

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LXI. évf. 1. szám
2008. március

„Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.” (Ézs 53,5)

Káinok, Júdások népe, melyet írástudók zártak a földi mennyországon kívüli sorsba, és amely maga is vállalta sorsát, a globális világ pilátusai előtt állva várja ítéletét. Maga már ítéletet mondott önsorsa fölött egy népszavazással ezelőtt. Azóta föl-fölbugygyan a magyar messiások népe is, kik közül néhányan rongyosan, mások élesre vasaltan még egyszer dönteni akarnak önsorsuk felől.

„Ezerszer messiások a magyar messiások” – írta az, aki arról panaszkodott: „a dudva, a muhar a gaz lehúz, altat, befed”. És gyakran érzik ezt az egy Messiásban hívők is, akik népük miatt is kínlódnak, megaláztatnak, buzdulva indulnak, elbuknak, visszatérnek a porhoz, hogy újra fölemelkedjenek, buzdulva induljanak.

Az egy Messiásban hívőknek most ünnep előtt meg kell állniuk, és rá kell csodálkozniuk az egy Messiásra. Az Egy Messiásra, akit értünk aláztak, vertek, feszítettek meg, és aki halálával és föltámadásával a mi halálunkat győzte le, az igazi, nem földi mennyországot hozva elérhetővé.

Ünnep a gyakran pokolnak érzett földi létben 2008 húsvétján. A menny ünnepe, mely nem nézi, hogy a poklokig kell alászállnia. Ünnep, melynek része a halál, a csend és az élet. Ne csak a pusztulást lássuk. Inkább az egy Messiás egy halálát, melyet ott az isteni, itt a döbbszent csönd követ. És az isteni ítélet, mely más, mint Pilátusé, vagy a pilátusoké: legyen élet még egyszer. Örökké. Az egy Messiásban. Nem másként. De általa legyen. És általa van.

Áldott, felemelő, rácsodálkozó, a mennyei örök életre segítő kézbe kapaszkodó, boldog húsvétot kívánunk Olvasóinknak.

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.
Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben 3

Újévi jókívánság - „Sötétség a világoasságra - 2008 a Biblia éve” 4

Abaúji Egyházmege 5

Jósvafón adventkor 5

Ökumené Encsen 6

Borsod-Gömöri Egyházmege 7

Hálaadás határnyitáért 7

Hernádnémeti hálaadás 9

Zenés áhítatok a Deszkatemplomban 10

Megint Berektüdő 12

Alacscai „Egyetlen Út” 13

Egervölgyi Egyházmege 14

A böjt teológiája és mai gyakorlata 14

A 20. Ökumenikus imahét Egerben 15

Zempléni Egyházmege 16

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből 16

SZIKRA ifjúsági alkalom Szerencsen 17

Intézményeink 18

Művészeti alapoktatás a tiszáninnenen 18

A kisrefi eseménynaptára 19

Hírcsokor a pataki gimnáziumból 20

Beszámoló a Léva József Református Gimnázium és Diákotthon eseményeiből 24

Wass Albert- emlékév megnyitása Sárospatakon 28

Az igazat mondd, ne csak a valódit 30

Tudós lelkipásztoraink 32

Portré - Beszélgetés Örsi Anikóval 34

Misszió - Hétköznapi és ünnepek a kórházban 36

Ifjúsági rovat 38

In Memoriam 42

Várady József lelkipásztor emlékére 42

Novotny Gyula 43

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság:

Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella

Egyházmegei sajtóreferensek:

Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés:

Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@gmail.com

Nyomda: PlanetaPress Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 105.

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

Kit kerestek?

(Jn 18,1-11)

„**K**ilép a többiek közül, / megáll a kockacsendben, mint vetített kép hunyorog / rabruha és fegyencfej.” (Pilinszky János) Valahogy így képzem ezt a jelenetet, ahogy Pilinszky János versében olvassuk. Olyan, mint egy vadászat. Valami expedíció egy különleges küldetésben. Szuper felszerelés. Lámpások, botok, fáklyák, fegyverek. Itt vannak a fogdmegek. A hurok megszorult. Megvan a madár. A dolog azonban nem ilyen egyszerű. Jézus tele van meglepetésekkel.

Hogy lehet ilyenkor reagálni? Támadni, menekülni, megadni magát, taktikázni. Melyik Jézus? – Látszólag a megadó, de valójában ezek közül egyik sem. János híradásából Jézust úgy ismerjük meg, mint az események irányítóját. Megáll ez?

Tiltakozhatunk. Mondhatjuk: már hogy állna meg?! Júdás árulja el. De: ő is csak annyit tehet, amit Jézus enged. Figyeljük meg! Nem elbújik, hanem a szokott helyre megy. Mondhatjuk: hagyja magát megfogni. Júdás azt hiszi, ő irányít. Pedig Jézus „enged fogást magán”. A visszatérő ünnep nagy lehetősége, hogy az Isten „fogást enged magán”. „Itt vagyok, tudod jól, itt megtalálhatsz, eláruhatsz, megtagadhatsz, szembesülhetsz magaddal, bűnbocsánatra lehatsz – meghalhatsz és feltámadhatsz velem.” Fogást hagy. Fogódzkodót ad. Megkapaszkodhatsz benne, és mások kezét ráigazíthatod erre a fogódzóra. A menetrendszerűen visszatérő ünnep kegyelmi pillanatként felismerhető, újból és újból megragadható lehetősége ez.

Még elárultatásában is Jézus a rendező. Legalábbis János ezt hangsúlyozza. Megszoktuk az Ő eltérő súlyozását, gondoljunk csak a születéstörténetre! Itt, az elfogatástörténet jánosi előadásában például hiányzik Júdás csókja. Mert azt akarja hangsúlyozni, hogy még az sem kell. Mert Jézus maga az, aki kezdeményez.

Kit kerestek? Kérdezi. A válaszra pedig ő maga is válaszol: Én vagyok. A katonák pedig földre esnek. Miféle megadás, miféle beismerő vallomás ez? János színez? Vagy csak érzékeltetni akarja: „Csak állok szótlanul, a dárda földre hull, itt más erő az úr...” (Sillye Jenő: Húsvét) Itt is más erő az Úr. Itt ér össze elfogadás, „szenvede Poncius Pilátus alatt” ... és a „feltámad a halottak közül”. Annak beteljesedésében, amit a János 10-ben így olvashatunk: „Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem. Senki sem veheti el tőlem: én magamtól adom oda. Hatalmam van arra, hogy odaadjam, hatalmam van arra is, hogy ismét visszavegyem: ezt a küldetést kaptam az én Atyámtól.” (17-18. vsz.) Bárány Ő, de nem erre determináltan, nem kikerülhetetlenül, nem szerencsétlen áldozatként, hanem úgy, mint aki önként, tudatosan veszi fel az áldozat szerepét.

Ezt meg kell érezniük a katonáknak. Hogy Jézus sem nem haramia, rablóvezér (úgy jöttök ellenem... Lk 22;52),

de nem is valami kisstílu, naiv, leradírozható szektapredikátor.

Kit kerestek? – kérdezi tőlük, szembesítve őket azzal a Jézus-képpel, amit elfogói hoznak magukkal, amit beléjük tápláltak, amit már régen eldöntöttek: egy ilyen és ilyen Jézust keresünk, és akármilyet találunk, ilyené tesszük.

Milyen kép él Jézusról, mik az elvárások, és mi a valóság? Ő maga sokszor felteszi ezt a kérdést. Kinek mondanak? És ti? Vagy másnál: mit látni mentetek a pusztába...? Az emberek a legkülönfélébb képzeteket hozzák, hozzuk magunkkal. Mi történik, amikor mi magunk szembesítjük őket Jézussal, vagy amikor minket szembesítenek mások? Mi kit keresünk, és kit találtunk meg benne? Milyen képet tudunk róla mi magunk felmutatni? Tutyimutyit, akit csak úgy lépre lehet csalni? Vagy valami győztes akciófilmhőst, aki heroikus küzdelmeket, kínokat vállal fel?

Jézus az Úr – nekem erről szól ez a perikópa. A megrettenő katonák, a csóktalan Júdás – és a hirtelenkedő Péter is. Aki itt szintén más választ kap – nem a békeséges, pacifista figyelmeztetést. – „Tedd hüvelyébe a kardodat! Vajon nem kell kiinnom azt a poharat, amelyet az Atya adott nekem?” (11. vsz.) Jézusnak kell kiinnia a poharat – Péter ne akadályozza ebben! Már-már úgy rémlik, egészen önző módon irányít Jézus.

Persze van egy kis közjáték, ami eszméltet. (8-9.vk.) Itt derül ki az eredeti intenció, az eredeti szándék, Jézus cselekedeteinek valóságos mozgatórugója. Mert több van ott jelen, mint fordított vádalku: „Fussanak, én majd feladom magam”. „Elviszem helyettük a balhét”. Mert nem csak rövid távon teljesedik be: „inkább egy vesszen el, mint az egész nép...” Nem csak egy maroknyi követő egérutnyerése. Mint a Gyűrűk Ura Gandalfjának utolsó kiáltása Mória mélységei felett: „fussatok, bolondok...” Nagyobb a távlat. Térben és időben is. Igazán „pars pro toto”, rész az egész helyett. Lehet, hogy itt még menekülésnek, politikai vádalkunak, egérútnak tűnik, de Jézus ebben Isten előtt készít – nem egérutat (!), hanem – megszabadulást. Amnesztiát. Szabad elvonulást. Nem egyszerűen csak a katonák és a tanítványok közé áll. Hanem az Atya haragja és az emberiség közé. Ők ott akkor továbbmehetnek, annak ellenére, hogy Jézussal jártak. Ezután mi továbbmehetünk, életünk van, ha és mert Jézussal járunk.

Így, ennek fényében eljutni a „Kit kerestek?” – baljós kérdésétől, a „Mit kerestek a holtak között az élőt?” – elementáris, felforgató élményéig. Megtapasztalva, hogy itt tényleg más erő az Úr. Hogy bár nemcsak megfoghaták, de: „...megölhették hitvány zsoldosok / és megszűnhetett dobogni a szíve – / Harmadnapra legyőzte a halált / Et resurrexit tertia die” (Pilinszky János: Harmadnapon) Ámen.

Kókai Csaba

GYÖNYÖRKÖDŐM
A TE BESZÉDEBEN

Újévi jókívánság - „Sötétségből a világosságra – 2008 a Biblia éve”

(Az újévi fogadáson elhangzott püspöki köszöntő szerkesztett változata)

Kedves Barátaink! Kedves Testvéreink!

Elérkezett 2008. január első teljes hetének szombatja. Az elmúlt hat év gyakorlata szerint az Egyházkerület Elnökségének újévi köszöntése.

Személy szerint is köszönöm, hogy ennyien elfogadtátok meghívásunkat, hogy ezen a szombat délelőttön összejövünk, és boldog új évet kívánjunk egymásnak. Ebben az esztendőben valahogy más ez a kívánság, mint a korábbi években volt. Van benne egy kis szomorúság, egy kis szorongás. Úgy érzem, hogy jóllehet a szándék őszinte, de már a reménység nem olyan bizonyos, hogy boldog lehet ez az esztendő. Egyre több körülményeinkben az olyan szorongató jelenség, ami mintha a sötétség uralma felé vinne bennünket. Sőt tovább megyek: még egy-két intézkedés az egészségügyben és prófétás időkbé hajtja ezt a népet a jelenlegi országvezetés. Mert egyre többen fogják megérezni, hogy „a halál árnyékának földjén laknak.”

Talán ez a prófétás idő az, ami nekem bátoriságot ad – így esztendő elején – hogy ne csak a szándék, hanem a reménység is őszinte és bizonyos legyen, amikor boldog új évet kívánok kedves mindnyájatoknak. S erre egyetlen egy dolog, ez a bizonyos prófétás idő az, ami felbátorít. A próféta akire gondolok így szól, hogy „a nép, amely sötétségben jár nagy világosságot lát, s a halál árnyékában lakókra világosság ragyog.” (Ézs 9,1) Mert ez az esztendő legyen bármilyen, a sötétség hatalmának szorítása tűnjön bármilyen nagy, a sötétség ideje mégis lehet a világosság esztendeje.

Úgy gondolom, ez volt az igazi oka annak a szándéknak, hogy 2008-at a Biblia évének nyilvánítottuk. Abból a célból, hogy a nép világosságot lásson, mert a sötétség erői emberi eszközökkel nem legyőzhetőek. Ugyanis a nép most valóban sötétségben jár. Ebben az esztendőben nagyon szeretnénk, hogyha olyan eszközökkel, amelyeket eddig talán nem is használtunk, ráirányíthatnánk a figyelmet a világosságra. Az élet Urának Szavára. Aki Ura volt, és Ura ma is mindenkinek. Hogy 2008-ban népünk megérezze a prófétás időket úgy is, ahogy Dániel mondja: „Isten neve legyen áldott örökkön örökké. Ővé a bölcsesség és a hatalom. Ő szabja meg a különböző időket és alkalmakat. Királyokat taszít el és királyokat támaszt. Ő ad

bölcsességet a bölcseknek, és tudományt a nagy tudósoknak. Ő tárja fel a mélyen elrejtett titkokat. Tudja, mi van a sötétségben, és nála lakik ez a világosság.” (Dán 2,20-21)

Mit értek a világosságon? Ha népünk a sötétségben meglátná a fényt, vagyis hogy lehet másként is. Csak néhány példát:

- Mindennapjaink tele vannak adó-kommandóval, vagyon nyilatkozattal, azok nyilvánossá tételével, azzal a szándékkal, hogy a sötétségben kellene valahogy rendet teremteni,

- o a világosságban ez két szó gyakorlattá válását jelenti: ne lopj!

- Mennyi és mennyi kezdeményezés törekszik arra, hogy felhívja a figyelmet mások problémáira, hány civil szervezet működik, hogy növelje a társadalomban az empátia, a szolidaritás érzését,

- o a világosságban ez úgy hangzik: hogy amit szeretnéd, hogy veled tegyenek, te azt cselekedd mással.

- A sötétségben úgy néz ki, hogy a globalizáció megkerülhetetlen, és így igaz. Sőt a sötétségben úgy tűnik, hogy a megkerülhetetlen egyben legyőzhetetlen is.

- o A világosságban a globalizáció lokalizációval legyőzhető. Amikor ember emberre talál.

- A sötétségben csak a növekvő szegénység látszik.

- o A világosságban pedig megjelenik a diakónia ősi bölcsessége, hogy a mindenség Ura sok mindent letett a jelképes asztalodra. De azok között van olyan, amit nem neked szánt. Hanem téged választott ki, hogy megtaláld, azt akinek szánta, s arra kíváncsi, hogyha megtaláltad, akkor tovább mered-e adni.

- A sötétségben átok van.

- o A világosságban pedig látszanak az Isten áldásai, amelyeket szent küldetésünként nekünk tovább kell adni.

Mindezek összefüggésében szeretnénk ebben az esztendőben lehetőséget biztosítani egyházközösségeinknek arra, hogy a világosság hordozóját, egy-egy Bibliát ajánlódokozhassanak polgármestereiknek, iskolaigazgatóiknak, azoknak, akiknek úgy gondolják, hogy fontos a Szentírást odaajándékozni. Most ennek a gyülekezetnek, akik ma itt vagyunk, távozáskor mi, az Elnök-

ség szeretnénk adni szokás szerint a Sárospataki Lapok karácsonyi számából egy példányt és még két dolgot a Biblia évéhez kapcsolódóan:

- egy határidőnaplót, melynek különlegessége az, hogy egyházkerületünk adta ki, és e jól használható menedzsernaplóban minden naphoz ott van egy bibliai gondolat. A Bibliaolvasó kalauz vezérfonala szerinti napi igéből egy-egy idézet.

- S ezen kívül szeretnénk adni egy Bibliát. Ha van otthon, akkor mellé lehet tenni másodikként, vagy lehet vele úgy bánni, hogy ez is arra az asztalra került, amit neked adtak, de lehet, hogy nem neked szántak. S ha netán, Kedves Barátom, eszedbe jut, hogy te már kettőt is tudsz olyat a rokonaid, barátaid, munkatársait közül, aki örülne egy ilyen Bibliának, akkor ne egyet, hanem kettőt vigyél. Ezt fogadjátok tőlünk szeretettel, hogy a szokásból mondott jókívánság, az Isten áldása szerint, igaz lehessen, hogy boldog lehessen az új esztendő.

Kedves Barátaim, Kedves Testvéreim! A 2008-as esztendő nemcsak a Biblia éve, hanem a tisztújítás esztendeje is. Ebben az évben a hatéves ciklus végére érünk. Jóllehet reménységem az, hogy egyházkerületünk presbitériumainak a többsége a következő hat évre is megválaszt püspöknek, ennek ellenére úgy érzem, hogy a hatéves ciklus végén illendő, hogy köszönetet mondjak mindazoknak, akik a püspöki szolgálatban segítettek.

Első rendben családomnak, feleségemnek, egészen az unokáig. Ők tudják, hogy mit jelent: köszönöm, hogy kibírtatok.

Köszönöm a munkatársaknak, úgy Göncön, mint itt Miskolcon a segítséget.

Köszönöm az espereseknek, egyházmegyei gondnokoknak. Választott tisztségviselőinknek, lelkipásztoroknak a segítséget, az építő kritikát egyaránt.

S köszönöm mindannyiótoknak azt, hogy imádkoztatok ezért a szolgálatért, köszönöm azt, hogyha szurkoltatok a sikereinkért.

Kérem és kívánom, hogy ez a testvéri légkör, ez maradjon meg a választások alatt, s választások után. Boldog új esztendőt!

Jósvafőn, adventkor...

„Szívemet hozzád emelem
és benned bízom, Uram.”

Bár elmúlt karácsony és mi már a keresztény világ legnagyobb ünnepére készülünk, mégis jó egy kicsit elmerengeni a mögöttünk lévő adventen. Miért is említenénk az adventet? Ráadásul Jósvafőn, a világ végén...

Az adventi időszak a várakozás, a lélek elcsendesedésének, megtisztulásának alkalma a legnagyobb sötétség idején, az esztendő legsötétebb napjain. Felkészülés a méltó ünnepre. Nem kis feladat a 21. század emberének a helyes irányba fordítani tekintetét, hisz csillogó fényekkel, temérdek megvásárolható holmival csábítanak e világ hívságai. Még az „Isten háta mögötti” kistalvak is igyekeznek lépést tartani e vélt elvárással, és a maguk módján ünnepivé tenni, kivilágítani, amit erejükből telik. Sóvárgásunk a fény után „aprópénzre” váltódik?

Vajon él még bennünk vágy a valódi világosság megszületésének befogadására?

Két ezredéve a pásztorok megértették, ki érkezett közénk. Mi vajon látjuk-e, mivel ajándékoz meg bennünket a mi teremtő Atyánk, vagy végképp elhomályosítja szemünket a talmi csillogás?

December 22-én a református gyülekezet ajándékozta meg kicsiny falunk közösségét szerény szeretetvendégséggel a falu karácsonyfájánál tartott ünnepvárás keretében. Rendhagyó bűnbánati alkalmonk Mező Arnold tiszteletes úr igehirdetése után az egybegyűltek közösen énekelték a 326. dicséretet: Dicsőség mennyben az Istennek, s valóban ezt éreztük mindnyájan. A gyermekek mecseket gyújtottak a falu karácsonyfája alatt. A Jósva Kvintett betlehemes játéka mosolyt csalt mindannyiunk arcára. Boldogító érzés volt átélni a közösség szeretetét és gondoskodását.

A szentesten egy több évtizede feledésbe merült szokást elevenítettünk fel lelkipásztorunk biztatására. A parókián gyülekező testvéreink kántálni indultak, tétován, nem tudva, milyen lesz a fogadtatás... Szívem melengető érzés járta át a résztvevőket, mikor az első ajtó megnyílt előttünk az énekszóra. Egymás után futottak be a hírek, hogy itt is, ott is várnak ránk, követekre. Megadatott, hogy az örömhírt hirdetőik örömét ők is átélhették.

Volt valami rendkívüli abban, hogy a négy fal közé szorult családi ünnepvárás – kizárólag közeli hozzátartozók, esetleg jó barátok szolgálatára,

Láthattuk az igazi fényt, s érezhettük Krisztus szeretetét. Köszönet Varga Zsuzsannának és tanítványainak ajándékukért, melyet az ünnepre készülve a Jósvafői Református Gyülekezetnek nyújtottak át. Elménket megvilágosító, lelkünket felemelő koncertet adtak december 21-én Jósvafőn a parókia imatermében. Valami újat, az eddig talán csak szívünk legmélyén megbúvó vágyakozás kifejezését tapasztalhattuk meg ezen a bűnbánati alkalmon. A mi szívünk teljességének hálaadása vált énekszóvá az előadók ajkán.

megajándékozására korlátozódó – szándéka át tudott lépni a magunk építette „elefántcsont torony” falain. Ez a „valami rendkívüli” az isteni szeretet hirdetése volt, s nem csak szóval, de tettel is. Az Úr ott volt köztünk, s nem egyedül jött. Elhozta ezekre az alkalmakra a jószívű adakozót és az ajándékot alázattal elfogadni tudót. Legyen érte áldott az Ő neve!

Szajkó Zsuzsanna
Jósvafő

Imahét a Krisztushívők egységéért Ökumené Encsen

Számos gyülekezetben megtartották a keresztyén hívők ebben az esztendőben is az ökumenikus imahét alkalmát. Így volt ez Encsen is.

Ez önmagában még nem nagy hír, hiszen nem először, és reményesség szerint nem is utoljára kerül sor arra, hogy a két protestáns gyülekezet, és a görög katolikusok lelkipásztoraikkal együtt közös könyörgésen vesznek részt. Évek óta tartjuk az imahét egy napján a közös istentiszteletet, felváltva a három templomban. Ám most arról számolhatunk be, hogy a közelmúltban az alkalmak számában és tartalmában is gazdagodás jelei mutatkoznak.

A női Világimanap és a kárpát-medencei imaóra után – melyen szintén nemcsak a református gyülekezet tagjai szoktak megjelenni – 2007 szeptemberében mi is csatlakoztunk a 3. Európai Ökumenikus Nagygyűlés fáklyás istentiszteletéhez. A Nagygyűlés főtémája ez volt: Jézus Krisztus világossága ragyog Európában mindannyiunkra. Ennek a bátorító üzenetnek a nyomán mi is bekapcsolódtunk abba az európai zárándoklatba, mely Rómától Wittenbergen át Nagyszebenig vezetett. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa buzdítására a magunk módján csatlakoztunk az Európa megújulásáért és egységéért való megmozdulásba. Akképpen történt ez, hogy az evangélikus és református gyülekezet

tagjai és lelkészei összegyűltek, és a gyülekezeti termünkben tartottunk közös könyörgést szeptember 8-án este 8 órakor, majd fáklyákkal a kezünkben tettük meg a két templom közötti kb. egy kilométeres távolságot, mintegy negyvenen.

Tettük ezt az alkalommal az imádságos gondolat és érzéssel, hogy ezek a fények jelek, Krisztus ránk ragyogó világosságának szeretetének jelei.

Reményteljes összetartozásunkat igyekeztük ezen a módon kifejezni Encs városában.

Ebben az esztendőben az Imahét „rendezvénye” sem korlátozódott, mint eddig, csupán egy alkalomra. Evangélikus testvéreinkkel közösen tartottuk bibliaóráinkat. Egyik nap a reformátusok, másik nap az evangélikusok voltak a házigazdák. Majd az imahét zárónapján január 27-én délután közös, nagy istentiszteleten vettünk részt, ahol már nemcsak Gerlay

Pál evangélikus lelkipásztor és hívei, de a görög katolikus esperes úr, dr. Petrsevits Dénes és gyülekezete is részt vett és szolgált, sőt jelen voltak a római katolikus egyház tagjai közül is többen a református templomban.

„Szüntelen imádkozzatok!” (1Thessz 5, 17) volt nálunk is a vezérlő ige, mely köré csoportosította minden lelkipásztor Isten Igéjének üzenetét. A hét fő éneke a „Bár szétszakítva él az egyház, Jézusban mégis egy lehet” volt.

Külön öröm, hogy az encsi ökumenikus alkalmakon a város közigazgatási területéhez tartozó többi gyülekezetből, Abaujdevceverből és Fügödről is örömmel jönnek a testvérek a közös imádkozás alkalmára. A vasárnapi istentiszteletet gazdagította a református Gárdonyi Zoltán Vegyeskar szolgálata.

Ugyanebben a lelkipásztori körzetben Csobádon is zsúfolásig megtelt a kis református templom egy hétköznap este. Ott szolgált örömmel velünk együtt Szilágyi Gábor görög katolikus és Ivancsó István római katolikus szolgatársam.

Az nem újítás, hanem régi hagyomány, hogy a közös imádkozás alkalmát közös étkezés követi, melyen mindig a vendéglátó gyülekezet tagjai gondoskodnak a lelki táplálék után a test táplálásáról.

Kérjük Istent, adja áldását alkalmainkra, segítsen, hogy ne váljon formálissá ez a közösséggyakorlásunk, hanem Ő maga töltsön be Lelkével, hogy életünkkel bizonyíthassuk: lehet, ma is lehet az evangélium mércéje szerint szeretetben, egymás megbecsülésében élni.

Baksy Mária
esperes, Encs

Hálaadás a határnyitásért

Ünnepi istentisztelet Putnokon és emlékműavatás Bánrévén a volt határátkelőnél

Trianon – veszteség – megcsönkített ország – megtiport nemzet. A két világháború közt egyéni és közösségi hőstettek: a túlélés lángoló küzdelmei egyénenként, családonként, oktatásban, szociális gondoskodás szervezésében, egyházi és világi mozgalmakban, politikában. Majd újabb égés felmérhetetlen emberi és anyagi áldozatokkal és a szétszakítottság és csonkaság örökösnek tűnő megkövülésével. Évtizedekig tartó agymosás: jól van ez így, nincs remény, bűnösök vagyunk, bűnös nép, természetes állapotunk a csonkaság. Sokan őrzik lelkükben, családjuk, barátaik, földjük, házuk, hazájuk elvesztésében, de beborít mindent a legvidámabb barakk langyos állóvize. S hogy ez milyen sikeresen langyosított és butított el minket, arra példa a feldolgozhatatlanul szomorú december ötödike.

A Történelem Ura azonban fölötte áll mind ezeknek. A határok egy része eltűnt – ám ez csak akkor csoda, ha a lelkekben és fejekben történik változás. Ennek a nagy folyamatnak lehetünk mégis-reménykedő és hálát adva rácsodálkozó részesei. Ennek a folyamatnak egy aprónak tűnő, ám igen fontos állomása volt a putnoki hálaadó alkalom. Még akkor is, ha nem feledkezhetünk meg továbbra is határokkal elválasztott testvéreinkről.

A Borsod-Gömöri Református Egyházmegye és a Gömöri Református Egyházmegye által kezdeményezett és szervezett hálaadó ünnepség délelőtt 10 órakor kezdődött a putnoki református templomban. Igehirdetésében Bölcskei Gusztáv püspök a Máté evangéliuma 5. fejezetéből vett textus alapján beszélt a keresztyén emberek küldetéséről: ti vagytok a föld sója, ti vagytok a világ világossága. Református keresztyénként az a feladatunk minden körülmények között, hogy értéket megőrző és ízt adó sóvá legyünk, világosság áradjon belőlünk, menedéket és oltalmat tudjunk nyújtani mások számára. Az igehirdetést hallgatva eszembe jutott, hogy a hálaadó alkalom előtt kevéssel a szlovák miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy Szlovákiában nem élnek magyarok, csak magyar nyelven beszélő szlovákok. Eszembe jutott Sátoraljaújhely, a kettévágott város, ahol a szlovákok behajtani tilos táblákkal és az út közepére tett mázsás virágállványokkal továbbra is lehetlenné teszik a szomszédos utcák közti közvetlen közlekedést. Az ilyen „magas szintű megnyilvánulásokkal” szemben gyakran kevések érezzük magunkat, ezek a konkrét események pedig alaposan sárba döngölik a határnyitás fölötti örvendezést. Ezekre a gondolatokra is választ adott az igehirdetés, amely emlékeztetett: egy szem só nem jó semmire, legalább egy csipet kell, hogy ízesítsen. Ha azonban komolyan vesz-

szük az összetartozást, már nem „csak” csipetnyien vagy maroknyian vagyunk, ráadásul nem a magunk akaratát követjük, hanem ahhoz a Krisztushoz tartozunk, aki így tanít: én vagyok a világ világossága. Hozzá tartozva só lehetünk, világosság a körülöttünk élőknek, menedék az oltalomra szorulóknak.

Ha életünk olyanná válik, amilyennek Krisztus látni akarja, akkor történik meg a csoda: emberek dicsőítik a menygyei Atyát. Ahol ez történik, ott omlanak le igazán a határok.

A Magyarországot szétszabdáló határok tragédiája nagy, átfogó témaként van jelen gondolkodásunkban. Tókéczki Lász-

Tamás Barnabás, Putnok polgármestere köszöntéséből megérthettük a trianoni tragédia számokban kifejezhető mértékét: nyolcvan évvel ezelőtt 250 települést szakítottak el, és mindössze 22 település maradt az anyaországban. Beszült a rendszerváltás után kialakult település-szövetségek fontosságáról, illetve a további magasabb politikai szinten elvégzendő feladatokról. Véleménye szerint ugyanis nem a fizikai határok megnyitása oldja meg a problémákat, hanem a magasabb szinten meghozandó döntések, mint a kettős állampolgárság megadása.

Gazda István borsod-gömöri esperes köszöntő beszédének elején visszaemlékezett arra, hogy éppen a putnoki templomban vette föl a Borsodi egyházme-

cán az idegességet, ahogy lassítva beálltunk a sorba, az idősebbek pedig bizonyára még rosszabb érzésekről tudnának beszámolni. Vagy emlékeszem arra – ez részben megmaradt –, hogyan bosszankodtam eddig is minden átkeléskor: minek kell útlevelet felmutatnom saját népem földjén utazva. Aki még nem lépte át a határ nélküli határt, tegye meg! Ha csak kirándulásként is...

12 órakor folytatódott tehát az ünnepelés emlékmű leleplezéssel a Bánréve-Szentkirály határátkelőhelyen. Erdélyi Géza felvidéki püspök kiemelte, hogy fontos azon elgondolkodnunk, hogyan fogunk az új lehetőségekkel élni, az új kereteket értelmes tartalommal megtölteni. Csomós József püspök a Lábán és Jákób által emelt

ló egyetemi tanár előadása ezt a nagy egészet egy részen, „Gömörország” sorsán keresztül tárta a hallgatóság elé. Az egykori Gömör Magyarország kicsiben. Nem gazdag vidék, de szabad emberek lakták, és jellemzője volt sokféle egymásra utaltság: észak és dél egymást kiegészítő gazdasági egymást segítése, a többnyelvűség, multikulturalitás. A 20. század vörös materializmusa kiszolgáltatottá tette az embereket, a vörös terror megfosztotta az embert a szabadságától, a fehér terror pedig a döntés lehetőségét veszi el. Az erős asszimiláció közepette kevesen maradtak meg, de vannak, akik megmaradtak. A globalizáció világában gömöri üzenet is lehet: a lokalitás, a mikroközösségek helyreállítása, megerősítése jelenthet megoldást.

gye a Borsod-gömöri nevet, hangsúlyossá téve a térség létezését, élni akarását. Isten Jóel próféta könyvében adott ígéretével biztatta az egybegyűlteket: „Kipótolom néktek az esztendőket...”. Emlékeztetett arra is, hogy a putnoki református gyülekezet nyolcvan éve minden vasárnap eléneklie a Himuszt azok helyett és azokért, akiket elszakítottak tőlünk.

Nagy Ákos Róbert gömöri esperes kitért arra, hogy elmúlt az ideje a mások hibáztatásának: miénk a felelősség, mint ahogyan miénk a lehetőség is.

A templomi istentisztelet után a volt határátkelőhelyre vonult az ünneplő gyülekezet. Furcsa de felemelő érzés volt sorban állás, útlevel-ellenőrzés, vámvizsgálat nélkül keresztülautózni a határon. Még én is emlékszem arra, amikor gyermekként láttam egy-egy átkelésnél a felnőttek ar-

kóoszlop története alapján arra figyelmeztetett, hogy ez egykori határt soha ne rossz szándékkal lépjük át, hanem menjünk mindig az egymáson segíteni akarással és az Isten dicsőségét szolgáló jó akarral. László Ottó kovácmester, az emlékmű alkotója röviden ismertette, hogyan ábrázolja az „Életfa” az ágaiban szétszakított, de a közös jövő reményességét hordozó egyházat. Az ünnepség résztvevői még a putnoki templomban ajándékba kapták az emlékmű kicsinyített tusrajzos változatát.

Az ünnepség a Hanvai Diakóniai Központban a „Lélek és élet” című, a borsod-gömöri és a gömöri református egyházak műemlék templomait bemutató fotókiállítás megnyitásával és szeretetvendégséggel zárult.

B. A. és R. G.

Hernádnémeti Hálaadás

Többszörös hálaadásra hívogattak a harangok 2007. október 14-én délután a hernádnémeti református templomunkba.

300 esztendő – 1707 májusából való – az az adományozó levél, melyben a nagyságos fejedelem, II. Rákóczi Ferenc az ónodi országgyűlés idején egyik birtokának használatában megerősítette a már második évszázada református hiten lévő elődeinket, kifejezve ezzel „szakadatlan, folyamatos kitartásukat” a nemzet igaz ügye mellett.

100. esztendeje volt annak, hogy Kerekgyártó István néhai debreceni orgonaépítő 201. orgonáját Hernádnémetiben, 1908-ban felállította. Most van annak alkalma, hogy az év folyamán kétmillió költséggel teljesen felújított, helyreállított, modernizált hangszert a gyülekezet ünnepélyesen használatba vegye. A BKM Orgonaüzem nagyon alapos, tisztességes, magas színvonalú szakmai munkát végzett.

50 esztendő – 1957-ből való – az a két harang, amelyeket a II. világháborúban odavesztett öreg harang helyett öntettek az előző nemzedékek tagjai, hihetetlen nagy bátorságról és áldozatkészségről bizonyítást téve. A harang anyaga is közadakozásból gyűlt össze, sárgaréz, vörösréz, bronz tárgyaikat adták össze, mert nem volt alapanyag a harangra. A haragnak nevet adtak: „Kegyelem” lett a neve, 1956-ot és 1957-et irtak elődeink.

25 éve van annak, hogy a gyülekezet közösségébe érkezett Földesiné Kántor Mária lelkipásztor férjével és kisfiával. E 25 éves szolgálati időről is szólt természetesen a megemlékezés. Beszámolót hallhattunk a 25 évről, a megtett útról, a külső gyülekezetépítésről, a belső épülésről, sok-sok szolgálatról, az időközben vezetőmérnöki munkája mellett teológiát végzett és lelkipásztorrá felszentelt férjről, Gyula testvérünkről.

Az ünnepség óta eltelt több mint öt hónap. Úgy gondoltam, hogy felkeresem a nagytiszteletű asszonyt, Máriát, hogy az azóta eltelt időről, az ünnepség emlékeiről, tanulságairól megkérdezzem. Az ün-

nepség anyagát megtaláljuk az egyházközösség honlapján www.refhnemeti.t-online.hu/HALAADAS – ajánlom elolvasását.

Gazda István: Az ünnepség után mi változott? Mi kristályosodott ki az akkori történetekből, lelkedben hogy üledett le?

Földesiné Kántor Mária: Ha megkérdezik, hogyan emlékszem rá, felmelegszik, átmelegszik a „belső emberem”, mert összefoglalása volt az az október 14-i ünnep a 25 évnek. Amit Isten kegyelméből adhattam 25 év alatt, azt visszakaptam, sőt azóta is folyamatosan érzem, mert emlegetik, emlékeznek rá, élnek belőle.

Bobkó dr. úgy fogalmazott:

„Nagyon kellett Hernádnémetinek ez az ünnepség, hogy újra lássuk, hogy kik vagyunk, mi mindennel rendelkezünk.”

A gyülekezet egész közösségének, de azon túl is a település számára is üzenete volt. Fogható és befogadható üzenete. Emlékeznek az ünnepre, az igehirdetésre, a beszámolókra, az egész lelkiületére, a köszöntésekre.

G.I.: Hogyan emlékszel a 25 évi szolgálat szakaszaira?

F.K.M.: Az első hét év nagyon küzdelmes volt. Az első szeretet érzése nekem Edeleny-Borsodon megélt valóság volt. Sok küzdelmembe került, amíg a lelkemben megszületett a válasz, miért kellett nekem azt az első gyülekezetet otthagyni, ahol az első szeretettel igazán szerettek. Lelki tenyerükön hordozták a Bódva völgyén. Ez egy más világ lett számomra, ebben kellett megtanulni élni és szolgálni.

Régi jegyzőkönyveket forgattam, a múlt tanulságait kerestem. Azt, hogy mit kell tennünk ezen a szolgálati helyen. Én egy szép világból jöttem. Tiszakarád, a szülőfalum egy egyszerű és nyitott világ volt számomra. Ott az igen az igen, a nem nem. Egyenesen beszélnek egymás-

Földesi Gyula és Földesiné Kántor Mária lelkipásztorok

sal. Itt pedig meg kellett tanulnom lefordítani az emberek gondolatait, megérteni azt, hogy mit is akar mondani. Hét év kellett hozzá.

Ki akartam menekülni ebből a világból, de Isten nem engedte ezt, itt kellett maradni. Egy baleset nagy próbája kellett hozzá, és elfogadtam őket Isten akaratából, kezéből! A további esztendők már természetesen jöttek sorba, minden terhükkel és örömmükkel.

G.I.: Amit vártál az ünneptől, valósággá lett?

F.K.M.: Igen, hiszen nemcsak németiek voltak a templomban, hanem máshonnan is érkeztek, például környékbeli gyülekezetekből, ahol helyettesíthettem. Érkeztek családok is, akik között életük egy-egy adott pontján szolgálhattam.

G.I.: Személyekben felmutatható eredményeid lehetett látni, fiatal lelkészek szolgálata, egészen nagy értékei a 25 évnek.

F.K.M.: Amit adtam, adhattam, hálásan vették és elfogadták, és azóta is megvan a kapcsolat. Versek is kaptam ajándékba, éppen ezektől a tanítványaimtól.

G.I.: Hogyan szolgáltál az ünnep után, milyen érzés volt tovább szolgálni?

F.K.M.: Megerősödtem abban, hogy itt van a helyem! Még több felelősség ébredt bennem a gyülekezet iránt és az egyes emberek iránt. Ez az ünnep engem megújított, megerősített. Karácsonyra például másképpen készültem és készültünk az ifjakkal együtt. Megerősödött a gyüleke-

zet is. További lendületet kaptam. Nekem személy szerint is még fontosabb a felkészültség. Fontos, hogy tudjam, kit keresztelek, esketek, temetek. Tudjam, mi lehet a legjobb, leghelyénvalóbb üzenet az Igéből. Szeretek itt lenni, szeretek dolgozni, szeretek foglalkozni az emberekkel, tudják, be lehet jönni, sőt érdemes bejönni. Meghallgatok, odafigyelek, segíteni igyekszem. Igyekszem felmutatni: a parókia is lelki hajlék a gyülekezetnek. Szolgálatomat komolyan és odaadással igyekszem megtenni.

G.I.: Az ünnepség gondolata kiben fogalmazódott meg elsőként, hogyan készültetek?

F.K.M.: A presbitériumból indult el. E közösség volt a húzóerő. A gyülekezetet csodálatosan mozgósították, életre kelttek, volt miért tenni, cselekedni. Hihetetlen nagy összefogás történt. Meg is köszöntem az ünnep utáni gyűlésen, most a zárszámadáskor is. A lelkipásztori jubileumban magát is megbecsülte a gyülekezet, tartásukat erősítette. A római katolikus közösség kialakulása is serkenti például a gyülekezet életét. Az ünnepi megjelenés a településen igen fontos. Itt tisz-

tességgel dolgozni, megjelenni, szolgálni kell. Itt rendje van minden dolognak.

G.I.: Férjedről szeretnélek kérdezni.

F.K.M.: Gyula személyében csodálatos családi háttér van. Hihetetlen segítséggel, türelemmel van, ugyanakkor nagyon komoly, figyelmeztető szeretettel is van irántam. Nagyon jól ismer engem, tudja, mire van szükségem és tudja, ha elakadtam, hogyan segítsen. Ő a férj és a férfi, aki más szempontok szerint lát és értékel, és ez nekem nagy segítség. Mi mindent meg tudunk beszélni. Gyula nélkül a család és a szolgálat rendszere nem működhetne így, ilyen jól!

G.I.: Az ünnep segített a „hogyan tovább” megfogalmazásában?

F.K.M.: Feltétlenül segített. Az ifjúságra kell kiemelten figyelnem. A családokhoz kötődő szolgálatokra. Az ifjúsággal való foglalkozás, összegyűjtésük, koordinálásuk kérdése fontos. Középiszkolások, egyetemisták; mikor találkozunk velük? Nem könnyű szervezni az időpontot! Szemmel tartom őket. Már nemzedékeket látok 25 év után. Elmennek és visszajönnek azért!

G.I.: Az ünnepen láttam sok száz örömteli tekintetet, örültek a 25 esztendőnek, szolgálatodnak. De volt, aki többet is látott, mint 25 évet, hálás, meghatózott tekintetében több is volt, ahogy érzékeltem.

F.K.M.: Igen, ha az Édesapámra gondolsz, ő az, aki életem eddig eltelt útját teljes mértékben látja és velem együtt – az egész család – hálásak vagyunk az Úr kegyelméért.

G.I.: Összefoglalva tehát életed és szolgálatod egyik legértékesebb léleképítő szakaszát élted és éled meg az ünnephez kapcsolódóan, és úgy látom, jó testi-lelki egészségben vagy, dolgaid rendben vannak, amit kívánok továbbra is a remélt évekre, évtizedekre.

F.K.M.: Köszönöm a jókívánást, a látogatást, jólesett az érdeklődés. Egy kis humorral azt is mondhatnám: ha én magas sarkú cipőt veszek, és abban járok, mint most is, akkor nálam minden rendben van, és jól vagyok.

G.I.: Úgy legyen.

Gazda István
esperes

Zenés áhítatok a Deszkatemplomban

2007 adventjében

Éppen tíz évvel ezelőtt szakadt meg templomunkban egy zenés áhítatsorozat, amelyben havonta hangzott fel orgonamuzsika a vasárnap délutáni istentiszteletek keretében. 1997. december 7-én lett volna következő alkalom, ám 4-én csütörtökön a Deszkatemplomnak már csak hamuvá lett romjait találtuk. Az orgona semmivé olvadt.

Az új templom és az új orgona felépülése (2000) óta csak szórványosan volt egy-két koncert, zenés áhítatsorozatot, rendszeres zenés istentiszteleteket azonban nem szerveztünk.

Új kezdeményezés tehát, hogy az adventi időszaknak mind a négy vasárnapján orgonazenés áhítatot tartottunk. Ezzel egyszersmind hagyományt szeretnénk teremteni, hogy a karácsony előtti készületi időben a zenével is elősegítsük a hallgatóság lelki épülését, elcsendesedését, hogy a hirdetett Ige mellett az ars musica – Luther meggyőződése szerint Isten

adományai – is szolgálja az advent lelkében való elmélyedést.

Áhítatainkat gyülekezeti ének vezetése be, majd igeolvasás és imádság után következett az ötven perces orgonazene, végül a „Mi Atyánk”-kal és gyülekezeti énekkel zártuk az istentiszteletet. December 2-án Mátyus Gabriella orgonaművész játszott, aki a miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára és a hejőcsabai református gyülekezet kántora. Műsorát Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) két szonátája: a B-dúr és d-moll keretezte. Utóbbi a Vater unser im Himmelreich (Mennybéli felséges Isten) kezdetű ének variációs feldolgozása. A megtestesülés teljes gondolatkörét átfogja Ambrusnak (†397), Milánó ökeresztyén püspökének biblikus, szép hymnusa: Veni redemptor gentium. Gárdonyi Zoltán (1906-1986), egyházunk kitűnő zeneszerző-zenetudósa komponált ebből az énekből a múlt század derekán korálfantáziát, amely a műsor negyedik

darabjaként hangzott el. Az ókori hymnus német változatát Luther Márton készítette el Nun komm der Heiden Heiland (Jöj népek Megváltója) címmel. Ez az ének a protestáns egyházak legjelentősebb adventi énekévé vált, számtalan feldolgozása közül Dietrich Buxtehude (1637-1707) egyszerű és meghitt változatát hallhattuk. Az áhítat közepén J. S. Bach (1685-1750) a-moll prelúdium és fúgáját mutatta be a művésznő. A műsorban szépen kidomborodott az antikvitásban gyökerező és a reformáció korában megújuló énekhagyomány, mellyel hitünket ma is táplálhatjuk, valamint a protestáns zeneszerzők erőteljes és fantáziadús művészete.

Sepsy Károly játszott advent második vasárnapján, aki a debreceni Nagytemplom orgonaművész-kántora volt a legutóbbi időkig. A debreceni teológiai akadémián lelkészhallgatók nemzedékeinek tanított gyülekezeti éneket, harmónium- és orgonajátékot. Nyugdíjba vonulása óta is rendszeresen ad hang-

versenyeket. Buxtehude d-moll passacagliáját játszotta elsőként, melynek ismertetőjéből megtudtuk, hogy éppen Buxtehude volt az, aki lübecki szolgálati helyén szervezett adventi koncerteket: Abendsmusik-okat. J. S. Bach virtuóz Dór tokkátája mellett a lipcsei karnagy három korálfeldolgozását is hallhattuk: Jesu meine Freude; In dulci jubilo; Gelobet seist du Jesu Christ. Igazi csemegeként szolgált a francia romantikus Alexandre Guilmant (1837-1911) orgonista szerző Pastorale-ja, Feike Asma kortárs holland szerző két karácsonyi korálvariációja és a szintén kortárs kanadai francia Denis Bedard In dulci jubilo feldolgozása. Lenyűgöző Sepsy Károly lelkesedése a legkülönfélébb hangszínváltozatok és a modern, de befogadható orgonaművek iránt.

December 16-án evangélikus muzsikust üdvözölhettünk a Deszkatemplomban Finta Gergely orgonaművész személynében, aki az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense, ugyanennek az egyetemnek a kántor szakán tanár és a zuglói evangélikus gyülekezet kántora. Műsora Mária hálaénekének, a

Sepsy Károly orgonaművész

Magnificatnak a különböző feldolgozásaira volt felfűzve. Az észak-német orgonás művészetet Buxtehude Magnificat primi tonija képviselte: változatos hangszínek bemutatásában és a canticum veressorainak szemléletes ábrázolásában gyönyörködhattünk általa. Jean Francois Dandrieu (1682-1738) francia barokk orgonista szerző Magnificatja a tipikus francia orgonaszvit hangszíngazdagságát és ötletességét villantotta fel. A lüneburgi tabulaturáskönyvének két egyszerű tétele a Magnificat gregorián zsoltártónusát dolgozza fel. J. S. Bach Magnificat-fűgája a német területen használatos Magnificatónus dallamára épül. A francia orgonazenehez kapcsolódik a nagy Bach háromrészes műve: Piece d' orgue. A már említett adventi éneknek (Nun komm der Heiden Heiland) gyönyörűen kidíszített feldolgozását Bach 18 lipcsei koráljából játszot-

ta az orgonaművész. A latin szövegű himnus (Veni redemptor) pedig a hallei orgonista Samuel Scheidt (1587-1654) öttételes, a gyülekezeti ének és az orgona váltakozására alapuló feldolgozásában hangzott el. Az áhítat közép-pontjában Mendelssohn egyik kevésbé ismert művét hallhattuk: D-dúr Andante.

Az utolsó áhítat előadója Varga László orgonaművész volt, a Deszkatemplom kántora, a Bartók Béla Zeneművészeti

Szakközépiskola tanára. Műsorán protestáns barokk szerzők darabjai és mintegy az egész sorozat lezárásaként Mendelssohn d-moll prelúdium és fűgája szerepeltek. A program gerincét J. S. Bach művei alkották: a G-dúr prelúdium és fűga vidám hangvétele és csillogó-villogó karaktere méltó ráhangolódás lehet a karácsonyi örömekre; a szerző rövid korálfügettái indították az orgonistát arra, hogy mindegyik után eljátssza az énekek egyszerű harmonizálását a 17. századi Hasslertől, Scheintől illetve egy tételt a saját feldolgozásában: Christum wir sollen loben schon; Gelobet seist du, Jesu Christ; Gottes Sohn ist kommen; Herr Christ, der einige Gottes-Sohn; Lob sei dem almächtigen Gott; Nun komm der Heiden Heiland. Az észak-német Nikolaus Bruhns (1665-1697), Buxtehude tanítványa volt. Szépséges korálfantáziájában a Nun komm der Heiden Heiland szólalt meg. A 18. századi Johann Walther nemcsak zeneszerzőként tette híressé nevét, hanem azzal is, hogy zenei lexikont szerkesztett. Átiratában a jeles olasz hegedűművésznek, Giuseppe Torellinek a d-moll concerto-tételét hallhatta a gyülekezet.

Istennek legyen hála, hogy Fehér Norbert lelkipásztorral az áhítatokat megszervezhettük, és népes közönséggel élvezhettük a musica sacra isteni adományát. Soli Deo gloria!

Miskolc, 2008. február 24.
Varga László

Megint Berekfürdő

Berekfürdő mostanában úgy kezd megjelenni itt Borsod-Gömörön a tudatunkban mint a kellemes kikapcsolódás és az izzasztó munka helye. Ezért gyűltünk össze Gazda István esperes urunk hívására lelkészek, gondnokok február 10-én, vasárnap délutántól kedd délig, több mint hetvenen, hogy mindkettőben részünk legyen. Többen vagyunk, akik már várjuk ezeket az alkalmakat. Várjuk, hogy együtt legyünk ezeken a napokon, várjuk, hogy kikapcsolódjunk, várjuk, hogy beszélgessünk egymással, hogy megmártózzunk a gyógyító fürdő vizében, hogy újra érezzük a birkaparrikás vacsora csodás ízét, hogy részünk legyen mindabban a jóban, amiben a Megbékélés Háza vezetői és dolgozói részeltetnek bennünket, és várjuk, hogy együtt legyünk állandó mentorainkkal, dr. Hézsér Gábor és dr. Fruttus István Levente professzorokkal. Már a megérkezés is örömteli, mert itt várnak minket és örülnek nekünk. Mint ha egy kicsit – a mindennapokhoz képest – egy más világba csöppennénk. A munka már vasárnap este kezdődik. Szokáso-

tét, a fürdő felett lebegő sűrű gőzfelhőt. Adomázunk és nagytiszteletű Várady Józsi bátyánkra emlékezünk, aki előzőleg még itt lehetett és itt is volt velünk. Úgy megyünk „haza”, mintha újjászülettünk volna. Altatni – azt hiszem – nem kell senkit.

A konferenciák derekas része mindig a második nap. Ennek estéjén ritkán állunk fel holtfáradtság nélkül. De előtte áhítat, amelyen esperes urunk a napi Ige alapján a jelekről szól. Jelekről, amik kísérik az Isten munkáját, és amelyek ma is körülvesznek és eligazítanak bennünket. Mostani témánk: a közelgő választásokra való készülés.

Mit szeretnénk, mit képviseljünk, hogyan képviseltessük az érdekeinket, kik képviseljenek bennünket, hogyan találjuk meg őket, milyen felhatalmazásuk legyen, és milyennek is kell lennie azoknak, akik majd képviselnek bennünket

– ilyen és ehhez hasonló kérdéseket járunk körül. A munkamódszer az előző konferenciákhoz hasonló: nincsenek kész, szájba adott válaszok, csak azok, amiket mi kerestünk és mi szültünk meg. Hol együtt,

itt nagyon intenzíven kell dolgozni. A konferencia talán legérdekesebb kérdései a következők: Hogyan találhatjuk meg a megfelelő embert, és milyen elvárásaink vannak felé? Én azt hiszem, hogy senki sem gondolja tökéletesnek az egyházi választási rendszerünket. A legtöbb gond a visszajelzésekkel, az információk ide-oda való áramlásával van. Sokszor érezzük, hogy olyanok közül kell választani, akiket nem is ismerünk. Ez általános problémaként domborodott ki. Valahogy létre kell hozni ezeket a visszacsatolásokat: mutatkozzanak be a jelöltek, az aspiránsok, akik vállalnák a feladatot. Ne csak zsákba-macska legyen az egész. Készítsenek programot, és az jusson el a választókhoz. A másik kérdés: milyen is legyen az, aki bennünket képvisel? Ez egy kérdéscsoportban hangzott el. Itt kerestünk választ arra is, hogy mivel ruházzuk fel a képviselőnket, és hogyan találjuk meg a megfelelő embert? Mint kiderült, olyan nagy a képviselővel, az egyházi vezetővel szembeni elvárás, hogy annak - talán - még egy angyal sem felelne meg. Hogy lehet ez, hogy egy szuperembert akarunk, de szinte semmivel nem ruházzuk fel? – hangzott a

san ilyenkor vázoljuk fel a témát és indítjuk el a gondolatokat, szinte csak felütés szerűen, semmi komoly, de már indulunk. Aztán vacsora, elhelyezkedés és fürdő. Ekkor már kora este van, nincs is más a fürdőben, csak mi, akik olyan lemeztelenítve láthatjuk egymást, ahogy soha máskor az életben. Hangos gyülekezeti adomázás tölti be a téli es-

hol meg csoportokra oszolva dolgozunk. Annyira intenzív a munka, hogy délutánra már érezni lehet a fáradtságot. De menni kell tovább. A válaszok újabb és újabb kérdéseket szülnek, amiket szintén meg kell még válaszolni. Mellettem ül a gyülekeztünk főgondnoka, aki már sok más hasonló konferencián vett részt. Ő mondja, hogy

szándékosan kompromittáló kérdés. Mi lehet ennek az oka? Mi lapulhat e mögött?

Többször hangzott el figyelmeztetés is azzal kapcsolatban, hogy ha valaki dolgozik, mi lesz a jutalma? Teológiai indokolhatatlan, hogy valakire egyszerűen nagy többletterhelés kerül, de nincs meg az ellentételezés.

Mindezekről pergő, állandó figyelmet igénylő módon beszélgettünk. Mindenkinek volt alkalma elmondani a saját véleményét is. Az egyik legmarkánsabb talán ez volt: „Testvérek! Vegyük tudomásul, hogy nem arra keresünk embert, hogy legyen kit később gyűlölni!” Az idézet Mátyás Sándor testvérünktől való. (Kedves Sanyi: a piszkálás, kritizálás, bántás, talán szerencsésebb lett volna, mert remélem, hogy a gyűlöletnél még nem tartunk. Vagy igen? Már ennyire mélyen lennénk? – a cikk szerzője).

Hát így zajlott az együttlétünk. Csak a hangulatából szerettem volna valamit érzé-

keltetni. Este aztán a csodálatos birkaparikás és kötetlen együttlét. Másnap pedig összefoglalás. Ez volt a konferencia egyik érdemi része. Mindannyian vittünk el belőle valamit. A másik, kedden délelőtt 10-kor kezdődött, amelyen Takaró Mihály irodalomtörténész látogatott el hozzánk. Erről csak szuperlatívuszokban. Egy rendkívüli előadó rendkívüli előadása egy rendkívüli emberről: Wass Albertről. Bár elhangzott, hogy milyen nagy megtiszteltetés lelkészek előtt beszélni, de azt hiszem többünknek volt az az érzése, hogy az előadást hallgatni volt ilyen nagy megtiszteltetés. Ha

eddig nem szerette, nem tisztelte volna valaki a nagy erdélyi író, magyart és embert, ezután az is fogja. Köszönjük Takaró Mihálynak. Hézagokat fedett az előadása. Így jött el a búcsú órája. Köszönjük, hogy ott lehettünk. Köszönjük, akik még ott is dolgoztak. Adjon Isten máskor is ilyen békés, üdítő, építő és testvéri együttléteket. Isten áldjon mindenkit!

Sajószentpéter, 2008. február 18.

Borbély János lelkipásztor
Sajószentpéter-Nagytemplom

Alacskai „Egyetlen Út”

Mi a magyarázata a címben szereplő kifejezésnek? Többnapos „ötletbazár” után az alacskai gyülekezet fiataljai döntöttek az EGYETLEN ÚT név mellett, hiszen Alacska községből egy jól járható aszfaltút vezet ki a nagyvilágba. Ezen az úton juthatunk mi is más gyülekezetekbe zenés istentiszteleteinkkel. De egyetlen út visz az üdvösségre is, amelyen a mi Istenünk vezet bennünket.

Bihari Richárd lelkipásztor testvérünk alacskai szolgálati éve alatt különböző egyházi és községi alkalmakra egy zenét szerető és játszó zenekart hozott létre a gyülekezet fiataljaiból. Ez a kis csapat ökumenikus imahéten, ifjúsági csendesnapon, hálaadó alkalmon vagy éppen falunapon, kenyérszentelési ünnepségen szolgált a közösség és Isten ügyét.

A 2007-es esztendő csak annyi változást hozott a „zenekar” életében, hogy a szolgálatok rendszeressé váltak és számuk megnövekedett. Hetente próbákat iktattunk be, hiszen mindannyiunk számára szükséges a gyakorlás, hogy kellő minőségben tudjuk kísérni az ifjúsági énekeket. Nem saját szerzeményeket játszunk, hanem református és más keresztyén közösségek közkedvelt dicsőreteiből válogattuk össze azt a repertoárt, amivel ma is szolgálunk.

2007 augusztusától az Egyetlen Út tagjai: Elek János-dob, Elek Judit-gitár, ének, Kemény István-basszusgitár, Kiss Bence-gitár, Mezey Martina-zongora, Miliczki Viktória- furulya.

Váltakozva hol saját gyülekezetünkben, hol pedig vendégként szomszédos települések egyházközségeiben szolgáltunk és szol-

gálunk: így jártunk a sajószentpéter-bányai, a varbói gyülekezetekben, de vezettük az éneklést Mezőcsáton az egyházmegyei ifjúsági csendesnapon, és Alacskán is tartottunk zenés-ifjúsági istentiszteleteket, ahol mindig vendég igehirdető szolgált közöttünk (Major Zsolt – Sajószentpéter-Bánya, Szűcs Endre – Dédes-Bántapolcsány, ifj. Csomós József – Miskolc-Pereces).

A 2008-as esztendőre célkitűzésünk, hogy a Pitypalatty-völgyben, Sajószentpéteren és itt Alacskán is mind több fiatal tudjunk megszólítani zenés szolgálatainkkal. Ezért húsvétra közös völgyi passiót tervezünk és a tavasz folyamán célkitűzésünk, hogy végiglátogatjuk a helyi gyülekezeteket.

Április 19-én Alacskára várjuk a Borsod-Gömöri egyházmegye ifjúságát csendesnapra, amelynek során a dicsőítés vezetése lesz zenekarunk feladata. Nyárra pedig egy olyan egyhetes tábort szervezünk Somogy megyében, amelynek keretén belül a vendéglátó gyülekezetekben (Kisasszond, Csököly, Gige és Kaposfő) szolgálunk estéről estére, napközben pedig tartalmas kikapcsolódásban lenne részünk kirándulásokkal, előadásokkal, szabad programokkal.

Bízunk abban, hogy ezek a könnyedebb hangvételű istentiszteletek gyülekezet- és egyházépítésünknek hasznos és áldásos eszközei lehetnek. Reméljük, hogy nemcsak a fiatalokat tudjuk megszólítani, hanem rajtuk keresztül családtagjaikat is közelebb tudjuk hozni gyülekezethez, templomhoz, Istenhez.

Kemény István
lelkipásztor

A böjt teológiája és mai gyakorlata

Aböjt egy olyan vallástörténeti jelenség, amely szinte minden vallási közösség életében megfigyelhető. Böjtölés alkalmával az ember vagy bizonyos ételeket von meg magától, vagy mindenfajta ételtől tartózkodik. Böjtölhet az egyes ember, amikor bűnbánatot tart, gyászol, vagy ünnepre, esetleg háborúra készül, böjtölhet az egész nép is hasonló okból.

Az Ószövetség emberének böjtje az Istennel való kapcsolat kifejezése volt. Jelentette Isten tiszteletét, a szövetségi hűségben való elkötelezettséget, kifejezhette az igaz bűnbánatot, utalhatott az Isten parancsait megtartani akaró engedelmességre. A mózesi törvény egyetlen kötelező érvényű böjti előírást tartalmazott. Amikor a főpap önmagáért, háza népéért, illetve az egész népért engesztelést végzett Isten előtt, akkor a böjtöt a munka beszüntetése jelentette, mivel az áldozat bemutatása állt a középpontban (3Mózes 16:29). Izrael népe böjtölt a babiloni fogság után, emlékezve a nemzet nyomorúságára, de böjtölt háborúkra készülve is. Böjtöltek az ószövetségi korszakban a gyász idején, a beteg gyógyulásáért, böjtöltek emlékezve és előretekintve.

A prófétai megnyilatkozásokban a hamis és képmutató böjt elítélése jelenik meg. A próféták hangsúlyozzák: a böjt csak teljes lelki odaadással töltheti be a szerepét.

Jézus korában a farizeusok hangsúlyozzák a törvény iránti engedelmisséget, melyhez kapcsolódik a böjt gyakorlatának szélesedése. Jézus korának kegyességi irányzatai a farizeusok mellett a szaduceusok, valamint a qumráni közösség tagjai egyaránt fontosnak ítélték a böjtöt, és szigorú előírások szabályozták a böjt formáit, idejét és tartalmát.

Urunk az evangéliumok szerint 40 napig böjtölt a pusztában. Tanítványai számára nem a külsődleges böjt, hanem a prófétai útmutatás szerinti testvéri szolidaritásban megmutatkozó áldozatvállalást jelölte meg célul. Böjtölni azt jelenti, hogy Krisztus követője kész lemondani megannyi, a testét, kényelmét, javait érintő dologról a szent ügy érdekében. Ez nem jelenthet mást, mint azt, hogy Isten dicsőségét a felebarátot vállaló szolgálatban lehet és kell felmutatni. Nem böjtölnek a nászép tagjai, amikor velük a vőlegény. Jézus tanítványai a korabeli kegyesek számára megütközést keltően nem vették át a zsidó vallási előírások szerinti böjti gyakorlatot.

A keresztyénség korai időszakától kezdve azonban, el egészen napjainkig, kihagyhatatlan része a keresztyéni életformának, a kegyesség gyakorlásának a lemondást és áldozatvállalást, bűnbánatot és lelki önvizsgálatot magában foglaló böjt.

Kitekintve a böjt katolikus és neoprotestáns gyakorlatára megállapítható, hogy a katolikusok szigorú böjtöt évente kétszer tartanak: nagyböjt első hétfőjén és nagypénteken. Részletesen szabályozza a pápai rendelet az egyházi böjt formáját, az étellel kapcsolatos előírásokat és az étkezés időpontját. A katolikusok beszélnek lelki böjtről – mindennemű büntől és tiltott élvezetektől való tartózkodást jelent ez –, természetes böjtről, erkölcsi és bölcséleti böjtről – ez a mértékletesség és józanság fontosságára hívja fel a figyelmet – és egyházi böjtről. Az egyházi böjt során a hívő római és görög katolikusnak böjtölnie kell a húsvétot megelőző 40 napos időszakban, advent idején, az apostol fejedelmek ünnepén és az úgynevezett nagyboldogasszonyi böjt (augusztus első két hete) időszakában.

A neoprotestáns megközelítés szerint a böjt nem arra szolgál, hogy Istentől kieroszakoljuk kéréseink meghallgatását, ráeroszakoljuk saját akaratunkat. A böjt abban segít, hogy közelebb kerüljünk Istenhez. Féltetve a test dolgait, nagyobb teret kapjon a lélek. A böjt kiemeli saját világunkból, és közelebb visz Isten dimenziójához. Napjainkban böjti felajánlásaink által táplálhatjuk az éhezőket, fedeleket adhatunk a hontalanoknak, ruhát biztosíthatunk a mezíteleneknek. A böjt így a testvéri szolidaritás kifejezése is.

Az igazi böjt áldást jelent. Isten azt ígéri, ha helyesen böjtölünk: „akkor felhasad, mint a hajnal a te világosságod és meggyógyulásod gyorsan kivilágzik és igazságod előtted jár”.

„Ha odaadod utolsó falatodat az éhezőnek és az elepedt lelkűt megeléged: feltámad a setéségben világosságod és homályosságod olyan lesz mint a dél. És vezérel téged az Úr szüntelenül, megelégti lelkedet nagy szárazságban is, ... olyan leszel, mint a megöntözött kert és mint vízforrás, amelynek vize el nem fogy”. (Ézsaiás 58:8-11)

A böjt aktualitásáról az információtechnika mai világában beszélhetünk úgy is, hogy böjtölök a szememmel: kevesebb televíziót, videót nézek, kevesebbet szörfölök az interneten. Böjtölök a fülemmel: kevesebb zenét hallga-

tok, hogy csend vegyen körül, hogy a belső hangokra figyeljek. Böjtölök a számmal: kevesebbet eszem és iszom. Böjtölök a kezemmel: hogy legyen időm kezeimet összekulcsolni. Böjtölök a lábammal:

hogy állandó rohanásaink közepette több időt tudjak szentelni a testvéri látogatásnak és vendégszeretnek. Böjtölök a testemmel: kevesebb hangsúlyt fektetek a külső dolgokra, az új divatra, hogy felfe-

dezzem a természetesség és egyszerűség értékét és szépségét.

Egervölgyi lelkészek munkaközössége
Mészáros Ildikó,
Papp Zsolt, Prókai Árpád

A 20. ökumenikus imahét Egerben

Évszázadokon keresztül erőteljes megosztottságban éltek az Egerben szolgáló keresztyén egyházak. Sokan, még napjainkban is úgy vélik, hogy Eger városában az ismeretes katolikus számbeli és történelmi fölény miatt csak maroknyira tehető a protestánsok száma. Kétségtelen, hogy a reformáció századában megindult lutheránus, kálvinista és antitrinitárius gyülekezeti közösségek létét időben erőteljesen behatárolta a török invázió. Egert hős városként tartják számon és az is, hiszen 1552-ben Európa beszélt a török elleni diadalról, Dobóék és Bornemisszáék nagyszerű harci tetteiről. Ezután indult meg a magyarországi reformáció egyik hullámként Eger és környéke protestáns hitre való térése, melyet bármennyire is igyekezett adminisztratív módszerekkel megállítani az akkori római katolikus klérus, fáradozásuk nem járt sikerrel. Az 1562-ben a Méliusz Juhász Péter debreceni püspök nevével jelzett hitvallást az egri vár katonái és hadnagyai a vár jelentős népével együtt magukévá tették, s azt a királyhoz terjesztették. Jelezvé, amit hisznek, és ahogyan hitüket gyakorolják, az a Szentírásan alapszik, mely elfogadott igei alapja a római egyháznak is. Amikor aztán az 1590-es évek közepén újabb támadás indult Eger ellen, már korántsem volt olyan a buzgóság és a hazaszeretet a város védői részéről, mint korábban. A vár elesett, s vele együtt a város is, a katolikus papság elmenekült, a protestánsok a közeli falvakba húzódtak. A török felépítette a maig látható minaretet. Ez a középkori iszlám egyházi építmény Európa legészakibb ilyen jellegű kultuszhelye, egyben jelzi is, hogy meddig jutott el a török invázió és az iszlám hatás annak idején.

Amikor felszabadult a vár és a város 1687 decemberében, elkezdődött a barokk újjáépítés, mely nem engedett teret

a városban a protestantizmusnak. Házi istentiszteleti közösségként indult újra a 19. században a protestánsok – reformátusok, evangélikusok és unitáriusok közössége. Csak a 20. század harmincas éveiben épült református templom, majd evangélikus templom a városban.

Mindezek az előzmények jól jelzik azt, hogy mennyire fontos lépés volt 20 évvel ezelőtt a református, evangélikus, katolikus közeledés, mely az itt élő hívek igen szép számú gyülekezetét vonzotta az „imanyolcad” alkalmaira. Kezdetől fogva örömmel vettük a katolikus érsekségnek a megkeresését, és elfogadtuk az ökumenikus imahétre ajánlott liturgiai rendet. Húsz év óta minden év januárjában Eger számtalan katolikus templomában, a református templomban és az evangélikus templomban 160 igehirdetés hangzott el, melyet az utóbbi években a Szent István Rádió is közvetít, többször megismételve ezt az adást. Kialakult az ökumenikus imahét kapcsán az a kollegiális együttműködés a városban szolgáló lelképásztorok, papok között, mely elengedhetetlenül fontos háttér az imaheti alkalmak megtartásának. Közösen adhattunk hálát azért minden évben, hogy Urunk számtalan akadályt lebontva hozzásegített bennünket ahhoz, hogy egymást megérteni és elfogadni akaró testvérként, barátként közeledjünk egymáshoz. Ezt a katolikus hívek és protestáns gyülekezeti tagok is látták, jó néven vették. Nekünk, protestáns lelkészeknek megadatott, hogy – hosszú századok után először – katolikus templomok oltárainál vagy szószékeiről hirdettük az evangéliumot.

Katolikus testvéreink örömmel nyugtázták, hogy jóval több dolog köt össze bennünket, mint ami elvált.

Híveink tanulták egymás egyházának énekeit, a béke jelével köszöntöttük az ökumenikus imaheti alkalmakon testvérként egymást.

Dr. Ternyák Csaba egri érsek és
Dr. Kádár Zsolt esperes

Napjainkban, amikor az egyházak egységtörekvését illetően is többféle, egymásnak ellentmondó nézet hallatszik egyházunkban, jó megtapasztalnunk azt, hogy sokaknak van igénye a keresztyének felekezeti határokra túlmutató közösségre. Együtt dicsőíteni Istent, együtt imádkozni, együtt megvallani az ősi hitvallások szerint hitünket, együtt kimondani azt, hogy Krisztusban nem lehetünk egymásnak ellenségei, csak testvérei – napjaink megosztottsága közepette példamutató és előremutató tett. Lehetnek a dogmatikai, a liturgiai, az egyházszervezeti vonatkozásban igen szembetűnő ellentétek, lehetnek köreinket sértő kinyilatkoztatások és megnyilatkozások, Urunk azonban továbbra is azt üzeni, ezért fohászkozik, hogy az övéi mindnyájan egyek legyenek. Ezt a krisztusi akaratot sem teológiai okoskodás, sem magas mércét követelő kegyességi gyakorlat nem írhatja felül, nem másíthatja meg. Az Egerben élő keresztyének számára húsz éve már Krisztus készít lelki megtöltekezést adó, az embertárs, a testvér felé őszinte szándékkal elinduló, áldásként számon tartott alkalmakat.

k.zs.

Hírcsokor a Sárospataki Református Gyülekezetből

Új hagyomány teremtése céljából indult el egy évvel korábban Sárospatakon a szilveszteri városünnep, hogy éjfélkor a város közösségi életet kedvelő polgárai együtt énekeljék el a Himnuszt, és kérjenek áldást az új esztendőre, s meghallgassák a polgármester újévi köszöntőjét. Idén tekintettel a Lorántffy Zsuzsanna emlékére a Református Kollégium előtti téren került sor az alkalomra, ahol a harangszó után a Himnuszt Polyák Rita vezetésével énekelte el a népes ünneplő gyülekezet. A január 1-jei istentiszteletet követően pedig sor került a hagyományos presbiteri fogadásra, melyen a Molnár Irén festőművész alkotásaival díszített sárospataki naptárral kedveskedett a gyülekezet a megjelenteknek.

Idén télen is támogatja a sárospataki gyülekezet a sárospataki hajléktalanok ellátását, a családsegítő és az egyházak összefogásával kialakított adománynaptár vállalása szerint egy-egy szervezetre kéthetente kerül sor, amikor meleg ételt adományoznak, valamint igény szerint juttat összegyűjtött ruhát a rászorulóknak, nagycsaládosoknak. Sikeresen zárult karácsony előtt a Nyilas Misi akció, a Református Szeretetszolgálattól térségünkbe juttatott 200 pakk mellé a sárospataki összefogás még kétszáz cipődoboznyi ajándékot eredményezett, melyet kis ünnepség keretében adhattunk át a Művelődés Háza terén felállított nagy karácsonyfánál a gyerekeknek.

Az ökumenikus imahetet hagyományosan az egymás templomába való ellátogatással tarthattuk meg Sárospatakon a Biblia évében. Örömeinkre szolgál, hogy új evangélikus lelkipásztor került a térségbe Mező Gábor személyében, akinek igehirdetését a végardói templomban hallhattuk. Évről évre ökumenikus keretben kerül megtartásra Sárospatakon március első péntekjén a nők nemzetközi imanapja is, amelynek imaanyagát idén Guyanában készítették el az ottani keresztyének.

A 10. sárospataki református jótékonyági bál megrendezésével teremtette meg a 2008-as Lorántffy emlékévi rendezvényeinek anyagi alapját a sárospataki gyülekezet. Az esemény műsorában részt vettek a város vezetői, a Református Kollégium Gimnáziuma és Általános Iskolája tanárai, növendékei, a gyülekezet csoportjai, mint presbiterek, énekkarosok, ifisek, konfirmandusok. A 80 perc alatt a Föld körül címet viselő, magyaros világotazást megjelenítő történet megnyerte a tetszését a több mint 400 vacsoravendégnek és a lelátókon helyet foglaló érdeklődőknek, támogatóknak. Példás együttműködésről tettek bizonyosságot a

szervezők, segítők, támogatók, akiknek e helyről is köszönetet mondunk.

A Református Gimnázium tanulói február második hétvégéjén csendes napokat tartottak, melynek keretében sok gyülekezetet meglátogattak osztálykeretben a kiszálló diákok. A sárospataki templomban is két osztály műsora gazdagította a jelenlévőket, akiket szeretetvendégséggel jutalmazott az egyházközség. Szép mozzanata volt a hétvégi programnak a gimnáziumi Biblia-kiállítás, melyen a tárlókba helyezett érdekességek mellett a versekben szereplő Bibliáról állított össze műsort Sinkóné Tóth Zsuzsanna tanárnő.

A Lorántffy emlékévi hivatalos megnyitása február 19-én, Zsuzsanna napon történt meg a Művelődés Háza pódiumtermében. Lorántffy Zsuzsanna életművét dr. Dienes Dénes egyháztörténet professzor, dr. Tamás Edit történész és Virágh Sándor lelkipásztor beszélgetős előadása mutatta be, amely bizonyítja a fejede-

lemasszony lelki, szellemi és anyagi öröksége az évszázadok távlatából is gazdagító erővel hat, és példaképként méltó helyen kell lennie ismeretünkben, kegyességi életünkben. Ez alkalommal bemutatásra került a Borsa desszertcsalád új terméke, a mazsolás-narancslekváros-meggyes-mandulás ízű Lorántffy Zsuzsanna desszert. A különleges megjelenésű és ízesítésű termék Maklár Teréz, Gurzó József és Kormány Emese munkáját dicséri. A termékből rendelni lehet a sárospataki egyházközségen keresztül, vagy a Borsa desszert internetes honlapján látható elérhetőségeken.

A sárospataki gyülekezet szeretettel hív mindenkit a Lorántffy év rendezvényeire, melyekről értesülést a Reformátusok Lapjából és a gyülekezet honlapjáról szerezhetnek.

Virágh Sándor lelkipásztor
Sárospatak

Szeretettel vár alkalmaira minden érdeklődőt Sárospatak városa, a Rákóczi Vár, a Református Kollégium és a Református Egyházközség. Buzdítjuk a gyülekezeteket sárospataki kirándulásra Lorántffy Zuzsanna Sárospatakra költözésének 400. évfordulója idején.

Február 18. Sárospatakon beszélgetős előadás: Lorántffy Zsuzsanna az ifjúság példaképe

Február 19. Sárospatakon beszélgetős névnap előadás: Lorántffy Zuzsanna a református felnőttek példaképe

Április 13. 10 óra sárospataki református templom és Ref. Kollégium Egyházkerületi Bibliakiállítás megnyitó ünnepsége a Biblia évében. Igét hirdet Csomós József püspök

Április 18-20. Lorántffy Zsuzsanna emlékhétvége Sárospatakon. Pénteken 19 órakor a Fekete méz című színdarab oratórikus előadása a Művelődés Háza Színháztermében. Szombaton délután 15 órától emlékelőadások a Rákóczi Várban, Vasárnap 10 órától ünnepi Istentisztelet

Tőkés László szolgálatával, és történelmi menet a várba.

Április 29. Sárospatakon 18 órakor Schirchadasj Koncert a hollandiai Edebből

Május 16. Péntek 19 órakor Budapesten jótékonyági koncert a Szent István Bazilikában Lorántffy Zuzsanna évében a sárospataki Mooser orgona restaurálása javára. Elhangzik: Händel: Izrael Egyiptomban Előadja a Budapesti Erkel kórus és kamarazenekar, vezényel Dr. Cseri Zsófia, koncertmester Draskóczy Eszter

Május 23. péntek Sárospatakon A Salzburgi Dóm Kórusa Mozart kóruskoncertje vezényel Czifra János

Július 13. vasárnap 10 óra Zenés Istentisztelet a Primavera kórossal Székesfehérvárról

Július 26-27. Lorántffy emlékirándulás: Sárospatak- Királyhelmecc-Munkács

Augusztus 3. Sárospatakon vasárnap 10 óra Zenés Istentisztelet a Crescendo con Spirito nyári művészeti Akadémiával

Augusztus 10. Sárospatakon Vasárnap 10 óra Zenés Istentisztelet és kerti piknik a Zempléni Fesztivállal

Szeptember 20-21. Sárospatak Szüreti és bornapok, Országos úrvacsorai borvásár Szepsi Lackó Máté emlékezetére

Október 27-31. Sárospatak Reformáció heti előadásorozat esténként 17 órakor a Lorántffy teremben

SZIKRA ifjúsági alkalom Szerencsen

Február 23-án az év második SZIKRA alkalma került megrendezésre. Szerencsen körülbelül 100 fiatal találkozott egymással, és remélem, az Úr Istennel is.

Az alkalmat fél 10-kor énekléssel kezdtük a pácini és vajdácskai fiatalok vezetésével, majd Szerencs lelkipásztora dr. Börzsönyi József esperes úr egy rövid áhítattal nyitotta meg a napot. Jézus a Máté evangéliuma 16. résznek 15-18. verseiből tette fel nekünk a kérdést: „Ti pedig kinek mondjátok engem?” Remélem, a nap végére többen is válaszolhattak úgy erre a kérdésre, ahogyan Péter válaszolt Jézusnak: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten fia!”

Az áhítatot dicsőítés, majd az előadás követte. Tar László, mádi lelkipásztort hallgathattuk, akinek – véleményem szerint – sikerült rávilágítania a második parancsolt-

nak arra az oldalára, amely közvetlenül ránk, fiatalokra vonatkozik. Mi talán nem faragunk magunknak istenszobrokat, de sokszor kabalákban, horoszkópban és babonákban bízunk. Ezzel kapcsolatban mi is kifejezhetjük véleményünket a kiscsoportos beszélgetéseken, ahol saját tapasztalatainkat, élményeinket oszthattuk meg egymással melyek később segítséget, útmutatást és bátorítást nyújthatnak útjaink során.

A kiscsoportos beszélgetés után, a már reggel óta ízlelő bimbóinkat ingerlő gulyáslevest vehettük nemcsak szemügyre, hanem „belügybe” is, ami után a szerencsi asszonyok finom süteményeit kóstolhattuk végig. Elmondhatjuk, nemcsak lelkieken, de „testiekben” is jóllakottan kezdhettünk neki az alkalom befejező részének. Isten dicsőítésével, énekekkel fordultunk Isten felé, majd Kovács Attila tarcali lelkipásztor egy áhítattal indított útnak. Induljunk úgy

haza, mondta, hogy készülünk fel a harcra. A Bírak könyvéből, Gedeon történetét hozta elénk, és elmondta, nekünk is vannak és lesznek harcaink. Tanuljuk meg Gedeontól, hogy az Úr akarata szerint, mindent megtervezve és nem erőszakkal harcoljunk ebben a világban.

A SZIKRA alkalmon résztvevő fiatalokat nem csupán egymás iránti szeretetük, hanem az Úr Jézus iránti szeretet köti össze. Ezért amikor együtt vagyunk, fontos, hogy ne csak magunkra, hanem a mi Mennyei Atyánkra is odafigyeljünk, hiszen Ő a meghitt beszélgetések, bizonyágtételek által üzeni, formálni és építeni akar bennünket. Így válhat valósággá ma is Jézus Krisztusnak Péterhez intézett kijelentése: „Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám.” Máté 16: 17

Laczi Petra pácini ifjú

Művészeti alapoktatás a tiszáninnenen

(A dédestapolcsányi Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészetoktatási Intézmény miskolci tagozata)

Négy évvel ezelőtt (2004-ben) művészeti képzéssel bővült egyházkerületünk oktatási palettája. A dédestapolcsányi önkormányzattól átvett Lajos Árpád Zeneiskola (képző-, báb- és táncművészeti ágakkal kiegészülve) Csomasz Tóth Kálmán nevét felvéve kezdte meg működését. A névválasztás a neves hymnológus-lelkész életművét hirdeti: Isten dicsőítése énekel, zenével. Kihelyezett tagozataival iskolánk az egész egyházkerületben ellátja az alapfokú művészeti képzést: zene-, képző- és táncművészeti szakokon. Nagy örömünkre szolgál, hogy intézményünk az alapfokú művészeti iskolák országos minősítésén kiváló minősítést szerzett!

A miskolci telephelyen – mely a Lévy József Református Gimnázium és Diákotthonban kapott helyet – zongora, orgona, kerámia, rajz-festészet és néptánc szakokkal működünk. Minden szak korábban a gimnázium szakköröként működött. Ebben a formában azonban a gyerekek államilag elfogadott bizonyítványt kaphatnak, mely továbbtanulásuknál is fontos. Az orgona szak egyben az évközi kántorképző, amelyben a képzés a nyári kántorképző tanfolyammal szorosan egybe van hangolva. Ezzel a nyári intenzív tanulást folyamatossá tesszük és elmélyítjük. A legtöbb diák is a nyári tanfolyamról kerül ki, ez a két képzés jó együttműködését tanúsítja. Zongora-orgona tanszaki koncertjeink telt házat vonzanak.

Kerámiaműhelyünk jól felszerelt, saját kemencével, melyben az elkészített agyagtárgyakat kiégethetik a tanulók. Az itt készült alkotások kiállításokon, karácsonyi vásároikon nagy sikert aratnak. Nem is beszélve arról, hogy a gyerekek saját készítésű ajándéktárgyaikkal szívesen lepik meg szeretteiket.

Néptáncosaink: a Kösöntyű Néptánc Együttes most fogja ünnepelni fennállásának öt éves jubileumát, melyre nagy izgalommal és sok munkával

készülnek. A néptánc csoportot Göcz Roland vezeti. 2007 nyarán a csoport tagjai életre szóló élményben részesültek a nyári erdélyi néptánc táborban töltött napok alkalmával.

Álljon itt néhány tanuló véleménye, ők milyenek látják a foglalkozásokat és órákat.

„Három éve járok orgona órákra. Gyülekezetünkben a tanult énekeket megtanítom, és – másik két társammal együtt – kísérem is. Ennek köszönhetően az éneklés minősége sokat javult. Így

a gyülekezeti munkában közvetlenül hasznosíthatom az itt megszerzett tudást. Számomra ez sokat jelent: Istent dicsőítjük vele.

(Tóza-Bánfalvi Gábor – orgona)

„Szabad teret adnak a kreativitásunknak, és sokat tudunk fejlődni. Emellett jó a társaság is, ahol öröm alkotni.” (Kolozsvári Ágota – kerámia)

„Nagyon sok jó dolgot tudunk készíteni, amit ajándékba adhatunk szeretteinknek.” (Kalapos Csenge – kerámia)

„Itt kiélhetem alkotói vágyam az agyagon keresztül.” (Tóth Tamara – kerámia)

Szabó Helga zongora tanárnő így vall munkájáról:

Iskolánkban a zongora tanszakon jelenleg 65 diák tanul. A Lévy Gimnáziumban 19 növendékem van. Rendezünk hangversenyeket, különböző iskolai rendezvényeken és versenyeken veszünk részt, ahol eredményesen szerepelnek növendékeim. Lukács Angéla és Kiss Virág a legszorgalmasabbak közé tartoznak, iskolánk évenként megrendezett zongoraversenyein helyezéseket értek el. Kis

Zsuzsanna tavaly tavasszal Budapesten az országos szolfézsverseny hangszeres részében 2. lett. Ahhoz, hogy a zongorát birtokba vehessük, szeretnünk és ismerünk kell, emellett kitartó tanulás és az ezzel járó állandó gya-

korlás is elengedhetetlen. „A zene szent! A zene az Úristen legszentebb, leghatékonyabb, legszebb produktuma.” (Debussy)

Növendékeim véleménye:

„Szeretek zongoraórákra járni, mert számomra a zene felüdülés. A légkör barátságos, és őszinte szeretetet sugároz, ami számomra nélkülözhetetlen. Ha valami nem sikerül, kapok még egy lehetőséget a javításra. Szeretem a zongora hangját, ezért boldogan megyek minden egyes zongoraórára. Olyan darabokat kapok, melyek nekem tetszenek, így élvezettel és könnyen tanulom meg őket.” (Siska Boglárka – zongora)

„Az összes hangszer közül számomra a zongora a legérzékibb, legzeneibb hangszer. Éppen ezért döntöttem úgy, hogy zongorán szeretnék tanulni. Nem bántam meg a döntésem... És mindenkinek, aki szeretne valamelyik hangszeren tanulni, szívből ajánlom a zongorát. Én leginkább gyönyörű hangszíneit kedveltem meg. Felfedeztem, hogy én is képes vagyok gyönyörű dallamokat játszani, s ez nem is olyan nehéz.” (Kiss Virág – zongora)

„Bevallom, nem a legkedvesebb időtöltésem a gyakorlás, de eredményét látva mindig szívesen látok hozzá egy új darab megtanulásához. Hét éve tanulok zongorázni és mostanra már néha pihenésnek érzem. Örülök, hogy olyan tanárok tanítanak minket, akikkel közvetlenebb kap-

csolatunk van, mint egy átlag tanárral. Remélem továbbra is így maradnak ezek a dolgok!” (Victor Sára – zongora)

„Már 3. osztályos koromtól zongorázom. Ez elég hosszú idő, de ennek ellenére még mindig élvezem. Annak idején azért döntöttem a zongora mellett, mert szerintem egy különleges hangszer, amin érdemes megtanulni játszani. Kikapcsolódást nyújt a szürke hétköznapokból és megnyugtat. Ajánlom mindenkinek, aki kicsit is érdeklődik a zene iránt és elég kitartó.” (Lukács Angéla – zongora)

Aziskolaelődjében, Dédestapolcsányban 25 évvel ezelőtt indult zeneoktatás. Ezt az évfordulót a következő színes programokkal szeretnénk ünnepelni a tanév második félévében:

Március 18.

Házi Zongoraverseny

Március 20.

XI. Megyei Rézfúvós Verseny, Sárospatak

Március 30.

Jótekonysági hangverseny, Aszaló

Április 4.

Egri Regionális Kamarazene-verseny

Április 5.

B.-A.-Z. Megyei Zeneiskolások Zongoraversenye, Miskolc

Április

Növendékeink kamarahangversenye; a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zenemű-

vészeti Intézet hallgatóinak hangversenye Dédestapolcsányban; Házi népdaléneklélesi verseny

Május

Pál Izabella (volt növendékünk) hangversenye; Néptánc bemutató és táncház; Hungaroton Vetélkedő

A beszámolót készítették a miskolci tagozat tanárai:

Kun Zsuzsanna (orgona), Márta Elzita (kerámia, rajz-festészet), Szabó Helga (zongora)

A kisrefi eseménynaptára

Immár negyedik éves hagyományunkat folytatva február 7-én balázsolni voltunk a város három óvodájában. Mint minden évben, az első osztályosok verssel és dallal készültek és ellátogattak volt óvodájukba, ahol nagy szeretettel fogadták őket. Az előadott versek és dalok főleg a nagycsoportos gyermekekhez szóltak, „kedvcsináló” szándékkal.

A református iskolában a magyar népszokást felelevenítve ez évben is regös-énekekkel és kislevelettel indult a farsang. A tanítók és a gyermekek jelmezbe öltöztek, karneváli hangulat jellemezte az estét. Kellemesen elfáradva, élményekkel gazdagodva tértünk haza.

A Zrínyi Ilona Városi Könyvtár által a Reneszánsz Éve alkalmából meghirdetett meseillusztráció és mesemondó versenyen veszünk részt február végén, melyet háziverseny előz meg.

Február 20-án a Hegyalja, 22-én a Zrínyi Ilona Matematikaversenyen 3. és 4. osztályos tanulók képviselik iskolánkat.

Márciusban fiú tanulóink köszöntik az intézmény nődolgozóit és a kislányokat. Március 19-én nyílt tanítási nap lesz, amelyre szeretettel hívjuk és várjuk a már itt tanuló gyermekek és a leendő első osztályosok szüleit.

Március 20-án tartjuk húsvéti istentiszteletünket, gyermekek és tanítóik lelkükben együtt készülünk az ünnepre.

Hírcsokor a pataki gimnáziumból Családi tabló a cigándi Punyi családdal

A Képzelden el az olvasó egy tablót, rajta a két rákóczi öregdiák szülő: Punyi Gyula (E, 1979) és Kandrács Erzsébet (F, 1979); a két refis öregdiák fiú: Gyula (A, 2001) már a pataki tanárok között, Máté (H, 2004) a győri Széchenyi egyetemen közlekedésmérnöknek tanul; két gimnazista lány: Csilla a jelen iskolaévben a 12. E osztály diákja, Erika a 9. E-ben tanul. Punyi Gyula testnevelőtanár kollégámmal kezdjük a beszélgetést.

Miért lesz egy mai fiatal tanár?

Az egyetemi évek alatt fogalmazódott meg bennem, hogy szeretném kipróbálni magam a tanári pályán. Gimnázium után a Testnevelési Egyetemen folytattam tanulmányaimat, mivel akkor is imádtam sportolni, és szerettem volna ezt magasabb szinten művelni. Ahogy teltek az évek, és elmélyültek az ismereteim, észrevétlenül begyűrűzött az érzés, hogy tanár legyek. A végső lökést a mikrotanítások, óralátogatások adták meg, amikor igazából belekóstoltam a tanárságba.

Milyen érzés tanáraikkal együtt tanítani?

Eleinte furcsa volt belépni a tanári szobába, és kollégaként tekinteni a volt tanárimra, de az idő múlásával megszoktam a helyzetet, bár néha még elgondolkodom rajta. Büszkeséggel tölt el, hogy közéjük tartozhatok, és igyekszem úgy dolgozni, hogy ők is azok lehessenek rám.

Átvetted az iskolai tornászcsapat edzését. *Nem nyomasztó ez az örökség?*

De, nagyon nehéz örökség, több okból is. Lipiczki Imre kollégám kiváló munkát végzett, ezt nagyszerű eredményei – a csapat diákolimpiai első-második helyezése – bizonyítják. Talán ezért éreztem a teher mellett a bizonyítási vágyat magamban, hogy a szép hagyományokat folytassam. Egyre nehezebb kiugró eredményeket elérni, de mindig vannak olyan gyerekek, akikért érdemes dolgozni.

Okozott nehézséget az, hogy két húgod is tanul a gimiben?

Nem, sőt büszke vagyok rájuk, hogy folytatják a családi hagyományokat. Né-

hány vicces helyzet azért adódott, leginkább abból, ha nem tudták, hogy testvérek vagyunk.

Milyennek szeretnéd a pataki református gimnáziumot?

Azt hiszem, leginkább olyanak szeretném, mint amikor gimnazistaként felejthetetlen éveket töltöttem itt. Akkor más volt a morál, a közeg, amely az iskolát, a kollégiumot körbevette. Más volt az emberek közötti viszony, több volt a tisztelet egymás iránt. A nagy többség tudta, mik a kötelességei ebben az iskolában, és tudta, ha ezeket teljesíti, akkor illetik meg a jogok. Sajnos ez manapság nincs így, bár tudom, hogy ez országos szintű probléma. Azt szeretném, ha a Refi régi fényében tündökölné, kiállva a modern új idők próbáját.

Hogyan emlékeznek vissza a rákóczi évekre? – szól a kérdés már a szülőkhöz, Punyiné Kandrács Erzsébethez és id. Punyi Gyulához.

Az idő jótékony hatása megszépíti az iskolában, kollégiumban töltött éveket. Pecúrként tele kíváncsisággal, félelemmel, alázattal, tisztelettel ültünk be a nagy elődök által koptatott padokba. A beilleszkedést felsőéves ismerőseink és nem utolsósorban kedves tanáraink segítők megnyilvánulásaikkal tették szép emlékké számunkra. Nagyon jó volt rákóczinak lenni!

Mi vezette Önöket a gyermekeik iskolájának kiválasztásában?

Elsődlegesen a saját iskolai éveink szép emlékei érzelmileg, hagyománytisztelőnk, ragaszkodás a jóhoz, tanáraink szeretete, szakmai tudása, embersége motiválta döntésünket: „Ha nekünk jó volt,

nekik sem lesz rossz!” Racionális alapon az iskola közelsége, az aránylag jó közlekedés, a könnyű elérhetőség, jó kapcsolattartási lehetőség a gyermekeinkkel, tanáraikkal, a kollégiumi elhelyezés lehetősége és a korábbi pozitív tapasztalat.

Változott-e a gimnázium, mióta a gyerekeik ide járnak?

Természetesen. Mi annak idején még szombaton is jártunk suliba. Havonta egyszer volt „hazautazás”, ma már ez nincs, s kár érte, hogy nincs. Az Alma Mater viszszerülése a református egyház keretei közé sok pozitívumot adott, gondolok itt az erkölcsi nevelés fontosságára, a vallás mélyebb, szakszerű oktatására. Örömmel tölt el, hogy a „világi” tantárgyak oktatása, a nyelvoktatás még nagyobb hangsúlyt kapott, hogy speciális osztályok alakultak, s az is, hogy hangsúlyos a tehetséggondozás, a közösségi nevelés. Megtanulják, hogy nem minden a pénz körül forog, s ez nagyon jó hatással van gyermekeinkre.

Mik az erősségei, min lehetne változtatni?

Azt látjuk, hogy az iskolában törek-szenek teljes emberré nevelni gyermekeinket. Nem szakharbár maturandusok lesznek, hanem széles látókörű, jó közösségi ember válik belőlük.

Jó lenne még jobban motiválni a diákokat az elődök tiszteletére, erősíteni bennük a jóra, a teljességre való igényt, hogy ne csak letudja a feladatát, hanem érezze annak sikerét is!

Cigánd nincs messze, gyermekeik mégsem bejárók. Sokan ismerik a diákszállások biztosította körülményeket, a sokágyas szobákat, és az utazás mellett döntenek. A Punyi gyerekek miért internisták?

Mondhatnánk kényelmi indokokat, de ez a sokadrendű ok. A közösségi élet, az alkalmazkodás a társakhoz, az önfegyelem, önmagamért való kiállás, társas gondolkodás, a nap minden szakában elfogadni a körülményeket, a kollégistákkal való együttlét, az éjszakai pusmogások, együttes titoktartás, a másoknak is juttatott fala-

tok, a betyárbecsület mind csak a koliban tanulható meg. Az internátusi élet gyönyörű világ, melyet nem volna szabad kihagyni az életükből. Ezért.

Milyen az öregdiákok kapcsolata a diák társakkal?

Volt osztálytársainkkal kiemelkedően jó kapcsolatunk van. Nemcsak az évfordulókon találkozunk, hanem bármikor kereshetjük egymást. Sajnos már temetésen is kell találkozoznunk. Sok véletlen találkozáskor kiderül, hogy „Te is pataki diák vagy/voltál!”, s rögtön barátabbá, közvet-

lenebbé válik a kapcsolat, a hasonló tényleg örül a hasonlónak. Adott a beszélgetés vezérfonala, melyre szép emlékek, anekdoták sokaságát tudjuk felfűzni. A nagy közös találkozókra szívesen megyünk, hiszen él még bennünk a kapocs, ami összeköt. Sajnos az elfoglaltságaink nem mindig teszik lehetővé az ottlétet. Jónak tartjuk, megőrzendőknek ezeket az alkalmakat, mert ünnepnapokat jelentenek a pataki diákság életében.

Köszönöm a beszélgetést.

Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Hogy én ...ne szolgáljak...?!

Ötven éve kapott diplomát Sipos István tanár úr

Nem tudhatjuk, mi lett volna, ha 1953-ban értelmiségi származásúként eséllyel pályázhatott volna az orvosi egyetemi felvételre... Azt azonban a fél város tudja, és több száz pataki öregdiák bizonyíthatja szerte a világban, mit kapott Sipos István tanár úrtól.

Öröm őt hallgatni. Hamiskás mosolyal „műsoron kívül” egy-egy anekdotát mesél, szerteágazó ismereteit megosztani törekszik. Szerényen fogadja nem túl eredeti kérdéseimet, én pedig küzdök az alyal a helyzettel, hogy kollégaként ismer-tem meg, de hivatásszeretetét, tudós tanári magatartását, humorát, közvetlenségét zsigereiből érzem áramlani. S mit is kérdez az ember arról, hogy keleten kel a nap...

Aztán mégis meglódnak az emlékek. Amikor 1945-ben először megérkezett Patakra, az Angol Internátus ijesztően meredt rá, hiszen falujában nem volt emeletes épület. Az intézmény magán viselte a háború nyomait, szerény kosztot kaptak, a fűtésről maguk gondoskodtak, nem volt víz és petróleumlámpa mellett tanultak. Később 1949-ben került ismét Patakra az időközben átszervezett általános iskolából. A diákélet szerves része volt a közösségi munka, az épület és az Iskolakert takarítása, a terítés, felszolgálás. Fontos volt a diákfelügyelet, a felsőbb évesek tekintélye meghatározó volt a rendfenntartásban, s ez akár a tanári hivatásnak is megalapozása lehetett. Amikor az-

tán 1953-ban gyorsan kellett döntenie: ha nem lehet orvos, akkor merre? – tanárai s a szülői példa mellett a négyéves szobafőnökség is segített. A kedves tantárgyakhoz hű maradt, biológia-kémia szakos tanár lett. Szeged olyan volt, mint Patak. Barátságos és családias volt az egyetem. Ösztönző volt, és nagy elismerésnek számított, ha más szakok professzorainak köszönve ők fogadták és viszonzták a köszönést.

Az egyetemi évek alatt a szakmai törekvések mellé a tanulmányi ösztöndíj lehetősége társult, hisz a családnak jól jött ez a támogatás. Hivatástudatában megerősítette édesapjának példája, aki a ricsei Református Elemi Népiskola igazgatójaként az emberek bizalmának kiérdemelője, érdemes szolgálója, a falu mindenese volt. Fia is érezte, felemelő, ha az ember a tudását szétárasztja, ami benne több, azt megosztja. Így szolgálta tanár úr 1957-től negyven éven át egykori iskoláját, ha kellett, a focicsapat edzőjeként, diákszínjátás szervezőjeként, ha kellett, osztályfőnöki feladatokban. Sok-sok órában önzetlenül, díjazás nélkül foglalkozott tehetséges növendékekkel. A kísérletek, megfigyelések, a szakmai munka vagy a személyes atyai beszélgetések a Kossuthban vilányoltás után sok diák számára jelentett meghatározó élményt és tudást.

A diákszínjátáshoz édesapja példája vezette, aki falujában több műkedvelő színelőadást szervezett. Az Angolban évente előadtak a diákok egész estés színdarabokat, a Revizorban ő is szerepelt. Így

Sipos István

a szegedi színházi statisztálással együtt szinte mindent kipróbált a műkedvelő keretek között, innen már egyenes út vezetett a Kossuthban kollégáival – Fenyvesi Andrással és Katona Ferencsel – rendezett előadásokig. Volt Pósalaky a Légy jó mindhalálig-ban, majd a kőszívű ember, de sosem kellett féltennie a tekintélyét attól, hogy együtt játszik a diákjaival.

Patakiságáról így vall: „A kollégium múltja iránt mindig nagy tisztelettel viseltem. Csodáltam azt a küldetést, amit a nemzet életében betöltött. Csodáltam azt, hogy a történelemből ismert nagy embereknek jelentős része diákja volt ennek a Kollégiumnak. Csodáltam, hogy ez az intézmény annyit újítást fel tudott mutatni az előző évszázadokban, mindig a haladó eszméket képviselve.”

Ezért döntött mindig Patak mellett, akárhányszor csábították máshová, akár igazgatónak is. Ezt az elkötelezettséget az a tradíció is erősítette, hogy az iskola mindig is törekedett arra, hogy jeles diákjait visszahívja. 1957-ben egykori tanárai – Butella Gyula, Hazagh Mihály, Szabó Károly, Héthy Lajos, Hegyi József, Orbán István, Egey Antal – körébe tért vissza, s ők tudták, hogy kit fogadnak maguk közé.

A nyugdíjas éveit is áthatja a természetes munkabírás, az elkötelezettség az iskolatörténet, a kultúra iránt. Ma is kutat, alkot, a tudománytörténet érdekességeit

gyűjti össze, ezzel az elfoglalt kollégákat is szolgálni igyekszik.

Kutat és ír, szervez és előad, a presbiteri és a gyülekezeti főgondnoki feladatokat szolgáló szeretettel látja el, mint hangsúlyozta: a rendkívül agilis fiatal lelkipásztort is segítendő.

Örömmel mondja, hogy ismét egy unokája kerül a gimnáziumba, tehetséges zongorista, akit a tudományok is érdekelnek. Öröm, hogy ismét régi iskolájában köszönthették, készségesen vállalta egy kémiai csudákat bemutató előadás megtartását a csendes hétfőjén.

Tanári hitvallása az a gondolat, amelyet a Kövy Sándor-életműdíj átvételekor

hallottunk tőle. „A következő mondatot maga Kövy Sándor írta, s ez ... engem is vezérelt tanári pályámon, követendő példának tartottam, és biztos vagyok benne, hogy a Kollégium is annak fogja tartani, amíg létezik:

„Amelyik ifjú ember hozzám folyamodik, kivált csak a tanításért, hogy én annak ne szolgáljak, nemcsak az ifjak előmenetelére iránt érzett nagy szeretetemmel, de még a lelkiismerettel is nehéz meggyeztetnem.”

Sinkóné Tóth Zsuzsanna

A MI CSODÁNK, avagy a csendes hétfője

Lassan kezdődött a szóbeszéd a csendes hétfőjéről, mégis hirtelen és váratlanul ért bennünket a híre. Sokan arra számítottunk, hogy csak húsvét körül lesz. Viszont igaz, hogy hallani lehetett, amint a szervezők csendben és fáradtságot nem ismerve hangoltak erre a csodálatos „hangversenyre.”

Mi itt a Refiben csendes hétfőjének nevezzük, amikor nem utazunk haza a családjainkhoz, hanem bent maradunk az internátusokban. Nem túl gyakori jelenség ez, talán hozzátehetjük, hogy sajnós. Már régebben végzett sárospataki diákok mind örömtől ragyogó arccal emlékeznek meg saját bennmaradós hétfőjeikről. Elmesélik, hogy havonta egyszer mindenki Sárospatakon maradt és közös programokban vettek részt, együtt szórakoztak és pihentek. De ami a legfontosabb, közösséggé, csapattá váltak.

A mi hétfőjén a „Csodák és csudák” nevet kapta. Hogy miért? Igazából mi nem tettük fel ezt a kérdést, mivel sokkal hamarabb értesültünk a csodás eseményekről, mint magáról az elnevezésről. Bizonyos emberek mondták, hogy lesz íjászkodás, lovaglás és veterán motoros kiállítás. Persze ezeket nem hittük el, és arra gondoltunk, hogy szép remények, nekünk sosem lesz ilyen érdekes és tartalmas bennmaradós hétfőjén. De hiszen pont ezért beszélünk csudákról. De hogy mi volt az igazi csoda? Lássuk!

Pénteken beindult az élet. Délután, miután mindannyian feldolgoztuk magunkban azt a sokkoló ténytet, hogy nem a hazafelé tartó vonaton ülünk, elmentünk az általunk választott programok egyikére. Volt pókfoci, amire alig jelentkezett valaki, mert gyerekes, végül mégis hatalmas sikert aratott, sőt még a tanárok is részt vettek benne. Persze nem maradhatott el a szinte hagyománnyá vált csocsóbajnokság, hiszen ezt bátran nevezhetjük a sárospataki refisek hivatalos sportjának.

Az ennek helyt adó kossuthos vívóterem annyira tele volt, hogy amikor bementem, nem is láttam az asztalt. Így aztán benéztem a filmklubosokhoz. Ott meg a tévéképernyő észlelése okozott leküzdhetetlen feladatot, annyira sok érdeklődő volt. Úgyhogy aztán kiültem a lépcsőre és üdvözöltem az érkezőket, szükség szerint útbaigazítottam őket, hiszen a Kossuth Internátus elég félelmetes és kaotikus hely a kívülálló, nem kastélylakók számára. Sokan jöttek, rengetegen, és lassan megéreztem a levegőben azt a leírhatatlan hangulatot, ami ezen a hétfőjén mindent körülvett, és aminek végül teljesen átadtam magam. És számomra ez volt az igazi CSODA. De mi varázsolta ilyenné ezt a hétfőjét? A válasz nagyon egyszerű. Az emberek.

Refis vagyok, és ami szerintem még ennél is jobb dolog, hogy az engem körülvevő emberek is refisek.

Persze nem állandóan és minden percben, de itt el is érkeztünk a csendes hétfőjünk különlegességének mibenlétéhez, ugyanis ez alatt a pár nap alatt tényleg csak refisek vettek körül. És más refiseket is.

Vasárnap van. A koliban ébredni jó dolog, és ennél is van még egy jobb helyzet, amikor úgy ébredünk, hogy aznap nincsen oktatás. Ó, csodálatos pillanat, amikor a szoba kollektívan eldönti, hogy alszik még az ágyban 1800 másodpercet. Persze azért nem határtalan a szabadság, az istentiszteletre pontosan illene érkezni. Különösen azoknak a lelkes diákoknak, akik gitároznak, énekelnek és verset mondanak a templomban. Így hát a 12. és 10. E osztály 1800 másodperccel az istentisztelet kezdé-

te előtt együtt melegítette a hangszálait a Lorántffy-teremben. Sikert arattunk!

És jött a délután, egy igazi refis csendes hétvégés szabad és kötetlen délután. Rohadás a koliba, ruhaváltás, összeszedünk pár pokrócot és irány Sárospatak Hyde Parkja, a Vízikapu, egy hangulatos kis piknikezésre. Tüzesen süt le ránk a nyári nap sugara, még ha nem is nyári vagy tavaszi, a lényeg, hogy mi elképesztően örülünk neki. És örülünk egymásnak is. Fekszünk a földön, szemünket vakítja a sárospataki vár tornya

mögül előbújó fénykorong, beszélgetünk, és csodálkozunk magunkban.

Olyan emberekkel találkoztam és beszélgettem a hétvége folyamán, akiket eddig csak látásból ismertem. Mindenki teljesen nyitottá vált. Nem mintha a refisek zárkóztak lennének, de ezen a csendes hétvégén mindenki magára öltötte a „gyere bátran, már régóta meg akarlak ismerni” arcát. És mi mentünk és ismerkedtünk és nem értettük, hogy mi is történik velünk. De se baj, a csodákat amúgy sem érti az ember.

Lássa mindenki ezt a csodát. Ezt a leírhatatlan érzést, hogy összetartozunk és egymásért vagyunk, itt a refiben. De ne a szemünkkel tegyük ezt, hisz a Kis herceg is megmondta: „Igazán csak a szívével lát az ember, ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

Ami körülött minket azon a hétvégén, nem múlt el, most is jelen van. Egyszerűen csak nyissuk ki szívünket!

Palencsár Ákos 10. E

„...valaki megfogja a kezem”

Pataki diákok látogatása a nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Református Leányotthonban

A

z emberek számára annyira egyértelmű tud lenni, hogy milyen egy árvaház, kik és miért vannak ott, de ez gyakran csak „ennyi”.

Ezt a külsőt mindannyian ismerjük, de az, hogy vajon mit rejt, és mi van benne igazából: gyakran homályos. Hogy hogyan élnek, akik ott élnek, mikkor pótolják azt, ami nincs, ami pl. nekünk annyira hétköznapi. Ezzel az úttal lehetőséget, sőt, esélyt kaptunk, hogy mélyebbre tekinthessünk, és megismerjük egy teljesen más életet.

Egy karácsony előtti keddi reggelen indultunk útnak két kisbusszal és ruhacsomagokkal, melyeket a gimnázium diáksága és tanárai gyűjtéséből kifejezetten az otthon lakói számára válogattunk.

Az út hosszúnak ígérkezett, de unalmasnak semmiképpen sem. Vezetőink – és egyben a sofőrök is – Kovács József és Török Béla tanár urak voltak. Pár óra autózás után léptük át a határt. Szegénység fogadott minket, döbenten tapasztaltuk, hogy mennyire más ott minden ahhoz képest, amihez idehaza hozzászokhattunk. Ehhez képest is nagy meglepetés volt, amikor megérkeztünk. Én nem tudom, mások hogyan képzeltek, képzelik el, de én nagyon meglepődtem: egy nagy „birtok” közepén álltunk meg. Az otthon vezetője fogadott minket, és invitált egy kisebb „túrára”. Bemutatta az épületeket, a funkciókról mesélt. Így tudtuk meg, hogy az árvaház (mivel rá van szorulva) önfenntartó,

és éppen ezért nagyon praktikus rendszerben él. Saját pékségük van, földek, amelyeket művelnek, állatokat tartanak. Kiderült, hogy a tízhektárnyi területen még halastó is van. Megtudhattuk, hogy az otthon lakói is kertészkedhetnek, munkájuk bevételét ők oszthatják be, ez a zsebpénzüik, de gyűjthetnek is a jövőre gondolva.

Ezután az ebédlőbe vonultunk, és egy kis falatozás és tanácskozás után az épület csarnokszerű részében álltunk ki az ötven fűrkésző tekintet elé. Egy kisebb előadás következett, énekek, játékok, melyekbe már a lányokat is bevontuk. Együtt neveltünk velük, öröm volt nézni, ahogyan az apróbbak nyújtózkodtak, hogy mi – a kicsit magasabbak – átférjünk a játékból „emelt” kapu alatt. Az énekek, a játékok minket is feloldottak, felszabadultan játszott felnőtten és gyerekek.

A játék után egy csoport az ajándékokat adta át a lakóknak, ez alatt mi – mivel kaptunk még egy kis időt – elindultunk, hogy megnézzük a lányok szobáit. Nem tudtam, hogy hová menjünk, és egy-

szer csak azt éreztem, hogy valaki megfogja a kezem. Rám mosolygott és azt mondta: „megmutatom a szobámat”. Egymásra neveltünk és elindultam velem, a kicsik körülöttünk ugráltak, és csak azt vettem észre, hogy hol ide, hol oda „húznak” minket. Velük neveltünk és csodáltuk a szobájukat, a játékaikat.

Volt ott egy szoba, mely örökké-szerűvé vált a számomra. Itt azok a fiatalok voltak, akik nagyon betegek. Vak, mozgássérült, értelmi fogyatékos gyerekek. Alig adtunk valamit: apró érintések, egy ölelés, vagy egy simogatás és annyi hálás mosolyt kaptunk érte.

Nem akartunk elindulni az otthonból, szerettünk volna még maradni és beszélgetni, játszani, vagyis: egyszerűen csak szeretni őket.

Az írás Nagy Vanda 11. A osztályos diáké, de mindannyiunk nevében írt. Az adventi csendes hétvégénken is a diakónia volt a központi téma. Azt kérdeztük, hogy mit és hogyan lehet továbbadni Isten szeretetéből, melyet naponta tapasztalunk. Az iskolában hagyományos diakóniai munka idén először Kárpátaljára is eljuttatott minket. A látogatás után együtt vacsoráztunk Nádasi Erika tanárnő lakásán. Ott egy kérdés hangzott el:

„Ki ajándékozott meg kit?” A válasz egyértelmű volt: mi, akik ott lehettünk, lettünk az igazán megajándékozottak.

Közzéteszi Kovács József
vallásánár

„Fastday” koncert

Böjti, elcsendesítő hangverseny a Kollégium Imatermében

Hauptricht Tamás, az ifjú zongoravirtuóz, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának végzős tanulója több mint egyórás improvizatív játékával nyugozta le közönségét az iskolai böjti csendeshéten, február 7-én.

Tamás saját szerzeményeit válogatta össze, melyek között számos népzenei, klasszikus zenei ihletésű darab volt. A kezdeti ámulatból felocsúdva, amikor a dzsessz itt-ott édes-bús, máshol szenvedélyes és lázongó taktusai már minden porcikánkat átjárták, és teljességgel átadtuk magunkat a pianó lüktetéseinek, ringatásának, időt kaptunk a lelkünk kényeztetésére.

A koncert egy órájában megállt az idő. Ahogy lelkünk megfürdött a zene tengerében rádöbbenhettünk, hogy mennyire ragaszkodunk a földi, világi javakhoz, értékekhez, mennyire a kézzelfogható környezet rabjaivá váltunk. Jellemző ránk, hogy leginkább itt, a Földön akarunk érvényesülni és ezek mögött a földi „hívságok” mögött háttérbe szorultak az igazán fontos dolgok: lelkünk ápolása, a tisztaság, az örök értékek.

Hauptricht Tamás

Magamon érzem – és biztosan nem vagyok ezzel egyedül – elég gyorsan élem az életemet. Lassan elfelejt az ember a jelenben élni, mert állandóan csak arra gondol, hogy mi lesz este, mit kell még ma csinálni, mi vár ránk holnap, milyen problémákkal kell megküzdenünk a jövőben.

A koncert alatt, ha csak egy rövid időre is, de kiszakadhattunk a monoton mindennapokból, és ezért hálásak vagyunk a művész mellett iskolánknak és tanárainknak, hisz ők együtt teremtették meg a lehetőségét ennek a felejthetetlen koncertnek. „A gyémánt is akkor szép, ha csiszol-

va van.” – fogalmazta meg egyik tanárunk nagyon találóan. Mindannyiunk számára egyértelmű, hogy

tőlünk pár lépésre egy művésznék született, tehetséggel gazdagon megáldott fiatalember a laikus számára hihetetlen dolgokat művel egy egyszerű pianínóval.

Ez a néhol még nyers, „csiszolandó” tehetség idővel és energiával még teljesebben kibontakoztatható és tökéletesre fejleszhető.

Ezzel együtt a legnagyobb magabiztossággal kijelenthetjük, hogy Hauptricht Tamást látni és hallani fogjuk még az elkövetkező időkben az élet különböző színpadjain. „Uram, Seregek Istene, újíts meg bennünket! Ragyogtasd ránk orcádat, hogy megszabaduljunk” – kiált fel a zsoltáros a 80. zsoltárban. Ezért a zenén keresztül érkező „megújulásért”, és a „megszabadításért” adhattunk hálát Istennek, és mondtunk köszönetet (tapssal) az Ő eszközének: Hauptricht Tamásnak.

Mártha Enikő 12. E(A koncert részletei letölthetők a gimnázium Diákpresbitériumának honlapjáról, a Refriss menüpontból.)

„Magyarnak lenni: büszke gyönyörűség...”

Beszámoló a Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon életéről és programjairól

Az iskolák élete a karácsonyi szünet után ismét felporzó. A félévzárás izgalmas megmérettetése, csendes nap, megyei, országos és nemzetközi rendezvények közepette, igyekszünk odafigyelni arra is, hogy 2008 a Biblia éve kiemelt lehetőséget kínál keresztény közösségeinknek betölteni küldetésünket.

Természettudományos napok és országos református biológia verseny a Lévyban

ALévyban évek óta szerveznek természettudományos feladatmegoldó versenyt a megye általános iskolásai számára. Három levelezős forduló után az iskolai döntőre már csak a legjobb eredményt elérő tanulókat hívjuk be. A verseny méltán viseli Csorba György egykori neves tanárunk nevét. A verseny döntője a szintén hagyományos Természettudományos napok keretében zajlik, amelyet előadások, kiállítás, és kémiai- kísérlet-be-mutató tett színesebbé az idén.

A református gimnáziumok számára harmadik alkalommal szervezte intézményünk február elején a „Budai József Református biológia versenyt”, találkozási lehetőséget kínálva református középiskolák diákjainak és tanárainak, megmérettetést jelentve a biológia iránt érdeklődőknek, és emléket állítva intézményünk egykori Európa-híres pomológusának.

A Budai József biológia verseny résztvevői

Az idén nyolc református gimnázium küldte el csapatát a versenyre a Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma, Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma, a Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, a Nagyberegi Református Gimnázium, a Szatmárnémeti Református Gimnázium, a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium, a Baár Madas Református Gimnázium csapata mellett a Lévay tanulói mérték össze tudásukat.

A verseny résztvevői színvonalas előadásokat hallgathattak meg „Az intelligens tervezettség és a termodinamika” címmel Dr. Jeszenszky Ferenc okleveles fizikus, az MTA Kutatásszervezési Intézetének nyugalmazott főosztályvezetője előadásában, és „A fehérjék és a DNS zavarba ejtő komplexitása” címmel Dr. Farkas Ferenc okleveles vegyészmérnök előadásában. Az előadásokat Bacsó István újságíró, kommunikációs szakember, az Európa Rádió Kht. vezetőjének előadása zárta.

Eredmények (név/iskola/település/felkészítő tanár):

8-9.évf. / Fekete Csilla / Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma/ Debrecen / Prill Éva

10.évf. / Dvorszki Boglárka / Lévay József Református Gimnázium / Miskolc / dr. Zolnayné Takács Judit

11.évf. / Bedő Éva / Pápai Református Gimnázium Kollégiuma / Pápa / Kerpel Péter

12.évf. / Pathó Zoltán / Baár-Madas Református Gimnázium / Budapest / Jánossyné Solt Anna, Vetlényi Dávid

Folytatódik a Kárpát-medencei református cserediák program

ALévay Gimnázium nevelési céljai között szerepel a tanulóink hazaszeretetre, nemzeti közösségvállalásra való buzdítása. Ennek szerves része a kárpát-medencei református gimnáziumok tanáraival, diákjaival való kapcsolat keresése, illetve a már meglévő együttműködés szélesítése. Így utaznak ősszel és tavasszal két hétre cserediákként tanulóink, és mi is szeretettel várjuk a határon túliakat.

Az idei tavaszi turnusban nyolc helyre lehetett pályázni. Erdélyben Nagyvárad, Kolozsvár, Zilah és Szatmár, a felvidéken Léva és Rimaszombat fogadja küldötteinket. Különlegessége ennek az évnek, hogy két új iskola is bekapcsolódott a programba: a Felsőöri Kéttannyelvű Gimnázium és a Horvátországi Magyar Oktatási és Kulturális Központ, Eszéken.

A tizenhat diák március 1-15. közötti időszakban ismerheti meg az iskolákat és a helyi kulturális szokásokat, történelmi nevezet

ességeket, oktatási sajátosságokat. A hozánk érkező diákokat családoknál és a kollégiumban helyezük, el és igyekszünk megmutatni számukra Miskolcot és környékét, és ízelítőt kapnak a Lévay mindennapjaiból. Erre az időszakra esik jelentős nemzeti ünnepünkre való megemlékezése is, így együtt vesznek részt a mi diákjainkkal a vendégeink az ünnepi alkalmon.

Szilágyi Zoltánné szabadidő-szervező pedagógus

Chanson, canzone

Hűvös február... Félévi bizonyítvánnyal a zsebben, fáradtan feszülünk neki a még sötét reggeleknek. Neki kéne buzdulni a második félévnek... Fülünkben tavaszváró dallam foszlány, amitől nem szabadulunk. Dúdoljuk, dalolgatjuk. Énekeljünk! Unaloműző, tananyagűző. Így dalra fakadunk, játszunk, és közben mégiscsak valamit megtanulunk. Szöveget, dallamot, sanzontörténetet. Mutassuk meg másoknak is! Talán így született évekkel ezelőtt az első Latin délután ötlete, melyben együtt dolgoztunk örömmel, melyet szűk körben játékból tartottunk a magunk és a nézőink, osztálytársak és tanárok örömére.

Február 18. délután fél négy. Immár harmadik alkalommal visszük barátaink elé nagy gonddal válogatott kedvenceinket, francia sanzonokat és olasz dalokat. Már kinőttük az iskola legnagyobb előadásra alkalmas termét, és itt állunk a Kossuth

utcai színház nagytermében. Színpadépítés után technikában jártas segítők, tanár és diák együtt szerelnek mikrofont, erősítőt, majd mikrofonpróba, izgalom, utolsó simítások. A terem zsúfolásig megtelt, fellépés előtti jóleső izgalom tölti be a teret. Sokan eljöttek, barátok, osztálytársak, tanárok, szülők, érdeklődők, dalra vágók.

Kezdjük hát! Olasz dallam úszik a levegőben: Santa Lucia, éneklő egy bátor, tiszta hang. A varázslat elindult. Követik egymást a csoportos és szóló produkciók. Megszólal az ismert L'italiano, a Volare-t a közönség együtt éneklő az előadóval. Fergeteges egy másik változatban Volare-ra koreografált tánc, igazi, verpezdítő pillanatok ezek. De a líra, az érzelmek is helyet kaptak ezen a délutánon. Kinek a szíve nem indul meg az ismert Bocelli dalt hallgatva:

Time to say goodbye. A francia nyelven a mai fiatalok kedvencei – Roch Voisine, Nolwen Leroy, Natasha St Pier, Garou és mások dalai – szólaltak meg szólóban, duóban, csoportban. Egy csipetnyi Párizst is becsempésztünk egy humorosabb színpadi játék keretein belül, természetesen itt is dalra fakadtak a szereplők. Öröm volt számunkra, hogy az idén a latin nyelven tanu-

A latin-nyelvek délutánja szereplőinek egy csoportja

Comenius Individual Pupil Mobility Project - Comenius Egyéni Mobilitás Cserediákprogram - Lévas diákok külföldön

Az Európai Bizottság finanszírozza azt az úgynevezett egyéni diákmobilitás elnevezésű tesztprojektet a 2007/2008-as tanévben, melyre a Comenius programban részt vett iskolák pályázhattak.

Az EFIL, European Federation for Intercultural Learning (Az Európai Föderáció az Interkulturális Tanulásért) fogja össze az Európában működő AFS Cserediák Program Alapítványt.

Az AFS, American Field Service (korábban Amerikai Harctéri Szolgálat) nemzetközi, önkéntes alapon működő, kormányoktól és vallásoktól független, nem profit-orientált szervezet, amely interkulturális tanulást tesz lehetővé, ezzel segítve az embereket, hogy elsajátítsák azt a tudást, képességet és megértést, mely egy igazságosabb és békésebb világ megteremtéséhez szükséges.

Jelenleg több mint ötven országban van jelen az AFS és kiemelkedően vezet a nemzetközi csereprogramok szervezésében.

Mivel iskolánk 2004/2005 és 2006-ban már részt vett egy Comenius programban (Üstökösök: Kommunikáció Európa utcáin) lehetőségünk nyílt az Egyéni Mobilitás Projektben való részvételben is, melyet az AFS/EFIL szervezett.

Iskolánkból három diák vett részt a programban. Mindhárman három hónapot töltöttek három különböző európai országban.

A program mentora és koordinátora: Sztáné Zsolnai Beáta és Durda Szilvia tanárnők voltak.

Juhász Ágoston három hónapot töltött (2007 őszén) Németországban, a Delmenhorst-i Max-Planck Gimnáziumban.

Boda Lidia három hónapot töltött (2007 őszén) Franciaországban, a Marignani Lycee Maurice Genevoix Gimnáziumban.

Szilágyi Debóra három hónapot töltött (2007 őszén) Finnországban, a Helsinki-i Lauttasaaren Yhteiskoulu Gimnáziumban.

A szervezők és a diákok (balról jobbra) Durda Szilvia tanár, Boda Lidia, Juhász Ágoston, Szilágyi Debóra, Sztáné Zsolnai Beáta tanár

Hazatérésük után a diákok kiselőadást tartottak a kint töltött három hónapról és kiállítást szerveztünk, melynek célja cserediákjaink a fogadóiskolákban illetve fogadóországukban töltött egyes pillanatainak, emlékképeinek fotók segítségével történő „felvillantása” volt.

Durda Szilvia, Sztáné Zsolnai Beáta

„Magyarnak lenni: büszke gyönyörűség” Sajó Sándor

Kárpát-medencei magyar néptánc és népdalest
Az Illyési „Ötágú síp” rendezvénysorozat keretében

A Lévas József Református Gimnázium és Diákotthon 10 éve szervezi a „Szólj ötágú síp” rendezvénysorozatát. A határon túli magyarok területeket körbejárva igyekszik azok kultúráját, irodalmát, népművészetét megismertetni diákjaival, az intézmény nagyobb közösgéivel. Ezzel is hozzájárulva a Kárpát-medencei magyarság egységének megteremtéséhez.

Ugyanezt az ügyet szolgálja intézményünk „Kösöntyű népi együttese a néptánc, a népzene és népdal léleképítő és értékmegőrző eszközével. Az együttes öt évvel ezelőtt alakult négy tehetséges diák megszólításával Urhegyi Mária nevelőtanárnő alapította, akik magukénak érez-

ték a kodályi gondolatot „Háromszáz évvel ezelőtt ugyanaz a dal zengett várban és kunyhóban. A vár azóta romba dőlt, s ha áll, lakója idegen vagy hűtlen lett a magyar dalhoz. A kunyhó hű maradt. A falu megmentette a tradíció folytonosságát. A mi dolgunk átvenni tőle, és tovább ápolni. A tűznek nem szabad kialudni!”

Az évek során a csoport egyre bővült, a táncoktatás Göcz Roland néptánc oktató, a népzene oktatást Barnóczki Beáta zene-tanár végzi. A környező településeken rendszeresen fellépnek.

Ötéves fennállásuk tiszteletére szervezzük a fenti rendezvényt, ahol számot adnak értékmentő szolgálatukról, dalban és táncban, barátaikkal és vendégeikkel. Isten áldja meg szolgálatukat!

**„MAGYARNAK LENNI:
BÜSZKE GYÖNYÖRŰSÉG!”**
Kárpát-medencei magyar néptánc és népdalest az Illyési „Ötágú síp” rendezvénysorozat keretében.

Művészetek Háza
2008. március 4. kedd 18 óra

Az est házigazdája
A LÉVAS JÓZSEF REFORMÁTUS GIMNÁZIUM ÉS DIÁKOTTHON
KÖSÖNTYŰ NÉPEGYÜTTESE
Művészeti tanácsadó: Bari Csaba táncművész

Vendégművészek
Avas Néptáncgyűjtés ifjúsági csoportja,
Both Zsuzsa és Both József
költemény-néptáncosok,
Cuki néptáncosok,
Diósgyőri Református Alkalmi Iskola néptáncosa,
Eszterházy György, Igo Aladar néptáncosok,
Kárpátaljai Foktor együttes,
Sárospataki Néptáncgyűjtés
Vendég együttes,
EFTYK néptáncosok

Igények vállhatók: 1.000,- Ft-os árban:
- a Lévas József Református Gimnázium
titkárságán: 3530 Miskolc, Kálvin u.2.
Tel.: 46/507-9977/21-es melléklet,
- Művészetek Háza regisztráció: 3525 Miskolc,
Rákóczi u.2.
Tel.: 46/508-8843
- átadás előtt a helyszínen.

Megejelenésével Ön a Kárpát-medencei magyar kultúra fennmaradását támogatja.

Wass Albert-emlékév megnyitása Sárospatakon

Január 8. délután 5 óra, Sárospatak. Wass Albert-emlékév megnyitása, illetve a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei Nagykönyvtára által több kategóriában meghirdetett pályázat díjainak kiosztása.

Az imaterem gyakorlatilag megtelt: a zord időjárás ellenére sok pályázó jött el, a pályázat keretei között nagy távolságok váltak kicsivé, hiszen majdnem az egész Kárpát-medencéből érkeztek alkotások.

Dienes Dénes közigazgató igei köszöntőjében a Zsoltárok könyve 60. fejezete alapján rámutatott: Isten mindig embereket használ a romlások megszüntetésére, mint ahogy Jeruzsálemet sem angyalok építették újra romjaiból.

Mi is szeretnénk, hogy a romlásból megépüljön nemzetünk, ebben a folyamatban azonban minket akar használni Isten, nekünk pedig nyitottnak kell lennünk ezt elfogadni.

Az igei köszöntés után egy másik, különleges köszöntő következett: Kiss Endre József, a kollégiumi Nagykönyvtár igazgatója felolvasta Wass Albert fiainak köszöntő levelét, akik egyfelől kifejezték örömeiket, hogy az elhallgatás hosszú időszaka után most egyre szélesebb körben válnak ismertté édesapjuk munkái, amelyet a könyvmegjelenések, illetve a sok helyen megrendezett versenyek, emlékestek, felolvasóestek, tanulmányok is mutatnak. Másfelől pedig, mivel nem egyértelmű még ma sem Wass Al-

bert pozitív megítélése, köszönik az örökségmegőrzést mindazoknak, akik ezen fáradoznak.

A köszöntések után Gáll József, a Sárospataki Wass Albert Kör elnöke megnyitotta az emlékévet. A Sárospataki Wass Albert Kör egy éve alakult azzal a céllal, hogy megismerjék és megismertessék az író életművét. Az ilyen szervezett emlékezések, emlékezéssorozatok fontosságát az adja, hogy nehéz időkben, válságban ragaszkodunk nagyjainkhoz, akiket sokan tisztelnek, mégis másokkal együtt igyekeznek éppen értékük miatt elzárni előlünk. Wass Albert írásai hozzásegítenek a hiteles kép kialakításához a magyar nemzet történetéről, hitet tesznek a kereszteny/keresztyén értékrend mellett.

Bertha Zoltán irodalomtörténész Wass Albert életművét mutatta be. Izgalmas előadást hallhattunk, melyből nem csupán az író életútjának fontosabb állomásairól, eseményekről és megjelent írásokról kaphat-

tunk képet, az előadó máig aktuális, mély gondolatokat emelt ki egy-egy korszak vagy írás föllevenítésével. Korai műveiben Wass Albert erdélyi társadalmi folyamatokat mutat be, számot vet az erdélyi arisztokráciával az elrománosodás kapcsán pozitív és negatív jellemvonásokat egyaránt megrajzolva, majd megfogalmazva a kettős igazságot: „emberebb az ember, ha magyarabb a magyar”, illetve „ha bűnös is, magyar”. A két igazság nem hatálytalanítja, inkább erősíti egymást, és ez különösen tanulságos mai vergődéseinkben. A nemzetre vonatkozó másik nagy tanulságként azt a gondolatot emelte ki az előadó, miszerint a nemzetek közti békességet nem a nemzeti identitás elvesztése árán lehet megteremteni, és nem segít, ha idegen pénztöke hatalmának van kiszolgáltatva Magyarország. Mégsem a világpolitikával foglalkozik az író, egy érdeklő: adjátok vissza a hegyeimet...!

„Olyat mi nem tartunk!” – hangzott el egy könyvesboltban Wass Albert könyveiről. És az is bizonyos, hogy nem csupán egy ilyen bolt van. Még mindig mintha szégyellnivaló lenne a Romániában még mindig háborús bűnös és persona non grata író. Ezt a jelenetet a 8kor színház verses, zenés összeállításában hallhattuk mai „megjegyzésként”. Az előadás Wass Albert műveiből válogatva egészen közel hozta, érezhetővé, megfoghatóvá tette az író gondolatait, melyet a közönség átéléssel hallgatott, majd vastappsal jutalmazott bizonyítva, hogy sokan nem szégyellik, hanem szinté isszák az író gondolatait.

Az előadás után következett az eredményhirdetés. A Tudományos Gyűjtemények Nagykönyvtárának pályázatkiírását Kiss Endre József szervezte. Beszámolójából megtudhattuk, hogy eleinte nem számítottak ilyen nagy részvételre. Külön megköszönte azok munkáját, akik a kezdeti időben azért ragadtak tollat, hogy támogassanak egy nemes kezdeményezést. Hatalmas öröm volt a szervezők számára, hogy nagyon sok pályázat érkezett az ország minden részéből, sőt határon túlról is, egyhá-

zi és világi intézményekből, magánszemélyektől, művésztől. 66 pályamunkából 25 irodalmi, 41 képzőművészeti alkotás született. Ez utóbbiak között sok meseillusztrációt készítettek a legifjabbak, ami különösen megható volt.

A díjakat Csomós József püspök adta át, aki az Egyházkerület nevében a jutalmat biztosította. Köszöntésében kifejezte, hogy egy mai református egyházkerületnek kötelessége ápolni egy testvér egyházkerület volt főgondnokának emlékét, illetve a Bib-

lia évéhez kötve a Wass Albert év eseményét, hangsúlyossá tett egy, az íróra vonatkozó elvet: semmi mást nem akart, mint hivatást építeni múlt és jövő között, a jelen eszékeinek felhasználásával. A díjakra vonatkozóan megjegyezte: Tiszáninnen részéről ennyi jár, és ennyi jut... Mindkettő meghatározó, mert egyfelől kötelesség odaállni az értékalpólás mögé, másrészt a pályázók fejeként is megérdemelnék az összjutalmat.

B.A.

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet

kiegészítő mesterképzésre

- Teológia szakon

A jelentkezés feltétele: teológus szakon szerzett főiskolai diploma és államilag elismert „c” típusú középfokú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga.

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

osztatlan egyciklusú (mester)képzésre nappali tagozaton

- Teológia szakon lelkész szakirányra

Jelentkezési határidő: 2008. március 20.

- Teológia szakon

Jelentkezési határidő: 2008. március 20.

A felvételi alkalmassági vizsga kétnapos, bentlakásos.

Időpontja: 2008. április 4-5.

alapképzésre nappali és levelező tagozaton

- Katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja: 2008. augusztus 23. de. 9 óra.

A katekéta szakirány esetében vallásstanári szakon mesterdiploma szerzhető a Debreceni Hittudományi Egyetemen.

szakirányú továbbképzésre levelező tagozaton

- Börtönpaszoráció szakon

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

További információ és elérhetőség:

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.

Tel./Fax: 47-312-947, dekania@srta.hu, www.srta.hu

„A szférák felszabadítása”

A mai magyar társadalom politikai kérdései mögött, melyek egyre inkább foglalkoztatják és mozdulásra készítetik a civil szféra mind szélesebb rétegeit, egy elvi kérdés húzódik meg. Ezt a kérdést nem mindenki fedezi föl a mindennapok hírei között, az egészségügy és oktatás fokozatos szétverésének újabb és újabb állomásairól szóró hírek között, a vasutasstrájkokról vagy civil tiltakozó akciókról értesülve. A kérdés a következő: mi a mai állam felelőssége az állampolgárok felé? Ez a kérdés nem csupán egy vizitdíjról vagy egy tandíjról szól. Ma az állampolgár adót fizet, Magyarországon nem is keveset, járulékokat fizet, mint ahogy minden munkáltató is – nem is keveset. Nem ingyen, hanem befizetéseiért várhatja, hogy az állam teljesítse feladatait, biztosítsa az oktatáshoz, egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, és a biztonságot, illetve ha nebéz élethelyzetbe került, a minimális megélhetést. Ezzel szemben folyton azt halljuk: mi ingyen akarjuk a dolgokat, kevesebbet kell költeni az előbb soroltakra, még kevesebbet, még kevesebbet, és majd a profitérdekelt magánszektor gondoskodik versengve és nagylelkűen rólunk. Akkor mire az állam? Minek tekintsem keresztény emberként? Hogyan szemléljem?

Népszavazáson innen és túl. Olvasóinknak tudniuk kell, hogy lapzártánk a népszavazás előtt volt, amikor még csak találgattunk és reménykedtünk. Megjelenésünkkor legalább erről tudunk valamit. Épp ezért próbáltuk átfogóan, és nem a legnagyobb aktualitásra koncentrálni a témát.

Gátszakadás előtt

Agátor járja megszokott útját. Biciklire ül, fölmege a gátra, végigke-rekezik a földes úton. Nincs baj, már rég volt eső, elég akár hetente-kéthetente egyszer körbe nézni. Aztán ha megjön a tavasi áradás, akkor észnél kell lenni. Akkor naponta többször is menni kell, nehogy váratlanul túlságosra nőjön a víz. A folyó egész hosszában így tesznek a munkatársak is. Jelentéseiket a központban lejegyzik, összegzik, térképre viszik. Ha a helyzet megváltozik, akkor a készültség fokát emelni kell. A veszély növekedésével egyre több embernek kell a gátra kimenni, a töltést erősíteni. Ha ezt elmulasztják, átszakadhat a gát, kiáradhat a folyó, elöntheti a kerteket, házakat, településeket. Csendes időben elég szakaszonként néhány ór, de

amikor már védekezni kell, mindenkire szükség van.

Ilyen egyszerű ez, ha az árvízről akarjuk megóvni magunkat.

Vajon megtesszük ezeket az óvintézkedéseket minden más gátszakadás előtt? Van figyelőszolgálat? Adatgyűjtő és elemző központ? Aztán adott jelre mindannyian kimegyünk a gátra védekezni?

Ilyen gátszakadás előtt állunk most is. Valamilyen irányban eldőlnék a dolgok. Megvédjük a nemzeti érdekeinket vagy átadjuk a terepet a nemzetközi tőkés csoportoknak. Ha a társadalombiztosítás magyar állami, vagy a magyar társadalombiztosítási önkormányzat kezében marad, akkor magunk gazdálkodhatunk ezzel a hatalmas vagyonnal és az évenkénti befizetésekkel. Vitákkal, veszekedésekkel jár, de megéri. Ha átadjuk a jogot a nemzetközi nagytőkének, akkor az ő profitérdekei fognak érvényesülni, nem a magyar emberek igénye. (Figyelem! Egy-egy nemzetközi nagy biztosítótársaságnak nagyobb a vagyona, mint a mi országunk költségvetése. Ki védi meg akkor az egyes panaszost velük szemben? Velük szemben az államunk gyenge.) A gátszakadást meg lehet előzni. Amíg a külföldi tőke nem tör be a biztosítási piacra, addig a magyar állam, a magyar adófizető és szavazó polgár az úr. Ha betör, onnantól kezdve rende-

zeten és ütemesen fizetünk, töltjük a külföldiek zsebét.

Ilyen egyszerű döntés előtt állunk, miközben hatalmas elméleti viták húzódnak meg a háttérben. Kezdjük az elejéről.

Az államot azért hozták létre, hogy az uralma alatt élőket összefogja, közös feladatok ellátására kényszerítse őket. Ha tűz van, akkor lehet a falu, a város önkéntes tűzoltóihoz fordulni, hogy oltsák el a tüzet, miközben mi magunk is töltjük a vödörket, öntjük a vizet. De a magas házak esetében ez már kevés. Mozgatható, autóra szerelt szivattyúkra van szükség, különféle tüzek esetén megfelelő oltóanyagra. Ezek beszerzése, tárolása, a tűz megelőzése, a jelzőrendszer fölállítása, aztán végső esetben a tűzoltás szakmává vált. Az idők folyamán a vödörzést kiszorította, felváltotta egy bonyolult, szakértelmet kívánó rendszer. Ez már országos szervezetet, adókból fizetett tűzoltóság fenntartását igényli. Az állam cselekvő részvételét, akár csak az említett árvízvédelem. Vagy az egészségvédelem, a betegek gyógyítása. Vagy az oktatás, az egyetemi végzettségűek kiképzése, munkába állítása. Ezek mind az állam cselekvő részvételét igénylik. Az állam ezért szedi, gyűjti az adókat. Azért kell adóznunk, hogy mindezt a sok feladatot az állam el tudja látni. Annyi feladatot lát el, amennyit az adókból lehet.

AZ IGAZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDÍT

Olyan országban, ahol sok a szegény ember, ott nem vonulhat ki az állam az ilyen kötelezettségek alól. Egyébként olyan gazdag országban is ez a rendszer működik, amelyeket szociális piacgazdaságnak hívnak. Ezekben az országokban szocialista, szociáldemokrata pártok kormányzása alatt alakult ki ez a rendszer, amihez azóta is görcsösen ragaszkodnak.

Magyarországra egyedüli megoldást akar kényszeríteni a kommunista uralkodó osztály. Az állam beszedi az adókat, átadja a (jórészt külföldi, vagy hamarosan külföldi kézbe kerülő) biztosítóknak, akiknek csak az lesz a dolguk, hogy az így ölükbe hullott pénzből és az átengedett vagyonból annyi orvosi beavatkozást engedélyezzenek, hogy az ő profitjuk busásan meglegyen.

Tessék választani!

Népszavazási győzelem esetén esélyünk lesz arra, hogy elzavarjuk a multik érdekeit kiszolgáló politikusokat és a társadalombiztosítás továbbra is a magyar állam felügyelete alatt maradjon. Vagyis hogy a mi pénzünk itthon maradjon és ne külföldi tulajdonosok zsebébe vándoroljon. Ha ezt elértük, akkor lehet mindenféle módon javítgatni, reformálni az egészségügyet. Hogy az adók, a befizetések növekedjenek, hogy ne költsünk többet, csak mint a befizetések összege, hogy csökkenjen a megbetegedések száma, hogy a kórházi ágykihasználás javuljon, stb.

A népszavazási vereség esetén megnyílik az út a biztosítótársaságok előtt. Versenyezni fognak értünk. Ez igaz. De csak addig, amíg tagok nem leszünk. Mint az autóbiztosítás esetében. Mihelyst azonban káresemény van, kimutatják a foguk fehérét. Próbáljon csak valaki egy forinttal többet kicsikarni egy biztosítótól, mint amennyit ő jónak, azaz neki magának hasznosnak lát! Ugyanez lesz az egészségügyben is. Miután tehát versenyeztek értünk, hogy tagok legyünk, nekik fizessük a külön biztosítást (erről nem szoktak beszélni, pedig az állam a tb-hozjárulást úgy fogja csökkenteni, hogy mi magunk kényszerülünk kiegészítő biztosításokat kötni!) ha betegek leszünk, először azt vizsgálják meg, mennyi pénzünk van. Ha sok, akkor jöhet a kétfogásos ebéd, külön szoba, egyedi orvosi

ellátás. Ha kevés, akkor rövid kúra, mars haza. Ha meg nincs pénzed kedves beteg, akkor bizony kiderül, hogy az utánad járó normatíva oly csekély, hogy köszönd meg, hogy elláttunk jó tanáccsal, gyógyítottunk meg a füves ember.

Az oktatás is hasonló ügy. El kell dönteni, hogy mindig minden terhet a gyermekes családok viseljenek-e, vagy azok is hozzájáruljanak a képzés költségeihez, akiknek nincs gyerekük. A gyermekes családok egy főre eső jövedelme a létszámmal együtt csökken. Az egyedülállók nem osztoznak a jövedelmükön senkivel, és nem gondoskodnak arról sem, hogy utánuk is dolgozzon valaki, ha már megöregedtek és végül elhaláloztak. Ha a tandíjat bevezetik, akkor ez a teher a gyermekes családokat sújtja megint. Egy értelmiségi kiképzése a gyermek megfogadásával kezdődik, tehát hosszú idő, több mint 20 év. Viszont a közönségnek szüksége van mérnökre, jogászra, orvosra, tanárra, közigazdászra. Erre tehát áldozni kell. Mint ahogy szükség van segédmunkásra, szakmunkásra is. Azok képzését is közösen álljuk. Ha a tandíjat bevezetjük, jogot kap ez a multikat kiszolgáló klikk arra is, hogy visszafelé, tehát a középiskolára is kiterjesszék a fizetési kötelezettséget.

Tudjuk, valaha olyan jó képzés volt Magyarországon, hogy több Nobel-díjas is kikerült az iskoláink falai közül. De azok egyházi iskolák voltak. Akkor talán nem inkább az egyházi iskolákat kellene megerősíteni? Nem inkább az ő titkukat kellene föltárni és követni?

A piac törvénye farkastörvény. Az a fő, hogy meglegyen a profit, ezután jön a szolgáltatás, az emberi igény. Ha valami nem hoz hasznot, akkor onnan eloldalog a tőke. Az állam más. Ott alkotmányban lefektetett kötelezettség van, vezetőit, döntéshozóit választják, ha nem jók, ha rosszul kormányoznak, el lehet őket zavarni.

Csak oly bölcsen cselekedjetez magyar választópolgárok, mint eddig tettétek mindig is! – mondanám legszívesebben, ha nem csalatkoztam volna már annyiszor.

Mezei István szociológus
Miskolc

A

z egyház történelmét tanulmányozva láthatjuk, hogy az igazságosság létkérdése volt az egyháznak az üldöztetések és az elnyomatások idején. Keresztyén gondolkodók az igazságosságot egyházi és állami kérdésnek, illetve az egyén kérdésének is tartották. A nyugati kultúra történelme során az igazságosság egyre inkább a társadalmi szférák felszabadításának kérdésévé vált. Ez a fejlődés a történelem pluralista mozgalmainak erősödésével egyre nagyobb számban kibontakozott társadalmi szférákkal magyarázható. A szférák felszabadítása alapvető lépés az igazságosság megvalósítása felé. Ennek oka az, hogy

az embereket fel kell szabadítani arra, hogy az élet minden területén egyszerre rendelkezzenek felelősséggel és jogokkal.

Ez nem történhet meg ott, ahol parancsuralmi rendszer vagy a pénz diktatúrája valósul meg. A kormányzatoknak, katonaságnak, pénzintézeteknek, nemzetközi üzleteknek, egyetemeknek, vallásnak és egyháznak és minden szervezetnek saját térére van szüksége, de csak bizonyos korlátok között. Mindegyiknek megvannak a maga feladatai, de nemcsak a hatalom, hanem az igazságosság szempontjait is figyelembe véve kell működni.

Magától értetődő, hogy nem létezik valódi igazságosság szabadság nélkül, és nem létezik valódi szabadság igazságosság nélkül. Nem létezik felszabadító igazságosság, i) ha az emberek nem szabadok, és nincs szabad erkölcsi választásuk, illetve erkölcsi felelősségük; ii) ha a társadalmi struktúrák és a törvényalkalmazások nem oly módon vannak meghatározva, hogy az igazságosságot segítsék elő; és iii) ha nincs etikai látásunk arról, hogy mi a jó. Gyak-

ran egy vagy több is hiányzik ezek közül a tényezők közül. Keresztýennekként hisszük, hogy Krisztus szabdaddá tett arra, hogy a jót cselekedjünk. Jézus Krisztusról beszélni annyit jelent, mint a megváltásról beszélni, mely magába foglalja az Isten országának igazságát és békeségét. ...

Hétköznapi szinten törvényekhez való igazodással törekszünk igazságosságra, mely törvények az élet sok (sőt minden) területét lefedik. Beszélünk polgári törvényről és büntetőtörvényről. A büntetőtörvény szerint nem szabad lopnom vagy ölnöm, vagy a munkaadómnak hazudnom. A polgári törvénynek is számos területéről beszélhetünk, melyek szintén törekvések az igazságosság gyakorlására. Ezek szerint szükségünk van üzleti törvényekre, oktatási törvényekre, egyházi törvényekre, nemzetközi törvényekre stb. Világos, hogy a történelem egyes pontjain, különböző kultúrákban és különböző intézményekben (beleértve a családi hagyományokat) mindig valamilyen etikai felfogás húzódik meg a törvények kialakulása mögött. A rómaiak azt mondták: „Quid leges sine moribus?” – „Mit érnek a jogok az erkölcsök nélkül?” Mihelyt igazságosságról beszélünk, a társadalmi struktúrákkal kapcsolatos etikáról és jogi törvénykódexekről is beszélünk. Ahhoz, hogy mondanivalónknak értelme legyen, szabadnak és erkölcsileg felelősnek kell lenniük az igazságosságra törekvés döntéshozatalában.

Valószínűleg mindannyian láttunk olyan képet az igazság szobráról, melyen bekötött szemmel ábrázolják. Ez azt fejezi ki, hogy az igazság pártatlan, és nem az emberek (osztályuk, fajuk, nemük, vallásuk stb.), hanem a törvények szerint ítélik, melyek mindenkire vonatkoznak.

Egy másik megközelítésben azonban az igazság nem lehet vak. Jóllehet az igazságos törvényeknek mindenkire vonatkozniuk kell, tekintet nélkül az illető személyére, az igazságszolgáltatásnak sok olyan

formája létezik, amelyet csak az illető személye és helyzete körültekintő megvizsgálása után lehet alkalmazni. Például az elosztó igazságosság, a tanulás lehetősége, az igazságos bérért való munka, egészségügyi ellátás és egyéb szociális javak kérdése egyaránt megkívánja az esélyegyenlőség általános törvényeit, és azokat a konkrét törvényeket, amelyek a leginkább rászorulókat és azokat a lemorzsolódott rétegeket segítik, akik nem jutnak hozzá a szociális javak őket megillető mértékéhez.

Az elosztó igazságosságnak számos vonatkozása van. Ezek egyike például, hogy milyen szempontok szerint történjék az elosztás: Egyszerű egyenlőség? Szabadpiac? (Komplex) esélyegyenlőség? Társadalmi helyzet? Rászorultság? Erőfeszítés? Eredmények? Közjó? Amikor ilyen lehetőségeken gondolkodunk, rájövünk, hogy jóllehet ezek egyikét sem lehet teljes mértékben meghatározni, és még kevésbé a gyakorlatban megfelelően alkalmazni, mindegyiknek van valamennyi értéke, de mindegyiknek megvan a maga veszélye is, ha nem ellensúlyozzák az igazságosságban szerepet játszó tényezők. Tudjuk, hogy az igazságosságért való küzdelem: harc a hatalommal és a pozícióval való visszaélés, a pénz és a tisztességtelen haszon, valamint a földtulajdon igazságtalan elosztása ellen. Tudjuk, hogy sok mindent nem lenne szabad pénzért megvásárolni. Emberi életek, politikai hatalom, egyházi tisztségek, szólásszabadság, alapvető jóléti ellátások az oktatásban és az egészségügyben, szeretet és barátság – és sok egyéb dolog, amit nem lenne szabad kiárúsítani. Természetesen a több befolyással és pénzzel rendelkezőknek mindig nagyobb lehetőségeik lesznek. Mi viszont megteremthetjük az alapvető esélyegyenlőséget és biztosítjuk biztosíthatjuk a jóléti ellátás minimum szintjét mindenki számára azzal, hogy csökkentjük azoknak a befolyását és gazdagságát, akiknek sokkal többjük van annál, mint amit

számon tudnak tartani, vagy amivel hűségesen tudnak sáfárkodni. Folyamatos és radikálisabb újraelosztásra van szükség ahhoz, hogy egyáltalán lépést tehesünk a társadalmi, gazdasági és politikai igazságosság felé. Egy bűnös világban mindig is nagy küzdelem fog folyni az alapvető emberi jogokért és az elosztó igazságosságoz vezető alaplépések megtételéért.

Pál apostol többek között a Róma 12:1-21-ben beszél arról, hogy a test minden tagjára szükség van, és ezeknek a tagoknak együtt kell működniük. Jóllehet ez hivatkozási alap volt arra, hogy a láb maradjon a helyén (a társadalom statikus értelmezése), nem ez a megfelelő értelmezése Pál mondanivalójának. Platón az értelem, az akarat és a szenvedély egyensúlyára törekedett. Az értelem olyan, mint az a kocsis, aki a befogott lovakat igyekszik irányítani. Ennek analógiájára Platón úgy fogta fel a társadalmat, mint amiben a filozófus-kormányzók, az őrzőkatona és a dolgozók (föld- és kézművesek) egyensúlya valósul meg. Pál valószínűleg nagyra értékelte Platón lovakat féken tartó kocsisát, de ennél továbbment, mert Jézus Krisztusban megtalálta értelmünk megújításának forrását. Ez vezet a mindennapi engedelmességhez mint élő áldozathoz. (Róma 12:1-2) Pál ezt követően világosan beszél arról, hogy minden egyes tagnak szüksége van a másikra, és közösen munkálkodnak azon, hogy elérjék a jót. Jóllehet különböző karizmákkal (ajándékokkal, talentummal, lehetőségekkel, javakkal) rendelkezünk, minden egyes tag a többihez is tartozik. Meg kell osztanunk, amink van, ajándékainkból a másoknak is adnunk kell, és a rozszat jóval kell meggyőznünk. ... Az első lépés az igazságosság felé értelmünk és kapcsolataink megújulása.

Sawyer Frank egyetemi tanár

Sárospatak

(A tanulmány teljes terjedelemben megtalálható: Sárospataki Füzetek 2007/1: 7-27.)

TUÓÓS
LELKIPÁSZTORAINK

Dr. Kádár Zsolt Egervölgyi esperes a Doktorok Kollégiuma főtitkára

A debreceni teológián a '70-es évek elején benünket tanító egyik professzor többször beszélt arról, hogy a teológia tudományával akkor kezdett el mélyrehatóan foglalkozni, miután elvégezte a teológiát, s kezében volt a lelképásztori oklevél. Nagy hatással volt rám ez az önvallomás akkor. Ha végigtekintek életemen, valami hasonlót éltem át én is. A teológián az első esztendő belső tusakodása után ébredtem rá arra, hogy mit jelent számomra a teológia tudományának mélysége és szépsége.

Történelemből mindig kiváló eredményeket szereztem, az irodalom és a zene is vonzott. Szerettem volna egyháztörténész lenni, hiszen sokáig úgy éreztem, ez a tudományág áll hozzám a legközelebb. Akkor még lelkészhiányos időkét éltünk, és negyed-ötödéves korára minden teológiai hallgató gyülekezeti lelkési feladatokra kapott kirendelést. Volt időm komolyan elgondolkozni, és arra is volt időm, hogy mélyrehatóan kezdjek foglalkozni több teológiai témával.

Nagyon sokat olvastam ebben az időben, az elolvasott könyvekről recenziókat írtam, és megtisztelő volt számomra, amikor egyházi lapjaink ezeket a rövid írásokat megjelentették. Élvezhettem több tudós lelképásztor atyai barátságát, akik mind arra biztattak, hogy foglalkozzak komolyan valamelyik teológiai diszciplínával. A jól sikerült papi vizsgát követően az akkori egyházi vezetők külföldi ösztöndíjra javasoltak, így kerülhettem 1980 őszén az edinburghi egyetem teológiai fakultására. Itt hallottam először előadást a gyakorlati teológia és az etika tanészék professzorától a teológia és a kommunikáció kapcsolatrendszeréről. Skóciában főképpen az evangelizáció és a liturgika témakörével foglalkoztam, érdekes előadásokat hallhattam az amerikai ébredésről és a skótok indiai és afrikai missziójáról, kitekintettem az ökumenikus mozgalom területére is, melyben a skót protestánsoknak egyháztörténeti érdemei vannak. Azonban továbbra is foglalkoztatott a teológia és

kommunikáció kérdésköre. A kommunikáció fogalmával való foglalkozás abban az időben még tudományos újdonságnak számított.

1990-ben az Egyesült Államokban felajánlották számomra, hogy a presbiteriánus egyházhoz tartozó teológiai karok valamelyikén ösztöndíjasként tovább tanulhatok. Így kerültem a világ talán legismertebb és legjobb protestáns fakultására Princetonba. Világhírű professzorok irányítása mellett kezdtem el foglalkozni egy modern gyakorlati teológiai témával, az elektronikus tömegkommunikáció és az amerikai egyházak viszonyával, ennek kölcsönhatásával. 1992-ben Princetonban teológiai magiszteri fokozatot szereztem. A magiszteri szakdolgozatomban a kommunikáció és egyház viszonyát elemeztem. Princetoni professzoraim arra biztattak, hogy foglalkozzak a gyakorlati teológiai megközelítéssel

mellett dogmatikai és egyház-szociológiai szempontból is a kommunikáció nagy témájával.

1994-ben a debreceni teológia doktori tanácsa a benyújtott dolgozatom alapján lehetőséget biztosított arra, hogy az akkori doktori vizsgarend szerint, minimálisan három év kutatómunka után beadhatom a kommunikáció témájáról írandó disszertációm. Lehetőségem volt több egyházi, felsőoktatási intézményben óradóként tanítani is ezt a témát, párhuzamosan végezhettem tehát a tudományos felkészülést és a tudomány e részletének továbbadását.

1996-ban vendégelőadóként Atlantában a Columbia Theological Seminaryban el-

töltött egy esztendő azt a nyugodt felkészülési időt is jelentette számomra, amikor végső formába önthettem doktori dolgozatomat. Felmerült atlantai szolgálatom idején, hogy az ottani feltételeknek megfelelően kérjem a doktori vizsgára való bocsátásomat, talán ez lett volna könnyebb számomra is. Mégis amellett döntöttem, hogy ragaszkodom Debrecenhez, s alávetem magam az itteni vizsgarendnek, mert ezt tekintettem tudományosan mértékadónak és eddig lelkési pályám számára meghatározónak.

Kommunikáció - Theologia, a kommunikáció mint teória és módszer a mindennapok kommunikációs szituációiban, a keresztyén theológiában és a református egyház praxisában – című disszertációm benyújtása és megvédése, majd a doktori vizsgák letétele után 1998 tavaszán nyertem doktori fokozatot Debrecenben a Hittudományi Egyetemen. Doktori dolgozatomban a *communio* és a *communicatio* kölcsönhatását vizsgáltam. A keresztyénség önmaga értelmezésének, létének és missziói aktivitásának szignifikáns vonása a közösség és a közlés, a kommunikáció többdimenziójú megtapasztalása.

Az egyház mint közösség létét a Krisztussal és egymással való communio és az azt életető kommunikáció minősíti.

E folyamatban az egyház a közlés eszköze, az információ hordozója. Ez jelenti az egyház mártíriáját, ez képezi az egyház liturgiáját és ez adja az egyház koinoniáját.

Öt éve már, egyházunk tudományos testülete, a Doktorok Kollégiuma főtitkáraként tudományos szervező és -koordináló feladataim vannak a Magyarországi Református Egyházban. Azon kevés teológiai doktor közé tartozom, aki jelenleg nem tanít, viszont úgy érzem, a Doktorok Kollégiuma főtitkáraként és az Egervölgyi Egyházmegye espereseként elég tudományos és tanítói szolgálat, feladat hárul rám. Érzem, hogy mindebben Isten kegyelmes szeretete és bölcs terve hordoz, segít és indít hálaadásra áldásaiért.

Beszélgetés Örsi Anikóval

Régóta ismerem, mégsem nekem jutott eszembe, hogy bemutassam, olyan természetesen van jelen az életemben – mint sok száz más emberében. „Önök kérték”, én pedig örömmel tettem eleget a kérésnek. Tudtam, hogy komolyan veszi a feladatait, megnyilatkozásait, de ritkán láttam ilyen kedvesen zavarban. Ez persze hamar oldódott, és mivel óráin, lelkigondozói beszélgetéseiben gyakran mesél – sokan példáin keresztül értették meg a lelkigondozás alapkérdéseit –, szinte kérdezniem sem kell.

Ha már csoportjaiban gyakran tesz föl „indító”, gondolkodtató, önmeghatározásra irányuló kérdéseket, hadd kezdjem én is ezzel, és hadd kérjek egy gyors és rövid önmeghatározást.

Örsi Anikó vagyok, magyar vagyok, keresztyén és tanár. Mindhárom fontos számomra. Az anyanyelvem magyar, tehát ez adja egyik gyökeremet, meghatározza gondolkodásomat. Ez szorosan összefügg másik gyökeremmel, a Krisztushoz tartozással. Ilyen gyökerekkel vagyok nevelőtanár.

Nebezen tudom elképzelni, hogy egy 18 éves fiatal egy reggel fölbred, és azt mondja: nevelőtanár akarok lenni. A „tűzoltó le-szek, katona, vadakat terelő juhász”, és sok egyéb természetesebb álomnak tűnik. Hogyan lett nevelőtanár?

Meghatározó ebben egy gyermek-kori élményem. Egy nyári gyerektáborban voltam, mellettünk pedig állami gondozott gyermekek voltak. A kerítésnél reggeltől estig álldogált egy velem egykorú kisgyerek. Még most is látom a szemét, és ahogy kapaszkodik a kerítésbe. Várta, hogy jönnek érte és hazaviszik. Nagyon mély nyomot hagyott bennem. Amikor hazamentem, elmeséltem a szüleimnek. Akkor és utána minden évben átmentünk a szomszéd városban lakó állami gondozottakhoz, és kis ajándékokat vitünk nekik, mert a bátyámmal és Pancsi barátnőmmel mindig lemondunk

valami kis apróságunkról, hogy elvihessük

Gimnazistakoromban ennek ellenére mindig azt mondtam, hogy bármi leszek, de tanár biztosan nem, mivel nehéz, hálátlan feladatnak éreztem, és tulajdonképpen féltékeny voltam anyukámra, aki tanítóként nagyon lelkesen beszélt a gyerekekről, és nagyon türelmes volt az idegen gyerekekhez. Ezt akkor úgy éltem meg, hogy ez csalás. Papgyerekként persze abban az időben pedagógiai pályára lépni nem is lehetett, származásom tehát nem volt ebben előny.

Volt előnye is a „papgyerekségnek?”

Volt. Olyan dolgokba láthattunk be, olyan sorsokat is megismerhettünk, amilyeneket más nem. Folyamatosan kapcsolatban kellett lennünk emberekkel. Folyamatosan jöttek-mentek a parókián. Ez mindenképp előny. Fel-nőttésszel már másként látom azt is, amit akkor túlfegyelmeltségnek éltem meg, és nem tudtam kimondot-tan díjazni. Jó volt, hogy édesapám nem agresszívan akart rákényszeríteni a jó viselkedésre, hanem a hozzá való kötődést használva.

A pedagógusi pálya tehát nem tűnt elérhetőnek.

Nem csak a megérzések mondatták ezt, példa is akadt rá a családban. Bátyám 7 évvel idősebb, ő csak levelezőn végezhetett és képesítés nélkülként dolgozott évekig. Így mehetett reáltárgyakat tanítani. Nekem erre nem volt esélyem, mert csak a humántárgyak érdekeltek. Érettségi előtt azonban ismét meglátogattuk az állami gondozottakat, ott ismerhettem meg, hogy létezik olyan, hogy gyógypedagógia. Oda jelentkeztem. Itt kiderült, hogy már a felvételin külön csoportba sorolták a papgyerekeket és akik egyházi iskolából jelentkeztek, és különleges módon értékelték azokat, akik föl vállalták keresztyénségüket. Rá is húzták sok esetben a gyógypedagógiára, hogy klerikálisoknak való. Így kerültem a kisvárosból Budapestre. Rettenetes volt. Így pontosan megértem a kollégisták nehézségeit. Egy szép, zárt közösség-

ből kerültem nagyvárosba, és csak ott szembesültem azzal, hogy a világban válások vannak, van, aki nem a saját gyereket neveli. Falusi kislány voltam Budapesten.

Az iskola különleges volt szellemiségében más szempontból is. A nemzeti ünnepeket rendszeren megünnepeleltük. Ez ma teljesen természetes, de akkor nem volt az. Mi énekelhettük a himnuszt és a szózatot. Március 15-én főiskolásként (hetvenes évek elején) mi is megtettük azt a merészséget, hogy a Petőfi szobortól átvontunk a Múzeum körútra rendőrkordon között. Fiútársainkat megverték gumibotokkal, majd bevitték minket a 7. kerületi kapitányságra. Itt kaptam életem első pofonját. Voltak olyan tanáraink, akik nagyon izgultak értünk. Kozmuczta Flórához azonban ezáltal kerültünk közelebb, ekkortól dolgozhattunk együtt, nyári munkában, gyakorlaton.

Így lett gyógypedagógus. Hova vezetett az út a főiskola után?

Egyszer elmentünk a vakok iskolájába, és hihetetlen volt, amikor láttam egy matematika órán, ahol vakok voltak a gyerekek és vak volt a tanár is, hogy az egyik gyerek odaszalad a másikhoz dolgozatírás közben, és a vak tanár pontosan tudta, hogy mi történik, pedig nem látta. Ezt én gyönyörűnek találtam. Ide jöttem tanítani a főiskola után. Ezek különleges évek voltak számomra. Először nevelőtanár voltam, aztán tanítottam osztályban. Vak és értelmi fogyatékos gyermekekkel előkészítő osztálytól kezdve a végzősökig. Ezt nagyon szerettem. A nevelőtanárság ekkor még nem vonzott igazán. Ahhoz – úgy gondolom – meg kell érni, semmiképp nem való pályakezdőnek. Nagyon rendkívüli esetben képes erre valaki.

Hogyan tudott beilleszkedni egy pályakezdő látó tanár a vak gyermekek közösségébe?

Minket is „felavattak” a gyerekek. Ez úgy történt, hogy a gyerekek kivették az üvegszemüket, lökdösted a padon, az elgurult, és azt a kezdő tanárnak kellett összeszedni. Ezt hu-

PORTRÉ

morral meg lehetett oldani. A gyerekeknek egyébként semmit nem jelentett, mivel az üvegszem csak a mi esztétikai érzékünk miatt van, nekik csak gondot okoz. A másik próbatétel az volt, amikor magyart kezdtem tanítani, és dolgozatot kellett íratni. Nagy volt az ellenállás, nem akartak írni, én csak álltam velük szemben, csorgott rólam a víz, de az osztály fővezére mégiscsak írni kezdett. Akkor nyertem.

Az első munkahelyen túl mást is jelentett ez az intézmény, ha jól tudom...

Igen, itt ismertem meg a férjemet, aki szintén vak volt, de számomra csodálatos dolgokra volt képes. Fejben oldott meg például kétismeretlenes egyenleteket. Vagy például fejben készítette el az iskola órarendjét. Az iskolában 38 csoport volt, mivel külön tanultak az alig-látók és a teljesen vakok. Amikor elkészült, leírta és lediktálta a látó igazgatóhelyettesnek. Amikor meghalt, rám maradt az órarendkészítés, és én csak úgy tudtam megoldani, hogy körbetapátáztam a szobát, és ha valami elkerülte a figyelmemet, akkor galiba volt.

A családja hogyan fogadta a vak férjét?

Elfogadták, megszerették, ez egyáltalán nem volt kérdés. Isten gondviselése pedig csodálatos. Azzal ugyanis, hogy én vakszakos lettem, a férjem pedig vak volt, ez természetessé vált a családomban. Édesapámnak elkezdett romlani a látása, és megállapították, hogy súlyos glaukómája van. Bár nehezen viselte lelkileg, sokat segített neki a férjem. Gyakorlatilag az előzmények nélkül sokkal nehezebb lett volna. Így természetességgel kezelték apa szemromlását, mert tudták, hogy vakon is lehet teljes életet élni.

Miért hagyta ott a „vakodást”?

17 évig tanítottam ott. A férjem halála után azonban nehézzé vált a helyzet. Miniket együtt szerettek a tanítványaim, és nagyon féltékenyen reagáltak, ha én valakivel szóba álltam. Szerettem volna a férjem elmenetelét feldolgozni, ez azonban lehetetlen volt abban a környezetben, mert mindig napirenden tartották a kérdést. Úgy éreztem, hogy tovább kell lépnem. Ehhez az időszakhoz egy fontos tanulság kapcsolódik az életben. A férjem rákkal való küzdelmét tudatlanul kísértem végig, semmit nem mondtak nekem az orvosok, és bár szemmel láthattam volna, hogy mi történik, azt ilyenkor az ember nem akarja észrevenni, hinni, látni. Amikor számomra kiderült, hogy a földi

életnek nincs folytatása, akkor arra gondoltam, hogy tudatosan sokkal többet lehetett volna segíteni. Tanulmányként maradt meg, hogy az embereknek segíteni kell azzal, hogy el kell mondani, mi vár rájuk. Ez volt az a pillanat megint, hogy megéreztem, az Úristen valamit tenni akar velem, másnak a hasznára kell fordítanom, amit megtanultam. Eddig a tanulmányig azonban sok idő telt el, lassan dolgoztam fel, ami velem történt. Másfél évig lázadtam Isten ellen, hogy miért történt meg ez velem... Másfél évig hőemelkedésem és lázam volt, rosszul voltam. Akkor elővettem a Bibliát, amit nem tettem másfél éve – ezt vagy elhisz valaki, vagy nem –, olvasni kezdtem, lement a lázam, és megértettem, hogy Isten engem most is, így is szeret.

Ez hozta meg az áttörést, megnyugvást.

Tovább kellett tehát lépnem, de elképzelni sem tudtam, mihez fogok kezdeni. Ekkor került a kezembe egy Magyar Nemzet, amelyben egy hirdetését találtam: egy keresztyén családsegítő munkatársat keres. Jelentkeztem, oda kerültem. Ez megváltoztatta, teljesebbé tette az életemet. A munkámhoz tartozott ugyanis a nehezen kezelhető gyerekekkel való foglalkozás, visszatért tehát az, ami gyermekkoromban megfogott: az állami gondozott, az elhagyott, a problémás gyermek képe. A munkám másik része a haldoklók lelkigondozása volt. A munkámban tehát szükség volt mindarra, amit eddig kaptam.

Ezek után került Budapestről Sárospatakra. Nagy váltásnak tűnik számomra ez is.

A családsegítőben köteleztek egy mentálhigiénés képzésen való részvételre. Ott ismerkedtem meg borsodi lelkipásztorokkal, akik hívtak Sárospatakra nyári táborba. Na-

gyon jól éreztem magam. Több nyáron eljöttem, majd kaptam egy levelet Török Istvánától, hogy milyen fontos lenne, hogy az egyházi iskolák kollégiumaiba keresztyén nevelőtanárok kerüljenek, és meghívott, jöjjenek Sárospatakra. Ez 16 évvel ezelőtt történt. Először nevelőtanárnak találtam a kérést: hogyan képzelem, hogy Budapestet otthagynom, a szüleimet és mindent. Ekkor azonban egy vasárnapi istentiszteleten a következő hangzott a szószékről: „itt ültök meghúzódva a padjainkban magatokat reformátusnak tartó tanárok, az iskoláink pedig küszködnek, és itt állnak református tanárok nélkül”. Ez szíven ütött: honnan tudja? Akkor eldöntöttem, hogy egy-két évre eljövök, valamit én is áldozok az ügyért. Nem is költöztem teljesen Patakra.

Így lettem Sárospatakon nevelőtanár. Ez a feladat pedig az ember teljes lelkét, teljes értelmét, teljes hitét igénybe veszi.

Azzal együtt, hogy nem vagyok teljesen elégedett, mert millió mindent lehetne tenni, kétségtelen, hogy itt használhatom mindazt, amit belém táplált a Jó Isten: egyfajta megkoronázása ez az életemnek. Minden benne van: elesett gyermek, akit nagyon segíteni kell, míg mással örömködni kell, mert öröme van. Mindebben pedig igyekszem mindig őszinte lenni.

Külső szemlélő nem biztos, hogy koronának látja a nevelőtanárságot. Gyakran hallom: „csak” egy nevelőtanár ez vagy az...

A nevelőtanárságra néha azt mondják, hogy „csak”, de nekem ez a legtöbb, az én személyemhez ez áll legközelebb. Kiteljesedés. Ezért nem nagyon foglalkozom azazal, hogy mások hogyan gondolkodnak erről. Persze nincsenek illúzióim, tisztában vagyok azzal, hogy a tengerből kiskanállal merem a vizet, de ha csak egy viselkedési mintát tudok adni valamilyen élethelyzetre, vagy egy tisztázó beszélgetést, amikor össze van valaki zavarodva...

Nem csak a gimnazistákkal van kapcsolata, hanem a teológusokkal is.

Évekkel ezelőtt teológusdiákok voltak a szomszédaim, így napi kapcsolatba kerülünk, sokat beszélgettünk lelki dolgokról is. Elkezdtek járni hozzánk, bibliadrámát csináltunk, ilyesmi. A diákság igénye volt, hogy péntekenként összegyűljünk a teológián. Ez vált lassanként hivatalossá. Annak örülök, hogy sikerült sokakat megfertőz-

ni azzal, hogy foglalkozzanak lelkigondozással, sokan tanultak azóta ilyen, vagy végeztek mentálhigiénét.

Mindezeket túl igazgatóhelyettesi feladatokat is ellát.

Bármilyen hihetetlen, nem akartam. Célja van, nem oka. Felkértek, nem pályáztam rá. Évekig nem volt a kollégiumoknak képviselője igazgatóhelyettesi státuszban. Amikor az igazgató főlkért, nem is adtam rögtön választ, sokat gondolkodtam, mert féltem, hogy a gyerekekkel töltött időmet vonja majd el a hivatali idő. Ezért hálás vagyok, hogy nem kell nyolc órát az irodában ülnöm. Célom, hogy minden internátusban legyen kapcsolat a gyerekekkel, és hogy elősegítsem, hogy meg tudják becsülni azokat a nevelőtanárokat, akik foglalkoznak velük, akiknek segítsége szeretnék lenni. Közösségeket szeretnék segíteni: ténylegesen megélni, hogy egymás terhére hordozzuk. Közösségek legyenek az egyik világban, az elszigetelődő világban legyenek szobaközösségek, baráti közösségek, szülesen meg az élmény: nem vagyok egyedül a világban. Ez elvezethet Istenhez. Rámutatni Istenre: ez a legtöbb, amit adni tudok.

Ennek részei a kedd estéék, amit Török Istvánal viszünk. Ifjúsági körnek hívják. Ez a hétfőgékkel indult, a bennmaradós gyerekekkel. Ma már valamilyen erkölcsi, hitbeli kérdést tárgyalunk szabad, nyitott közösségben, játékos formában és komolyan. Célja, hogy azok is, akik nem kimondottan keresztyén gyerekek, csak úton vannak, keresnek, vagy perifériára szorultak, otthon érezzék magukat.

Heti feladat még az anyaotthon.

Nagy öröm az anyaotthonon. Ajándék, bár sokszor úgy érzem, hogy belerokkanok a sorsokba. Szeretek a gyerekekkel és az édesanyákkal beszélgetni, foglalkozni. A célom ebben is: „háztól-házra járni és a szíveket foltozni”.

Boldognak, elégedettnek tűnik.

Minden napnak rácsodálkozom a terhére és örömére. Boldog vagyok és megelégedett, mert úgy érezhetem, valamit akar velem az Úristen, és én a magam képességei szerint igyekezhetek ezt elvégezni. Annak ellenére, hogy sokat temettem, nem veszteségként élem meg, hanem azokon keresztül is lehet méginkább Istenhez kötődni.

Nem is tagadom, hogy boldog vagyok. Egyetlen kép példaként: amikor vége a téli szünetnek, ott vagyok az ONCSA-ban, jönnek vissza a lányok a szünet boldogságával, és becsicseregik az internátust. Ez boldogság.

Barnóczki Anita

Hétköznapi és ünnepek a kórházban

A

beteg és családtagjaik lelkigondozása mellett az idei év különösen is fontos lesz a Megyei Kórházban a lelkészség számára is. A kórház idén ünnepli születésének 50. évfordulóját. Az ünnepségsorozatban az ökumenikus lelkészség is fontos szerepet kapott. Különböző programok szervezését, melyek az ünnepségsorozatot teszik nem csupán színesebbé, hanem sokkal inkább lelkiebbé.

Decemberben a főépület aulájába ember nagyságú betlehemet állítottunk nővérek segítségével. A kórházba gyalogosan érkezők közül nagyon sokan álltak meg és csendesedtek el egy rövid időre. Még a környező óvodából is elhozták a gyermekeket az óvó nénik.

Februárban a Betegek világnapja alkalmából tartottunk istentiszteletet, melyen főtisztelítű Csomós József püspök

úr és Hafenscher Károly, az evangélikus egyház irodaigazgatója szolgált. Lelkipásztorok és orvosok vettek részt az alkalmon.

A húsvét előtti napokban az egyetemi lelkészséggel közösen szervezünk a különböző osztályokon a betegek számára zenés alkalmat. Így próbálunk segíteni a gyógyulásban és az ünnepre való készülődésben.

Pünkösöd előtt pénteken az Isteni Irgalmasság Ökumenikus Kápolnában tartunk pünkösdi koncertet a Zeneművészeti Főiskola növendékeinek közreműködésével.

Szeptemberben egy különösen is kiemelkedő alkalomra készülünk. Országos kórházlelkész találkozót szervezünk, melyre minden felekezet kórházlelkészét hívjuk és várjuk. A tudományos előadások és a csoportos beszélgetések mellett ekkor szeretnénk a kápolna harangját felszentelni.

November elején az elhunyt dolgozókról emlékezünk meg a munkatársak és családtagok jelenlétében ökumenikus istentisztelet keretében.

Decemberben a kórház névadására kerül sor egy ünnepi alkalom keretén belül. Jelenleg még keressük a megfelelő nevet. Karácsony előtt a dolgozók számára zenés istentiszteletet tartunk.

Gecse Attila kórházlelkész

ÖZSISI

A Tiszáninneri Református Egyházkerület Ifjúsági Konferenciája

idén a következő időpontokban
kerül megrendezésre Sárospatakon:

I. hét: 8 éves kortól konfirmációig:
2008. június 30. – július 5.

II. hét: konfirmáció utáni kortól 18 éves
korig: 2008. július 7-12.

Szervezők:

Szőnyi Tamás böcsi és Kolombán Gábor
Kazinbarcika-felsői lelkipásztorok

Részvételi díj:

12. 000.- Ft.

Jelentkezni írásban lehet 5.000 Ft előleg
befizetésével május 25-ig az alábbi címen:

Kolombán Gábor
3700 Kazinbarcika,
Budai Nagy Antal u. 41.

Telefon/fax:

48/ 314-441,

mobiltelefon:

06-30/ 638-27-98

E-mail:

kolombangabor@freemail.hu

HŐSÖK TERE

Reményesség szerinti sorozatunk első állomásán egy olyan embert szeretnénk bemutatni, aki valóban nem mindennapi munkát végez, annak milyenségében és minőségében is. A Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon Szeretetszolgálatának kapcsán volt lehetőségünk megismerni Dr. Simkó Csabát, a miskolci Semmelweis Kórház területén működő Erzsébet Hospice Otthon igazgatóját. Olyan kérdéseket vittem hozzá, amiket diákok intéztek a doktor úrhoz, akik a Hospice-ban töltötték szeretetszolgálati munkájukat:

Mikor kezdte el a munkát a Hospice-ban és mi pontosan a feladatköre? Kérem, mutatkozzon be röviden!

1994-ben hoztuk létre a Hospice alapítványt, amely azért jött létre, hogy haldokló betegeknek az otthoni gondozását segítse. Rá egy évre, tehát 1995-ben jött létre ez az intézmény, az Erzsébet Hospice otthon, aminek jelenleg osztályvezető főorvosa vagyok. Igazából ez a tisztség nekem inkább teher, hogy ha azt kellene mondani, hogy mi volt a ház indulásakor a legnehezebb, akkor ez, tehát a vezetésnek a terhe, mert én soha életemben nem akartam vezető, illetve osztályvezető lenni.

Debrecenben végeztem az egyetemen, de természetesen ennek a munkának előzményei voltak. Dédnagymamám nevelt engem picit gyerekkoromban, már akkor nagyon megszerettem az idős embert. Az egyetemi évek alatt már, keresztényen ifjúsági csoporton belül elkezdtünk idős emberekhez járni, és aztán negyedéves voltam, amikor először leültem egy haldokló ember ágya mellé egy kórházban. Később a krónikus belgyógyászaton nyílt fel a szemem, hogy tulajdonképpen milyen szükségleteik vannak a haldoklóknak.

Szüleim pedagógusok voltak és én is tanári pályára készültem, de akkori időben a tanári pálya és a hit nehezen volt összeegyeztethető, úgyhogy egészen konkrétan emiatt nem lettem tanár, hanem orvos. Jelenleg Bükkszentlászlón lakom a családommal együtt.

Felkérték erre a munkára vagy jelentkezett? Mi szólította erre a feladatra? Ha felkérték miért döntött mellette, ha jelentkezett, miért?

Talán ezt az elhívást még egy kicsit érdemes megerősíteni, mert ennek a munkakörnek a be-

töltését ténylegesen elhívásként éltem meg. Budapesten egy önkéntes Hospice-s mondta nekem, hogy: „maga olyan fiatal, miért nem teszi rá az életét erre?” És aztán 30 éves születésnapom alkalmával egy istentiszteleten az ő szavai visszacsengtek a fülemben és megértettem, hogy ez ténylegesen elhívás.

Félt-e valamitől, és mitől, amikor megkapta a vezetői munkát? Például megfelelő lesz a feladatra?

Magától a munkától nem. Ami az első pillanatban fölmerült, problémaként, az a család, hiszen azért voltak olyan információk, hogy azok, akik ezen a területen dolgoznak, azok általában nem napi nyolc órát szoktak itt dolgozni. Leültem a feleségemmel, mielőtt a végleges döntést meghoztam, átbeszéltük és az ő támogatásával fogtam bele ebbe a munkába.

Mit szóltak a közvetlen közelében élő emberek mikor megtudták, hogy mivel fog foglalkozni mint vezető?

A szüleim részéről nem érkezett komolyabb kifogás, egy-két ilyen szelíd óvástól eltekintve nem voltak jelzések. Amikor a családi élet szempontjából ez a munka tényleg nagyon komoly teherként jelentett, akkor azért többször megkérdezték, hogy nem akarok-e valamilyen könnyebb munkát végezni.

Milyen áldozatokat követel ez a munka?

Hogyha egy mini példabeszédet mondhatok; ha valaki a halálán van, és este 6 órakor egy beszélgetést kezdeményez, hogy mennyire fél, és az orvos tudja, hogy nem biztos, hogy lesz még egy beszélgetésünk, akkor nem lehet itt hagyni a beteget, nem lehet, hogy az órát nézem és: „Juliska néni ne haragudjon, lejárt a munkaidőm”. Szóval, azt gondolom, hogy ez a példa jól leírja és tulajdonképpen ez nem csak a betegeknek, hanem a hozzátartozókra is igaz. Ha egy ilyen nehéz helyzetben a hozzátartozó fordul tanácsért, felvilágosításért, hogy ha esetleg 6-7-8 óra is van, valamilyen szinten mindenképpen ki kell elégíteni az információigényét.

Honnan merít erőt?

Én nagyon határozottan állíthatom, hogy ebből a munkából igen is erőt lehet meríteni. Van olyan periódusai az embernek, amikor tulajdonképpen elfárad. Ezt nem csak testileg gondolom, hanem, valahogy azt veszi észre az ember, hogy olyan nehéz bemenni a beteghez, de

Ifjúsági rovat

az ember ezt észre szokta venni, és ilyenkor a „kutyaharapásnak a szőre” a legjobb gyógyszer. A súlyos beteg mellé leülve ezek a problémák tulajdonképpen megszűnnek, mert az ő problémája mindig ezerszer nagyobb, mint az enyém. És ez ténylegesen erőt ad. Mondhatom azt, hogy az evangéliumnak azt a mondatát, hogy „éhes voltam és ennem adtatok, szomjas voltam és innom adtatok, beteg voltam és meglátogattatok” – mert gyakorlatilag minden súlyos kiszolgáltatott állapotban lévő emberben Krisztus van jelen – mi nap, mint nap megéljük. Valóban erőforrásunk lehet a súlyos beteg.

Milyen érzések töltik el munkája során (meg lehet szokni a halál jelenlétének állandóságát)? Jellemén, személyiségén változtatott ez a szerep?

Ezt a kérdést tulajdonképpen elég sokszor fölteszik, számunkra valahogy mindig a korábban van a hangsúly. Tehát nem a halálon van a hangsúly, hanem a haldokló betegen, az élő emberen, és az élő-haldokló betegen az utolsó pillanatban is, mindig lehet segíteni. Maga a halál – azt kell mondanom – nem rémít. Személyiséggemmel kapcsolatos változás, talán az, hogy az életnek bizonyos dolgai más súllyal esnek latba, tehát itt azért annyira valóság közelben vagyunk, hogy a mindennapi életnek, úgy mondom, a hülyeségei, azok az embert szinte bosszantják.

A betegekkel mennyire személyes a kapcsolata?

Igyekszünk személyessé tenni. A súlyos beteg, kiszolgáltatottságával egyre inkább rá van utalva az őt gondozó, az őt ellátó embe-

rekre, nővérre, orvosra, orvosokra, és ezért természetes, hogy egy picit személyes hangot igyekszünk megkeresni, ez szinte mindig sikerül is.

A mostani egészségügyben ez a személyesség nem tapasztalható. Amikor munkatársakat keresnek, akkor hogyan próbálják megtalálni a speciális követelményeknek megfelelő embert? Nehéz ez?

Nem könnyű. Illetve nem biztos, hogy az, akit elsőre kiválasztunk, vagy gondolunk, vagy elfogadjuk a jelentkezését a megfelelő ember. De azt gondolom, hogy az egyik nagyon fontos dolog a közösségnek az alakító ereje. Tehát ha ide valaki bekerül, akkor egy olyan légkörbe kerül be, ami automatikusan alakítja, formálja az ő betegekhez való hozzáállását, viszonyulását, nem lehet másként. Az egyik nagy eleményünk a ház indulásakor, az volt, hogy azok az emberek, akik itt elkezdtek dolgozni, többféle osztályról szedődtek össze, külön-külön ismertem mindegyiküket, és itt egészen másként dolgoztak, mint a korábbi osztályokon.

Mivel tudja biztatni őket a mindennapokban? Mire van szükségük a betegeknek?

Az gondolom, hogy ha egy súlyos beteg megtapasztalja, hogy ő van a gondozás középpontjában, tehát róla szól az egész, akkor ez önmagában nagyon-nagyon-nagyon fontos. Hiszen sajnos az egészségügyben általában azt tapasztalják meg a betegek, hogy, ahogy gyógyíthatatlan beteggé válnak, és egyre nagyobb testi problémáik vannak, egyre inkább kiszolgáltatottak, és egyre inkább elkeseredettek, úgy az egészségügyben is perifériára kerülnek. Gyakorlatilag ők válnak a legkevésbé fontos szereplőkké, mert nincs rajtuk mit vizsgálni, nincs rajtuk mit kezelni, és egyedül maradnak a problémáikkal és a szenvedéseikkel, izoláltságukkal. Míhelyest ide bekerül egy beteg, van, aki csak egy-két napot tölt itt az osztályon, de a hozzátarto-

zók elmondják, hogy erre az egy-két napra is megérte bekerülni, mert újra ő került a gondozás középpontjába.

A Hospice-ban ápolt emberek legnagyobb ellensége – meglátásunk szerintünk – a magány. Felhívásának, feladatának érzi-e, hogy ezen is változtatson? Megvannak erre a megfelelő lehetőségek, emberek?

Egyetérték velem, talán mondjuk annyi kiegészítéssel, hogy ahhoz egy csomó testi problémát általában meg kell szüntetni, hogy ez legyen, ez váljon, ez maradjon a legnagyobb probléma. Az izoláltság az a betegség előrehaladtával az embernek az egyik legnagyobb szenvedési faktor lehet. Ennek a csökkentésében mindenkinek részt kell venni. Éppen azért van szükség az önkéntesekre, mert ez a munka igényel olyan embereket, olyan segítőköt, akiknek nem az a feladatuk, hogy infúziót kössenek be, meg katétert cseréljenek, meg sebet kötözzenek, hanem az a feladatuk, hogy beszélgessenek.

Ha csak az időt tekintjük, mennyire tudják lefedni ezt a szükségletet az önkéntes szolgálatokkal?

Annak a betegnek, akinek a családja itt van, a nap jelentős részében nincsen szüksége, lényegesen kisebb mértékben van szüksége az önkéntesekre, aki teljesen egyedül van, annak valószínűleg kevés, hiszen egy-egy önkéntes egy beteggel maximum egy-két órát tud foglalkozni és a nap 24 órából áll. De én azt gondolom, hogy ez az egy-két óra valahol mégis a napnak egy olyan fénypontja, amit a beteg aztán újra és újra vár.

Volt-e olyan eset, amikor azon gondolkodott, hogy abbahagyja ezt a munkát? Ha igen, akkor miért?

Komolyan gondolva nem, azon kívül nem megrázó élmény hozta föl az ilyen egészen futó indulati gondolatokat sem, hanem az egészségügyi rendszernek a mostani nagyon kaotikus világa, amikor nem a beteg van a középpontban, tehát sok minden fontos, sokszor azt tapasztaljuk, hogy a beteg nem is. Igazából nehéz most megőrizni azt a tiszta szellemiséget, amit szeretnénk, mert az egész egészségügynek a rendszere most valami másról kezd szólni.

Mi nehezíti meg a munkáját? Van lehetőség(e) ezek ellen tenni?

Azt gondolom, hogy a Hospice egy kis sziget az egészségügyben, ahol azt reméljük, hogy a betegek tényleg nem érzik meg ezt a tárgyszerepet. Nyilván vannak anyagi nehézségek, de a legnagyobb nehézség az, hogy túl vagyunk terhelve. Tehát, új munkaerőre, friss, ambiciózus munkaerőre lenne szükség, orvosra is, ápolóra is, bízunk benne, hogy egészen a kapu előtt állnak már itt jelentkező emberek, akik majd beállnak a csónakba és velünk eveznek tovább, tehát én igazából optimista vagyok.

Milyen segítségre lenne szüksége, ha most kérhetne valamit?

Hát, hogy ha a személyessel kezdjük, akkor talán időt. A Harry Potterben van az a kis időnyerő kis ketyere, egy olyat nagyon szívesen elfogadnék. Aztán szintén személyes és egyfajta imádság szintjén megfogalmazható kérés, hogy egyrészt türelmet, másrészt nagyon jó összeszedettséget,

hogy az ember tényleg mindent úgy megtudjon csinálni, amit kell.

Az intézmény számára, én tényleg bízó ember vagyok, nehézségek vannak, de nagyon bízom benne, hogy majd apránként ezen túl fogunk jutni, finanszírozásunk az nem túl jó, de ahogy eddig megéltünk, a kórházvezetésnek a jóindulatából is, vagy azt is bele számítva, bízom benne, hogy továbbra is megleszünk.

Mit üzen a másnak?

Talán annyit, hogy mindannyian meg fogunk halni. Még akkor is, ha az ember fiatalabb, meg egészségesebb korában ezzel úgy nem nagyon szokott foglalkozni, és amikor mi odakerülünk, hogy majd a halálos ágyunkon fekszünk, akkor már nem tudunk jóvátenni semmit. Az ember, amíg aktív, amíg megkapja a fizikai erőt, szellemi erőt, időt, energiát, addig tegye a jót. És egy picit talán még egy kiegészítés: hogy itt mindenkinek missziója van, tehát a haldokló betegeknek a támogatása, az nem csak

az orvosnak és az ápolóknak a feladata, hanem nekünk, mint rokonoknak, mint barátoknak, mint munkatársaknak, vagy mint szomszédoknak is tulajdonképpen valamilyen szinten feladatunk.

A haldoklótól nem félni kell, hanem leülni mellé, és mielőst leülünk mellé, egy új világ nyílik meg, ahol meglátjuk majd, hogy mi a konkrét feladatunk és szerepünk az adott helyzetben.

Isten tartsa és áldja meg munkájában! Sok erőt kérünk szolgálatához!

A kérdéseket Jerebák Anikó, Miskolczi Boglárka, Szacsuri Beáta, Zsoldos Eszter diákok gyűjtötték.

Szeretettel ajánljuk figyelmébe minden kedves olvasónak a www.hospice.hu oldalt a hol a szolgálatról és munkájáról tájékozódhat.

A második koncert

A második koncert hangjait csak átszűrődve hallotta, ahogy kilépett egy zsúfolt teraszra. A női ének dallama különös lendületet adott a lüktető zenének. Jó volt a sötétből kikeverednie, talált egy szabad helyet, összeszedte gondolatait és szétnézett maga körül. Ismerős, gondolta, pedig nem járt itt korábban. Az emberek kisebb-nagyobb csoportokban ültek az asztalok körül, kényelmesen, olyannak tűnt ez a hely, mint, amit nem mindenki ismer, amit csak azok keresnek fel, akik valami különlegesebbet akarnak. A nap fényét ernyők takarták el, ezzel még jobban összehúzza a teret. Beszélgetések moraja zárta körbe. Nyugodt hely volt, mint egy kis különálló sziget, de egyelőre nem talált semmi érdekeset.

Már indult volna, mikor újra megpillantotta azt a párt. Nem szemben, inkább egymás mellett ültek, elegendő helyet hagyva közeledni és távolodni, ebben mindig követték egymást - amint később észrevette. Hallgatták a zenét, ami csak arra szolgálhatott, hogy kiragadja őket a gondolatok kuszaságából és visszahúzza őket a hőségtől nyomott délutánba. Figyelték egymást, szavakat, mozdulatokat, a villanásokat, úgy tűnt régóta ismerősök, mégis kutatnak valamit a másokban, nem tudta miért látja így...

A teraszon közben mások a koncertet élvezték, olykor újak töltöttek meg szabad asztalokat, vagy régiek hagyták ott helyüket, ezek a mozgások néha elvonták a figyelmét, de legtöbbször azt a részt nézte, ahol a pár ült. Csak ők voltak a terasznak a távolabbi végén, üres asztalokkal körbevéve, pontosan beleillettek volna egy képbe, de úgy gondolta, vár még egy keveset.

Most az egyik tekintete elindult a másikon, mintegy külön utat járva, éppen csak annyira, hogy a másik észrevehette ezt a változást. Nem volt felmérés, olyan volt, mint amikor a kelő nap fénye halad a tájon - egyre feljebb, lassan, halvány sugarakkal, felélesztve mindent, ami még alszik - majd egyszerre megállt. A másik szinte érezte a tekintetet, de ezt csak egy apró rezzenés jelezte, majd ment minden tovább, ahogy előtte, a fények, a zene pulzusa, a beszélgetések hullámlása...

Füstfelhő keveredett közékük, most készítette el a képet.

A terasz közben megtelt idegenekkel, nézte volna még a párt, de a sokaság miatt takarásba kerültek, először csak távolodva, majd eltűnve a szeme elől. Elindult a kijárat felé, mindent hátrahagyva, egyedül a képet vitte magával.

(Péter Zsófi, Sárospatak)

Az ember, szerintem

„**M**egteremtette Isten az embert a maga képmására... férfit és nővé teremtette” – írja a Biblia. Ebből kiindulva akár azt a következtetést is levonhatnánk, hogy minden ember nagyon hasonló, sőt, az emberek egyformák is lehetnek.

Ezzel szemben: „minden ember más, de éppen ez a jó”, ahogy a híres LGT-dal sora mondja. Látszólag talán egyformán születünk, mégis más-más tulajdonságokat öröklünk és születnek meg bennünk.

Isten jóra teremtett bennünket, még most is megvan bennünk a jóra való hajlam, de ugyanígy – sőt erősebben – a rosszra. A kettő aránya az évek során sokat alakulhat, mindenkinél változó mértékben, de a tétel igaz marad.

A fentiek igazak magára az emberre is. A történelem során sokat alakult az ember helyzete, sok mindent fedezett fel, sok mindent tudott elérni és még többet akar, miközben a jóra és rosszra való hajlam nem változott.

Az ember a legnagyobb földi hatalom birtokosa, hatalmat kapott más élőlények felett, sőt, néhány embernek – látszólag – hatalma van saját embertársai felett is.

Az ember a legintelligensebb lény a földön, olyan csodálatos dolgokra

képes, melyre más élőlény nem, viszont olyan dolgokat is véghez tud vinni, amelynek nincs semmi haszna, sőt ártalmas, veszélyes másokra. Erre ezer meg ezer példával szolgál a történelem.

Az ember érző és gondolkodó lény. Képes saját sorsáról dönteni, próbál választani jó és rossz között, mert tudja melyik melyik. Döntéseiben azonban nincs egyedül, befolyásolja a környezete, a barátok a család, az eddigi tapasztalatai.

Az ember társas lény, szüksége van más emberekre, igényli a kapcsolat-tartást. A legtöbb embernek egyenesen célja, hogy kapcsolatokban, pl. családban éljen.

Mi, emberek, sokan vagyunk, nagyon különbözőek, de hiszem, hogy

egy láthatatlan kapocs – annak köszönhetően, Aki ilyennek teremtett – szorosán összeköt minket, hogy tartsunk össze, védjük meg egymást.

Akkor lenne célja szerint való ez a világ, ha ez így működhetne.

Szerintem az ember hatalmas, érző és gondolkodó, társas és céllal élő élőlény. Szerintem az ember a jót és rosszat ismerő, a rosszat gyakrabban választó, de Istentől függő, tőle jövő, vissza hozzá téző teremtmény.

(Eszter végzős pataki gimnazista)

Reményik Sándor:

A keresztfogatatása

A Szentlélek nagy fergeteg-köpenyben
A Libanonra szállott.

A Libanon csúcsán egy cédrus állott.
Törzse obeliszk, feje korona.

A Szentlélek ráharsogott: Te fa!
Máriától, a Szűztől most jövök,
Csirázik immár az Isten fia,
És áldott ő az asszonyok között.

Most rajtad a sor: ím, vihar-kezemmel
Megáldalak: légy terhes a kereszttel!
Légy te is áldott minden fák között,
Érezd, hogy no benned a fészület,

Éveid: a Megváltó évei,
Míg utatok egykor összevezet.
Rajtad csorogjon végig Krisztus vére,
Kidöntve majd magányod vadonából
Állítsanak a világ közepébe.
Ott állj majd minden árva faluvégen,
Ott függj a cellák kietlen falán,
Ős-fádnak ezer apró másaképen.
Forgácsolódj szét millió darabra,
A Szabadító tekintsen le rólad
Millió megbilincselte életrabra,

A Szentlélek nagy fergeteg-köpenyben
Tovazúgott a Libanon felett,
Zúgásában ezer fa reszketett,
Ordító erdőn ment harsogva át,
Csak egy fa értette meg a szavát, -
Lehajlott óriási koronája:
Kereszt-sorsának megadta magát.

Kolozsvár, 1928. március 1.

„...Jöttödben hozd el a könyveket is...” (2Tím 4,13b)

Várady József lelkipásztor emlékére

Borsod-Gömöri Egyházmegyénk elmúlt 12 hónapjában 8 lelkipásztor ravatala felett kellett megállnunk. Szomorú és együtt érző szívvel tettük ezt. Az Igére figyeltünk, áldott életutakra emlékeztünk, hálát adtunk, és vigasztalást kerestünk. Igen nehéz utakon járat bennünket az Úr, de nem vagyunk szeretete, kegyelme és útmutatása nélkül. Az atyai nemzedék Istentől megáldott és megszentelt élete hihetetlenül gazdag, megerősítő üzenetekkel szolgál a fiak és az unokák nemzedékének. A 20. század második harmadának elején születtek, a háború alatt és után tanultak, és a harmadik harmadot küzdötték végig lelkészi szolgálatukban, és a „szél szembe fújt vala” (Mt 14,24b) és szembe fúj az ma is.

Kegyelettel emlékezünk lelkipásztorainkra:

Balla Lajos emódi lelkipásztorra,

Dr. Mészáros István Miskolc-avasi lelkipásztorra, püspök úrra,

Béres Balázs hejőpapi lelkipásztorra,

Pásztorné Tóth Gabriella lelkipásztornő testvérünkre, aki Vadnán szolgált,

Dr. Mészáros Istvánné Miskolc-avasi lelkipásztorra,

Soós Lajos sajókápolnai lelkipásztorra,

Kurucz József varbói lelkipásztorra, és akiről most részletesebben szeretnék írni, **Várady József** 78 évet élt lelkipásztorra.

A Pittypalatty-völgyön három hónap alatt harmadszor telt meg egy-egy templom, az ott szolgált vagy éppen még ott szolgáló lelkipásztor temetése miatt. Így gyülekeztünk össze január 27-én vasárnap délután Kondóra, gyászistentiszteletre. Nemcsak összegyülekeztünk, hanem együtt is voltunk az Ige mellett, a ravatalok fölött állva.

Sajátos, egyedi szín volt ő a lelkészi közösségünkben. Egy kis gyülekezet hűséges gondviselője és építője mind

külső, mind belsőképpen 46 éven át. 54 évi folyamatos lelkipásztori szolgálattal rendelkezett. 1930. május 14-én született Sajóvamoson, ahol édesapja a gyülekezet lelkipásztora volt, több mint 40 éven át. 1948-ban még a Református Lévyban érettségizik. Sárospatakon tanul a teológián, majd 1952 után Debrecenben, és itt szerzi meg lelkészi oklevelét 1956-ban. Dr. Gulyás Jolán doktornő személyében egy igen hűséges, őt mindenben támogató és őt – úgy amint volt – elfogadó feleséget kapott.

A fényképezéshez már diákkora óta volt érzéke, adottsága. Képeit az 1950-es évektől fogva ő maga dolgozta ki, és mind a mai napig élők azok a képek. A mindennapi élet dolgait, eseményeit fényképezi: gyülekezeteket, családokat, az eklézsia népet.

Az 1980-as évek elején érszűkületes lett a lába. Ezékiás királyhoz hasonlóan az Úrhoz kiáltott, és meghallgattott az imádság, még a 15 évhez is adott idő. Egy fogadalmat tesz az Úr előtt az ő szívében, hogy egyházáért, annak egész közösségéért „jó dolgot” (2Kron 34,2) cselekszik. Hálaadásból születik meg az első templomos könyv 1987-ben egyházmegyénk támogatásával. 20 év alatt 12 templomos könyv jelenik meg. Könyveihez neves szakemberek írnak előszókat. Rab Zsuzsaneki ír egy verset. Hatalmas mennyiségű képanyag, óriási történelmi dokumentációk, gyülekezetek, templomok, orgonák, harangok, parókiák, temetők történetéből, Tiszánineni lelkipásztorok névsora a reformációtól fogva. Végigjárta temetőinket, lelkipásztorok sírjait kutatta fel, dokumentációkat tárt elénk. Kárpát-medencei református magyarságunk mintegy 3 ezerre becsülhető templomából több mint kettőezerben járt. Talán ő lehetett ma az a református lelkipásztor, aki a legtöbb templomot látta, megismerte, lefényképezte, történetüket összegyűjtötte.

Lefényképezte a gyülekezeteket, presbitériumokat. Könyvei tudományos könyvtárak, gyűjtemények polca-

in vannak. Megmutathatók, megnézhetőek, kézbe adhatóak. Könyveit eljuttatta szerte Európába és az Amerikai Egyesült Államokba is. Fontos, hogy mit mutatunk meg és fel magunkból, úgy fognak megismerni bennünket.

Wass Albert, amikor az USA-ban élt, nem értette, hogyan vélekedhetnek az amerikaiak olyan negatív módon a 20. századi Kárpát-medencei magyarság életéről. Amikor bement a Kongresszusi Könyvtárba, és erről a témáról keresett könyveket, csak az antanthalmak által leírt és kiadott könyveket találta. Ebből tájékozódott, mivel nem volt más. Ekkor Wass Albert megírta Erdély történetét a számunkra.

A Doktorok Kollégiuma Egyháztörténeti szekciójában dr. Csohány János professzor ismeri el munkáját, és az ő segítségével és tanácsainak felhasználásával tartja meg évi beszámolóit elvégzett munkájáról. E közösség nevében professzor úr objektív tények felidézésével és példaként állításával személyes, baráti hangvételő búcsúbeszédet mondott. Köszönjük.

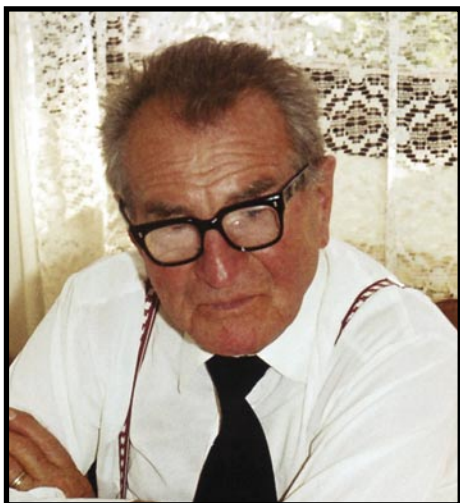
2007. augusztus 27-én Tatán, Ráday Mihály a XXVI. Város- és Faluvédők Országos Találkozásán Podmaniczkydíjjal tüntette ki munkásságáért, a 12 könyvéért.

Munkáját egyházunkon belül hivatalos elismerés nem illette, mint ahogy sokféle tekintetben vannak restanciánk igen hűséges szolgatársaink iránt. Le kell azonban írni azt is, hogy a múlt évben zsinati határozat született ez évre különböző lelkipásztoroknak adható elismerésekről. Adja Isten, hogy elérje célját.

Apróságoknak tűnő dolog lehet, de lelkipásztorok munkáját azzal is segítette, hogy évenként kártyanaptárakat készített, címeikkel, adószámmal az 1% felajánlásához. Egy nemes cél érdekében végzett értékes munkát. Ezeknek a kártyanaptáraknak a heti besorozása olyan, mint a Bibliaolvasó kalauzé és a református falinaptáré: vasárnapkal kezdődik a hét. A nyomdászati világban szokásos programot átalakította, mert ennek a dolognak ez a bibliai rendje, így adható kézbe.

Előkészületben, nyomdakész állapotban van számítógépén – mivelhogy 70 évesen megtanulta a különböző képező és könyvszerkesztő programok használatát – több könyve a Dunamellékről, Dunántúlról, Királyhágómellékről, Felvidékről.

Novotny Gyula (1907-1987)

kolcon. Lelkészi oklevelet 1937-ben szerzett. Püspöki másodlelkésszé választották 1939-ben.

Széleskörű érdeklődése, tudásvágya arra készítette, hogy jogi tanulmányokat is végezzen. Előbb Miskolcon az Evangélikus Jogakadémián, majd a pécsi Tudományegyetemen, az államtudományi szakon tanult, végbizonyítványt 1938-ban szerzett.

Diákkorától cikkei jelentek meg az ifjúsági lapokban és színházi tudósítója volt a Felsőmagyarország című lapnak is.

1943-tól három éven át segédlelkési, vallásoktatói és helyettes lelkészi szolgálatot teljesített a diósgyőr-vasgyári, a nemesbikki, a hejőcsabai és a mezőnyéki gyülekezetekben.

A hernádnémeti gyülekezetben szolgált 1948 márciusától, ahol 1950 júliusában lelkipásztornak választották. 19 éven át volt a gyülekezet lelkipásztora. Fáradhatatlanul dolgozott, két harangot öntetett a legnehezebb időkben. Templomot újjított, rendezvényeket szervezett, felvirágoztatta a gyülekezet életét.

A lelkészi munka mellett egyházmegyei tisztségeket is ellátott. Sajtóelőadó, gazdasági előadó volt. Az egyházkerületben közalapi-gazdasági előadó, a tapolcai építési bizottság és az országos közalapi bizottság tagja volt.

Boldognak érezte magát nemcsak hivatása betöltésében, hanem családi életében is. 1944 májusában házasságot kötött a héti kántortanító lányával, Tóth Gabriellával. Házasságukból négy gyermek született.

volt Várady József lelkipásztor testvérünk életében, a könyvek tekintetében is.

Várady József lelkipásztor testvérünk ajándékot, 12 könyvet tudott, kívánt hozni az Úrnak házába, az Ő dicsőségére. Könyvekben hozta az elmúlt századok, de kiváltképpen a 20. század és a 21. század első éveinek gyülekezeti történelmét, dokumentumfotóit. Ha így együtt marad meg, akkor is egy egységet alkot a maga erényeivel, vagy hiányosságaival. Ha Isten előtt kedves és folytatása adatik, még inkább hálásak leszünk azért a mi Urunknak, hogy effajta talentumait a mi tiszáninneri vidékünkön helyezte el szolgáló életében.

„Boldog az a szolga, akit az ő Ura mikor hazajön, ilyen munkában talál.” (Mt 24,46)

Gazda István esperes

Szigorú, precíz, következetes ember volt, s ezt megkövetelte saját magától és másoktól egyaránt. Kiemelt feladatának tekintette minden szolgálati helyén a gyülekezet építését.

1969 júniusában újabb erőpróba elé állt, amikor az avasi gyülekezet lelkipásztorává választották, ahol nyugdíjba vonulásáig, 1984. június végéig szolgált. Az ő szolgálata alatt újult meg a több évszázados múltra visszatekintő templom és a műemléktemető. Szorgalmasan kutatta és meg is írta a templom történetét. Kereste a nagy hitvalló ősök nyomát. A hitükért gályarabságot szenvedett lelkipásztoroknak emléket állított az utókor és a gyülekezet számára. Felkutatta és táblázatba foglalta a reformáció korától Miskolcon szolgált lelkészek nevét.

Megérhette még, hogy gyermekei tanulmányaikat befejezzék, családot alapítsanak, és megtalálják helyüket az életben. Megadott neki, hogy meglássa unokáit.

Nyugalomba vonulása után 77 éves korában sem szakadt el az egyházi szolgálattól, szívesen tett eleget felkéréseknek, élete végéig fáradhatatlanul dolgozott. Összegyűjtötte a miskolci temetők történetére vonatkozó adatokat, csak a sajtó alá rendezésben akadályozta meg a halál.

Hatalmas munkabírással, példamutató, szorgalmas munkával, töretlen hittel 80 éves koráig élt és dolgozott. 1987. szeptember 16-án halt meg Miskolcon.

Születésének 100. halálának 20. évfordulóján tisztelettel adózunk emlékének.

Olajos Csaba

Európa Rádió Miskolc 90,4 Mhz
Európa Rádió Záhony 90,4 Mhz
Európa Rádió Mezőkövesd 102,1 Mhz
Európa Rádió Kisújszállás 103,2 Mhz

Hallgassák új frekvenciáinkon is adásainkat!

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe az Európa Rádió új internetes oldalát is, ahol élőben hallgathatják rádióműsorainkat, híreinket és a rádióval kapcsolatos egyéb információkat is találhatnak.

www.euradio.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszáninneri Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.tirek.hu

**Üdvözöljük a
Tiszáninneri
Református
Egyházkerület
honlapján!**

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!